



การศึกษาเศรษฐกิจสินค้าเกษตรเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

กรณีศึกษา: สินค้าปศุสัตว์

ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์



สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เอกสารวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร เลขที่ 109

เมษายน 2559

BUREAU OF AGRICULTURAL ECONOMIC RESEARCH

OFFICE OF AGRICULTURAL ECONOMICS

MINISTRY OF AGRICULTURAL AND COOPERATIVES

AGRICULTURAL ECONOMIC RESEARCH NO. 109

APRIL 2016

การศึกษาเศรษฐกิจเกษตรเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน(AEC)

กรณีศึกษา: สิ้นค้าปศุสัตว์

ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

โดย

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

## บทคัดย่อ

การศึกษาเศรษฐกิจสินค้าเกษตรเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) กรณีศึกษา: สินค้าปศุสัตว์ ประเทศราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์การผลิต การตลาด และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการค้าสินค้าปศุสัตว์ และศักยภาพสินค้าปศุสัตว์ของไทยเปรียบเทียบกับทั้ง 3 ประเทศ ของสินค้าสุกรและโคเนื้อ ผลการศึกษาพบว่า

**สุกร** ไทยมีศักยภาพในการผลิตสุกรทั้งสุกรมีชีวิตและผลิตภัณฑ์สุกร อีกทั้งมีเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่ทันสมัย ประเทศเพื่อนบ้านที่มีการผลิตสุกร ได้แก่ 1) ราชอาณาจักรกัมพูชา มีการเลี้ยงเป็นแบบพื้นบ้านเชิงการค้า และบริษัท แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ ได้แก่ Plain Zone และบริเวณรอบโตนเลสาบ พันธุ์ที่ใช้ คือ พันธุ์พื้นเมือง และพันธุ์ลูกผสม สำหรับอาหารสัตว์ใช้ผสมอาหารเอง อาหารสำเร็จรูป และวัตถุดิบในท้องถิ่น (พืชน้ำ ปลาย) เสริม ราคาสุกรมีชีวิต กิโลกรัมละ 60-70 บาท ราคาขายปลีกเนื้อแดงชำแหละกิโลกรัมละ 190 บาท เป้าหมายการผลิต “Good Animal Production Practices” การผลิตเพื่อตอบสนองความต้องการบริโภคภายในประเทศ จุดแข็ง มีแหล่งวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่อุดมสมบูรณ์ และหลากหลาย ค่าแรงงานต่ำ จุดอ่อนขาดแคลนเงินทุน ความรู้เกี่ยวกับด้านการผลิตและอาหารสัตว์มีน้อย การป้องกันและรักษาโรคมังไม่ได้มาตรฐาน 2) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ส่วนใหญ่เป็นรายย่อย เลี้ยงแบบปล่อยให้สุกรหาอาหารกินเองตามธรรมชาติ แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ ได้แก่ แขวงสาละวัน สะหวันนะเขต หลวงพระบาง พันธุ์ที่ใช้ คือ พันธุ์พื้นเมืองสำหรับอาหารสัตว์ ส่วนใหญ่ใช้อาหารจากธรรมชาติ เช่น รำ ผีอก มัน ราคาสุกรมีชีวิต กิโลกรัมละ 53.89-68.59 บาท ราคาขายปลีกเนื้อแดงชำแหละกิโลกรัมละ 192 บาท เป้าหมายการผลิต เพื่อรองรับความต้องการบริโภคของประชาชนภายในประเทศ จุดแข็ง มีแหล่งวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่อุดมสมบูรณ์ จุดอ่อนส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงแบบพื้นบ้าน ความรู้เกี่ยวกับด้านการผลิตและอาหารสัตว์มีน้อย การป้องกันและรักษาโรคมังไม่ได้มาตรฐาน จำนวนสัตว์แพทย์มีน้อย 3) สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ส่วนใหญ่เป็นผู้เลี้ยงรายย่อยแบบหลังบ้าน แหล่งเลี้ยงที่สำคัญอยู่ในบริเวณภาคกลางของประเทศ พันธุ์ที่ใช้ คือ พันธุ์พื้นเมืองสำหรับอาหารสัตว์ ส่วนใหญ่ใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นที่หาได้ทั่วไป เช่น รำผสมข้าวหนึ่ง ปลายข้าว ราคาสุกรมีชีวิต กิโลกรัมละ 53.89-68.59 บาท ราคาขายปลีกเนื้อแดงชำแหละกิโลกรัมละ 127.37 –156.77 บาท เป้าหมายการผลิต เป็นการเลี้ยงและบริโภคในครัวเรือนเป็นหลัก จุดแข็ง การผลิตส่วนใหญ่เป็นสุกรพื้นเมืองในครัวเรือนขนาดเล็ก จึงมีกระจายอยู่ทั่วประเทศ ใช้วัตถุดิบอาหารสัตว์เหลือใช้จากภาคเกษตร เช่น ปลายข้าว รำ เป็นต้น ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตต่ำ จุดอ่อน ยังมีการเกิดโรค FMD และ PRRS ต้องพึ่งพาการนำเข้าป้อนสุกร(GP) จากไทยครบวงจร อย่างไรก็ตามราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ มีแหล่งวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่อุดมสมบูรณ์และมีค่าแรงงานต่ำกว่า รวมทั้งมีนักลงทุนจากต่างชาติเข้ามาลงทุน ในอนาคตจึงมีโอกาสที่จะพัฒนาการผลิตได้ใกล้เคียงกับไทยและเป็นคู่แข่งได้ มาตรการสำหรับไทยควรมีการพัฒนาฟาร์มเข้าสู่มาตรฐานฟาร์มเพิ่มขึ้น พัฒนาผลิตภัณฑ์สุกรแปรรูปที่หลากหลาย เผื่อระวังโรคระบาดที่อาจแพร่กระจายมาภายในประเทศ สร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่ออำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ เช่น การลงทุนในประเทศเพื่อนบ้าน

**โคเนื้อ** ไทยมีศักยภาพในการผลิตโคเนื้อ (พันธุ์พื้นเมืองหรือพันธุ์ลูกผสมพื้นเมือง) และโคเนื้อคุณภาพ (พันธุ์ลูกผสม) เพื่อป้อนตลาดทั้งในประเทศและตลาดระดับบน ขณะที่ประเทศผู้เลี้ยงที่สำคัญ ได้แก่ 1) ราชอาณาจักรกัมพูชา ลักษณะการเลี้ยงเป็นแบบโคฝูง ปล่อยให้กินหญ้าตามทุ่งหญ้าธรรมชาติ โดยแหล่งเลี้ยง

ที่สำคัญอยู่ที่จังหวัดไพลิน และบริเวณรอบโตนเลสาบ พันธุ์ที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นพันธุ์พื้นเมือง อาหารที่ใช้เลี้ยงโคเนื้อจะใช้วัตถุดิบที่หาได้ในท้องถิ่น เช่น ฟางข้าว หญ้า เป็นต้น ราคาโคมีชีวิตเฉลี่ย 7,619-22,856 บาทต่อตัว ส่วนราคาขายปลีกเนื้อแดงเฉลี่ย 250 บาทต่อกิโลกรัม การส่งออกโคมีชีวิตมีการส่งไปยังเวียดนาม และมีการนำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์จากไทย ออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น 2) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ลักษณะการเลี้ยงเป็นแบบโคฝูง ปล่อยให้กินหญ้าตามทุ่งหญ้าธรรมชาติ โดยแหล่งเลี้ยงที่สำคัญภาคใต้และกลาง ได้แก่ สะหวันนะเขต เวียงจันทน์ จำปาสัก พันธุ์ที่เลี้ยงส่วนใหญ่เป็นพันธุ์พื้นเมือง อาหารที่ใช้เลี้ยงโคเนื้อ เช่น ฟางข้าว ต้นข้าวโพด ราคาโคมีชีวิตเฉลี่ย 80-100 บาทต่อกิโลกรัม ส่วนราคาขายปลีกเนื้อแดงเฉลี่ย 216 บาทต่อกิโลกรัม การส่งออกโคมีชีวิตมีการส่งไปยังเวียดนามและจีน และนำเข้าโคมีชีวิต เนื้อโคและผลิตภัณฑ์จากไทย 3) สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ มีลักษณะการเลี้ยงเป็นแบบรายย่อย มีการเลี้ยงโคเนื้อครัวเรือนละ 3-5 ตัว โดยแหล่งเลี้ยงที่สำคัญอยู่ทางด้านเหนือติดกับอินเดีย พันธุ์ที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นลูกผสมพันธุ์พื้นเมือง อาหารที่ใช้เลี้ยงโคเนื้อ เช่น หญ้า ฟางข้าว ต้นข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ราคาโคมีชีวิตเฉลี่ย 88.18 บาทต่อกิโลกรัม ส่วนราคาขายปลีกเนื้อแดงเฉลี่ย 195.96 บาทต่อกิโลกรัม มีเป้าหมายการผลิต คือ เพิ่มการผลิตปศุสัตว์ร้อยละ 8.43 ต่อปี นโยบายการผลิต คือ ผลิตเพื่อบริโภคภายในประเทศหากเหลือส่งออก ผลิตผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ที่มีคุณภาพและปลอดภัย สร้างความมั่นคงด้านอาหาร โดยระบบการเลี้ยงต้องไม่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศน์และการผลิตสินค้าปศุสัตว์ที่มีคุณภาพและปลอดภัย นโยบายการตลาด คือ ขยายองค์การธุรกิจด้านปศุสัตว์ โดยเฉพาะโคนมและโคเนื้อ จุดแข็ง คือ มีศักยภาพในการผลิตโคเนื้อ และมีจำนวนโคเนื้อมากกว่าไทยกว่า 2 เท่าตัว มีพื้นที่ที่เหมาะสมในการเลี้ยงโคเนื้อ รวมทั้งมีทุ่งหญ้าและแหล่งอาหารที่อุดมสมบูรณ์ จุดอ่อน เทคโนโลยีและการประยุกต์ใช้ในการผลิตโคเนื้อจำกัด สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มีการส่งออกโคมีชีวิตไปยังไทยและจีน ไม่มีการนำเข้าโคมีชีวิต แต่มีการนำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์จากออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ เช่นเดียวกับกับไทย ดังนั้นมาตรการโคเนื้อของไทย จึงควรส่งเสริมให้มีการผลิต โคเนื้อและเนื้อโคคุณภาพเพิ่มขึ้น เพื่อสนองความต้องการทั้งในประเทศและประเทศกลุ่มประเทศอาเซียน แต่ภาครัฐต้องควบคุม กำกับดูแลเรื่องโรคสัตว์ตามแนวชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน

**ข้อเสนอแนะ สกปร** ศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคในแต่ละประเทศอาเซียนเพื่อรองรับตลาดที่ใหญ่ขึ้นและผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลาย พัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปที่หลากหลายเพิ่มช่องทางในการส่งออกสกปรไปยัง ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ **โคเนื้อ** ควรมีมาตรฐานเดียวกันในกลุ่ม AEC รวมถึงค่าธรรมเนียมต่างๆ เพื่อให้การส่งออกง่ายขึ้น สนับสนุนให้มีการผลิตโคเนื้อที่มีคุณภาพให้เพียงพอที่จะส่งออกได้อย่างต่อเนื่อง สร้างระบบการผลิตแบบเครือข่าย (Cluster) เพื่อเพิ่มความสามารถด้านการผลิตและสามารถส่งออกไปยังตลาดในประเทศเพื่อนบ้านได้ ควรศึกษาภาวะเทียบการนำเข้าของแต่ละประเทศ เพื่อนำมาปรับใช้ในการส่งออกนำเข้าได้ จัดทำระบบรหัสประจำตัวสัตว์ในแต่ละประเทศให้มีมาตรฐานเดียวกัน สร้างฐานการผลิตร่วมกันและนำร่องการผลิตเนื้อโคภายใต้สัญลักษณ์การค้า “เนื้อโค AEC”

## คำนำ

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้ทำการศึกษาเศรษฐกิจสินค้าเกษตรเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) กรณีศึกษา: สินค้าปศุสัตว์ ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ เพื่อศึกษาสถานการณ์การผลิต การตลาด และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการค้าสินค้าปศุสัตว์ และศักยภาพสินค้าปศุสัตว์ของไทยเปรียบเทียบกับประเทศต่างๆ สินค้าปศุสัตว์ ได้แก่ สุกร และโคเนื้อ ซึ่งจะทำให้เกษตรกรและผู้ประกอบการมีข้อมูล ศักยภาพการแข่งขันสินค้าเกษตรใช้ในการวางแผนการผลิตและการตลาดเพื่อเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และภาครัฐใช้ผลการศึกษาเป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายและแนวทางการเพิ่มศักยภาพการผลิต และการตลาด รวมทั้งสามารถแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร ขอขอบคุณสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงพนมเปญ กระทรวงเกษตร ป่าไม้และประมง กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงแผนงาน สำนักงานเกษตรกรจังหวัดของราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ เช่น กรมปศุสัตว์ ในการประสานงาน และช่วยให้ข้อมูลในการศึกษาในครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

เมษายน 2559

## สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ข
คำนำ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
1.3 ขอบเขตของการศึกษา	2
1.4 วิธีการศึกษา	2
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร แนวคิดและทฤษฎี	4
2.1 การตรวจเอกสาร	4
2.2 แนวคิดและทฤษฎี	5
บทที่ 3 ข้อมูลทั่วไป	7
3.1 ราชอาณาจักรกัมพูชา	7
3.2 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	12
3.3 สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า	21
บทที่ 4 การศึกษาสถานการณ์การผลิตและการตลาดสินค้าปศุสัตว์	26
4.1 สูกร	26
4.1.1 ราชอาณาจักรกัมพูชา	26
4.1.2 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	28
4.1.3 สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า	35
4.1.4 ไทย	42
4.2 โคเนื้อ	61
4.2.1 ราชอาณาจักรกัมพูชา	61
4.2.2 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	62
4.2.3 สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า	67
4.2.4 ไทย	
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	99
5.1 สูกร	99
5.2 โคเนื้อ	100
5.3 ข้อเสนอแนะ	101
บรรณานุกรม	103

## สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	มูลค่าการค้าระหว่างประเทศไทยกับราชอาณาจักรกัมพูชา	8
2	ดัชนีชี้วัดเศรษฐกิจของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ปี 2551-2554	14
3	มูลค่าการค้าระหว่างไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ปี 2552 - 2555	15
4	รูปแบบส่งเสริมการลงทุนของ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	20
5	มูลค่าการค้าระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์	23
6	จำนวนสุกรและโคเนื้อของราชอาณาจักรกัมพูชา ปี 2551-2555	28
7	ราคาขายปลีกเนื้อสุกร ณ กรุงเทพมหานคร ของราชอาณาจักรกัมพูชา	28
8	ปริมาณการนำเข้า สุกรของราชอาณาจักรกัมพูชา ปี 2553-2554	28
9	จำนวนสุกรของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ปี 2550 - 2554	33
10	ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าสุกรและผลิตภัณฑ์ ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ปี 2551-2555	34
11	ราคาสุกรเฉลี่ยของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	35
12	จำนวนประชากรสัตว์ในแต่ละรัฐ ของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ปี 2555	38
13	จำนวนสุกรในแต่ละรัฐ ของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ปี 2551-2555	39
14	การผลิตเนื้อสุกร ไช่ไก่ และน้ำมันดิบ ของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ปี 2551-2555	40
15	การบริโภคเนื้อสุกรของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ปี 2548 - 2552	40
16	การนำเข้าเนื้อสุกรแช่แข็งและเนื้อสุกรแปรรูปของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ปี 2553	41
17	ราคาเฉลี่ยเนื้อสุกร ในตลาดสด เมืองย่างกุ้ง ของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์	41
18	เขตการเลี้ยงสัตว์ของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์	42
19	ปริมาณการผลิต การส่งออก และการบริโภคสุกร ของไทย ปี 2551-2556	45
20	การส่งออกเนื้อสุกรชำแหละ เนื้อสุกรแปรรูป และสุกรมี่ชีวิต ของไทย ปี 2551-2555	45
21	การนำเข้าผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร และส่วนอื่นๆ ที่บริโภคได้ของสุกร (หนัง ตับ และเครื่องในอื่นๆ) ของไทย ปี 2551-2555	46
22	ราคาสุกรที่เกษตรกรขายได้ ราคาส่งออก และราคานำเข้า ของไทย ปี 2551-2555	46
23	จำนวนสุกรของโลก ปี 2554	47
24	จำนวนสุกรของอาเซียน ปี 2554	47
25	เปรียบเทียบสุกร ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์และไทย	50
26	TOWS Martix สุกร ไทย-ราชอาณาจักรกัมพูชา	56
27	TOWS Martix สุกร ไทย-สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	58
28	TOWS Martix สุกร ไทยและสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์	60
29	ปริมาณการส่งออก สินค้าปศุสัตว์ของราชอาณาจักรกัมพูชา ปี 2553-2554	62
30	ราคาเนื้อโค ณ กรุงเทพมหานคร ของราชอาณาจักรกัมพูชา	62
31	จำนวนโคเนื้อของ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ปี 2550 - 2554	65

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
32	ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าโคมีชีวิต ของ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	66
33	ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของสาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว	66
34	ราคาโคเนื้อเฉลี่ยของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	67
35	จำนวนโคเนื้อในแต่ละรัฐของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ปี 2551-2555	73
36	การบริโภคเนื้อสัตว์ นม ไข่ ต่อคนต่อปีของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ปี 2551-2555	74
37	การบริโภคเนื้อโคของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ปี 2548-2552	74
38	การส่งออกสินค้าปศุสัตว์และผลิตภัณฑ์ของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ปี 2555	75
39	การส่งออกเนื้อแปรรูปของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ปี 2553	76
40	ราคาเฉลี่ยเนื้อโคในตลาดสด เมืองย่างกุ้ง ของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์	76
41	ปริมาณการผลิต การส่งออก การนำเข้า และการบริโภคเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของไทย	79
42	การส่งออก-นำเข้าโคมีชีวิต เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของไทย	80
43	ราคาโคเนื้อที่เกษตรกรขายได้ และราคาส่งออก-นำเข้าโคมีชีวิต เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ ของไทย ปี 2551-2555	81
44	การนำเข้าโคมีชีวิตของไทย ปี 2551 – 2555	82
45	การส่งออกโคมีชีวิตของไทย ปี 2551 – 2555	83
46	จำนวนโคเนื้อของโลก ปี 2554	84
47	จำนวนโคเนื้อของอาเซียน ปี 2554	84
48	เปรียบเทียบโคเนื้อราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์และไทย	87
49	TOWS Matrix โคเนื้อ ไทย-ราชอาณาจักรกัมพูชา	93
50	TOWS Matrix โคเนื้อ ไทย-สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	95
51	TOWS Matrix โคเนื้อ ไทย-สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์	97



## สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แผนที่ราชอาณาจักรกัมพูชา	7
2	แผนที่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	12
3	แผนที่สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์	21
4	คอกฟักสัตว์เอกชนริมชายแดนจังหวัดตาก	69
5	ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับการตรวจสอบโรคต่างๆ ด้านปศุสัตว์ของ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์	72

## บทที่ 1 บทนำ

### 1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียน (Association of Southeast Asian Nations: ASEAN) ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 2510 จนถึงปัจจุบันมีสมาชิกรวมทั้งหมด 10 ประเทศ ประกอบด้วย ไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ บรูไน เวียดนาม ลาว พม่า และกัมพูชา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเร่งรัดความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมภายในภูมิภาค โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจอาเซียนได้ให้ความสำคัญในการขยายตลาดสินค้าภายในภูมิภาค ในปี 2535 จึงได้มีการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจที่สำคัญ คือ เขตการค้าเสรีอาเซียน เพื่อให้การค้าภายในอาเซียนปราศจากการกีดกันที่ไม่ใช่ภาษีศุลกากรและใช้อัตราภาษีศุลกากรต่ำที่สุด และดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศเข้ามาในภูมิภาค รวมทั้งเสริมสร้างสภาพในการแข่งขันของอาเซียน ตลอดจนสามารถรับกับสถานการณ์เศรษฐกิจการค้าของโลกที่จะเสรียิ่งขึ้น การที่โลกก้าวเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ทำให้ประเทศต่างๆ ต้องพึ่งพากันและแข่งขันกันสูงขึ้น ทำให้อาเซียนต้องมีการร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดยิ่งขึ้นเพื่อสร้างความเข้มแข็งและอำนาจต่อรองให้กับประเทศสมาชิก ในปี 2546 ผู้นำอาเซียนจึงได้ลงนามในปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมืออาเซียน เห็นชอบให้มีการจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ภายในปี 2563 แต่ในช่วงระยะเวลาของการจัดตั้งประชาคมอาเซียนได้เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำอย่างรุนแรงทั่วทั้งทวีปเอเชีย การดำเนินงานด้านเศรษฐกิจภายในอาเซียนต้องมีความชัดเจนและรวดเร็วยิ่งขึ้น เพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งและความสามารถในการแข่งขันของภูมิภาค จึงมีการเร่งรัดการจัดตั้งประชาคมอาเซียนให้แล้วเสร็จภายในปี 2558 เพื่อให้ทันกับสถานการณ์เศรษฐกิจโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งโครงสร้างประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนประกอบด้วย 3 เสาหลัก ได้แก่ ประชาคมความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Security Community: ASC) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community: ASCC)

วัตถุประสงค์ของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อให้ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และสามารถแข่งขันกับภูมิภาคอื่นได้ โดยมุ่งให้เกิดการไหลเวียนอย่างเสรีของสินค้า บริการ การลงทุน เงินทุน แรงงานฝีมือระหว่างประเทศสมาชิก ลดช่องว่างของระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกในอาเซียน และการลดปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำทางสังคมภายในปี 2558 รวมถึงการทำให้อาเซียนเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว ทำให้ผู้ประกอบการหรือผู้ผลิตในประเทศกลุ่มสมาชิกมีทางเลือกในการใช้ปัจจัยการผลิตที่หลากหลายด้วยต้นทุนที่ต่ำลง ในขณะที่ผู้บริโภคสามารถเลือกซื้อสินค้าและบริการได้อย่างหลากหลาย สะดวกและเสรีมากขึ้นภายในภูมิภาคอาเซียน รวมถึงมีอำนาจต่อรองกับตลาดใหญ่และสามารถรวมตัวเข้ากับประชาคมโลกได้อย่างไม่อยู่ในภาวะที่เสียเปรียบ นอกจากนี้ยังส่งเสริมความร่วมมือในด้านนโยบายการเงินและเศรษฐกิจมหภาค ตลาดเงินและตลาดทุน การประกันภัยและภาษีอากร การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการคมนาคม พัฒนาความร่วมมือด้านกฎหมาย การเกษตร พลังงาน การท่องเที่ยว การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยการยกระดับการศึกษาและการพัฒนาฝีมือแรงงานปัจจุบันตลาดอาเซียนเป็นตลาดส่งออกที่ใหญ่ที่สุดของไทย โดยในปี 2555 ไทยส่งออกสินค้าทั้งหมดมูลค่า 229,545 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เป็นมูลค่าส่งออกไปตลาดอาเซียน 56,732 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นร้อยละ 25 ของมูลค่าส่งออกทั้งหมด สำหรับการส่งออกสินค้าเกษตรของไทย ปี 2555 มีมูลค่าส่งออก 43,069 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เป็นมูลค่าส่งออกไปตลาดอาเซียน 8,859 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นร้อยละ 21 ของมูลค่าส่งออกสินค้าเกษตรทั้งหมด

จากการประเศตราอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ มีลักษณะภูมิประเทศภูมิอากาศใกล้เคียง ประกอบกับมีพรมแดนติดกับประเทศไทย การเคลื่อนย้ายสินค้าต่างๆ จึงทำได้ง่าย โดยเฉพาะสินค้าปศุสัตว์ ซึ่งประเทศไทยเป็นทั้งผู้นำเข้า-ส่งออกจากประเทศดังกล่าว โดยเฉพาะสุกรและโคเนื้อ เนื่องจากสินค้าดังกล่าวของประเทศไทย มีคุณภาพได้มาตรฐาน และเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรทำการศึกษาศรษฐกิจสินค้าเกษตรเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) เพื่อให้ทราบสถานการณ์การผลิต การตลาด และนโยบายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้าสินค้าปศุสัตว์ รวมทั้งทราบศักยภาพสินค้าเกษตรของไทยเปรียบเทียบกับประเทศต่างๆ ในอาเซียน ตลอดจนการนำผลการศึกษาไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบายและแนวทางการปรับโครงสร้างการผลิตเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสินค้าเกษตรของไทยในอาเซียน

## 1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาสถานการณ์การผลิต การตลาด และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการค้าสินค้าปศุสัตว์ในอาเซียน

1.2.2 เพื่อศึกษาศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันของสินค้าปศุสัตว์ของไทยเปรียบเทียบกับประเทศราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

## 1.3 ขอบเขตของการศึกษา

ศึกษาข้อมูล ด้านการผลิต การตลาด และนโยบาย ของสินค้าสุกร และโคเนื้อ ปี 2551-2556 ในประเทศราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

## 1.4 วิธีการศึกษา

### 1.4.1 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

#### 1) วิธีการรวบรวม

เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์จากเกษตรกร ผู้ประกอบการผลิต และผู้ประกอบการค้าสินค้าเกษตรสมาคมต่างๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชนภายในราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

#### 2) แหล่งข้อมูลประกอบด้วย

2.1) ข้อมูลปฐมภูมิ จากการสัมภาษณ์เกษตรกร ผู้ประกอบการค้าสินค้าปศุสัตว์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ การเลือกตัวอย่างเป็นแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญและชำนาญการในเรื่องนั้นๆ ดังนี้

	จำนวน (ราย)		
	กัมพูชา	สปป.ลาว	เมียนมาร์
เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกร	2	4	2
ผู้ประกอบการสุกร	2	3	1
สมาคม/สหกรณ์สุกร	1	-	-
เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ	2	3	3
ผู้ประกอบการโคเนื้อ	1	3	2
สมาคม/สหกรณ์โคเนื้อ	-	-	1

2.2) ข้อมูลทุติยภูมิ ข้อมูลจากเอกสารวิชาการจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ของไทย และกระทรวงเกษตร ป่าไม้และประมง กระทรวงแผนงานของราชอาณาจักรกัมพูชา และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในด้านการสนับสนุนภาครัฐ สถิติข้อมูลด้านการตลาด การแปรรูป ซึ่งจะนำมาใช้ในการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

#### 1.4.2 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นการนำข้อมูลที่รวบรวมมาวิเคราะห์เพื่ออธิบายถึงสภาพการผลิต การตลาด ของสินค้าปศุสัตว์ โดยการวิเคราะห์จะใช้เครื่องมือทางสถิติอย่างง่ายในการอธิบาย ในรูปของการหาค่าสัดส่วนร้อยละ และวิธีการหาค่าเฉลี่ยของข้อมูลในและการวิเคราะห์ TOWS ในการวิเคราะห์ศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันของสินค้าสุกรและโคเนื้อ

### 1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 เกษตรกรและผู้ประกอบการมีข้อมูลศักยภาพการแข่งขันสินค้าเกษตรใช้ในการวางแผนการผลิตและการตลาดเพื่อเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

1.5.2 ภาครัฐใช้ผลการศึกษาเป็นข้อมูลประกอบการเสนอแนะนโยบายการเพิ่มศักยภาพการผลิตและการตลาด รวมทั้งสามารถแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

## บทที่ 2

### การตรวจเอกสาร แนวคิดและทฤษฎี

#### 2.1 การตรวจเอกสาร

**Phanxay Ingxay และคณะ (2552)** ได้ศึกษาการผลิตปศุสัตว์ (โคเนื้อและกระบือ) เพื่อความมั่นคงทางด้านอาหาร : กรณีศึกษาเมืองโพนชัย แขวงหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว วัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อทราบ 1) สภาพเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร 2) ระบบการผลิตปศุสัตว์ 3) ปัญหาการผลิตปศุสัตว์ในคลัสเตอร์โพนทอง 4) การผลิตและการบริโภคปศุสัตว์ โดยมีประชากรทั้งหมด 192 ครัวเรือน ในการศึกษาครั้งนี้ได้สุ่มตัวอย่างแบบง่าย 130 ครัวเรือน เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และใช้โปรแกรมวิเคราะห์ SPSS และ excel สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุดและค่าต่ำสุด ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกในครัวเรือนเป็นผู้ชาย ร้อยละ 80 มีอายุเฉลี่ย 42.4 ปี และระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ร้อยละ 64.4 จำนวนครัวเรือนเฉลี่ย 5 คน อาชีพหลักมีอาชีพเป็นเกษตรกร ร้อยละ 92.7 ในปี 2551 รายได้เฉลี่ยจากกิจกรรมทางการเกษตร 3.41 ล้านบาท รายได้จากการผลิตปศุสัตว์ 4.64 ล้านบาท รายได้เฉลี่ยนอกภาคเกษตร 2.31 ล้านบาท ค่าใช้จ่ายด้านการเกษตร 0.40 ล้านบาท ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยจากกิจกรรมนอกภาคเกษตร 2.20 ล้านบาท การผลิตปศุสัตว์ในเขตพื้นที่โพนทอง มีระบบการผลิต 2 ระบบ คือ การผลิตแบบปล่อยและแบบกึ่งปล่อย ร้อยละ 70.8 ใช้ระบบการผลิตแบบกึ่งปล่อย โดยทั้งหมดใช้การผสมพันธุ์ตามธรรมชาติ น้ำหนักเฉลี่ยโคกระบือเพศผู้ 200-250 กิโลกรัม และสูง 120-135 เซนติเมตร และโคกระบือเพศเมีย น้ำหนัก 200-250 กิโลกรัม และสูง 90-105 เซนติเมตร ในปี 2551 โพนทองคลัสเตอร์ มีจำนวนกระบือ 594 ตัว และโคเนื้อ 266 ตัว โดยมีจำนวนกระบือ 2.8 ตัวต่อครัวเรือน และโคเนื้อ 2.4 ตัวต่อครัวเรือน มีการเลี้ยงโคเนื้อเพิ่มขึ้นร้อยละ 12 และกระบือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 มีการปลูกพืชอาหารสัตว์จำนวน 4 หมู่บ้าน และพบว่ามีโรคระบาดในสัตว์ในพื้นที่คลัสเตอร์โพนทอง ได้แก่ โรคเฮโมรายิกเซพติซีเมีย และโรคปากเท้าเปื่อย โดยในปี 2551 มีการขายกระบือ 67 ตัว และโคเนื้อ 42 ตัว ราคากระบือที่เกษตรกรขายได้ที่เมืองโพนชัยตัวละ 3-4.8 ล้านบาท และราคาโคเนื้อที่เกษตรกรขายได้ที่ตัวละ 1-2.2 ล้านบาท ส่วนราคากระบือที่ขายได้ ณ เมืองหลวงพระบางตัวละ 3-5.5 ล้านบาท และราคาโคเนื้อที่เกษตรกรขายได้ที่ตัวละ 1-2.5 ล้านบาท

**Pen Miranda และคณะ (2551)** ได้ทำการศึกษาเรื่องการผลิตโคเนื้อของเกษตรกรรายย่อยในจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า โคเนื้อส่วนใหญ่ผลิตโดยเกษตรกรรายย่อยในพื้นที่ชนบท และความต้องการเนื้อสัตว์ที่เพิ่มขึ้นแสดงถึงโอกาสที่สำคัญสำหรับเกษตรกรกัมพูชา เกษตรกรรายย่อยมักใช้หญ้าและเศษซากพืชเป็นอาหารสัตว์ อย่างไรก็ตามในขณะที่โคเนื้อและพื้นที่เพาะปลูกพืชได้เพิ่มขึ้น ทำให้อาหารสัตว์มีข้อจำกัด ส่งผลให้โคเนื้อมีประสิทธิภาพต่ำ เกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อเฉลี่ย 5 ตัวต่อครัวเรือน เกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อเพื่อใช้แรงงาน ขยายพันธุ์และขาย ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงจากวิธีการแบบดั้งเดิมที่เลี้ยงไว้สำหรับใช้แรงงาน และขยายพันธุ์เท่านั้น แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรมีการตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ในหมู่บ้านที่ส่วนมากมีข้อจำกัดด้านทรัพยากรอาหาร ทำให้การผลิตโคเนื้อมีประสิทธิภาพต่ำ การใช้อาหารที่มีอยู่ในท้องถิ่น (หญ้าธรรมชาติ และเศษซากพืช) สำหรับโคเนื้อเกษตรกรจำเป็นต้องใช้แรงงานสูง ซึ่งการปลูกพืชอาหารสัตว์เป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับเกษตรกรในการปรับปรุงผลผลิตโคเนื้อของเกษตรกร

**T.T.T. Huynh และคณะ (2549)** ได้ทำการศึกษาการผลิตสุกรในราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ฟิลิปปินส์ และเวียดนาม เกี่ยวกับสถานการณ์การผลิตสุกร ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตและการวางยุทธศาสตร์การผลิตสุกรในภูมิภาค พบว่า ในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมาทวีปเอเชียมีการ

เจริญเติบโตของเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น รายได้เฉลี่ยต่อหัวเพิ่มจากร้อยละ 4 ไปเป็นร้อยละ 8 จำนวนประชากรเพิ่มขึ้น จากร้อยละ 2 เป็นร้อยละ 3 และความต้องการบริโภคเนื้อสัตว์เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 4 ไปเป็นร้อยละ 8 เป็นต้น ซึ่งเนื้อสุกรมีความสำคัญในภูมิภาคนี้ แต่อย่างไรก็ตามผลผลิตสุกรในภูมิภาคนี้มาจากฟาร์มขนาดเล็กมากกว่าร้อยละ 70 ซึ่งเป้าหมายของประเทศและภูมิภาคที่จะบรรลุด้านการตลาดระหว่างประเทศจะไม่สามารถทำได้เนื่องจากการผลิตสุกรแบบพื้นเมืองส่งผลให้ผลผลิตมีมาตรฐานต่ำ ภาคอุตสาหกรรมเป็นสาเหตุให้เกิดการเคลื่อนย้ายประชากรสุกรจากชนบทเข้าสู่ชนเมืองของเมืองใหญ่ เช่น มะนิลา โฮจิมินห์ และเสียมราฐหรือพนมเปญ และภาคอุตสาหกรรมยังก่อให้เกิดผลภาวะในเมืองเหล่านี้ อย่างไรก็ตามการพัฒนาที่ยั่งยืนของผลผลิตสุกรจะต้องให้ความสนใจกับการผลิตรูปแบบใหม่และระบบฟาร์มที่เป็นทางออกของฟาร์มขนาดเล็ก

## 2.2 แนวคิดและทฤษฎี

### แนวคิดการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis)

การวิเคราะห์ SWOT เป็นการประเมินถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของหน่วยธุรกิจ ซึ่งประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (วิเคราะห์โอกาสและอุปสรรค) และการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน (วิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อน) ซึ่งถือว่ามีอิทธิพลต่อการกำหนดกลยุทธ์การตลาดของหน่วยธุรกิจ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

#### 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (การวิเคราะห์โอกาส และอุปสรรค)

โดยทั่วไปหน่วยธุรกิจจะต้องติดตามตรวจสอบ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมแบบมหภาค (เช่น ด้านประชากรศาสตร์ เศรษฐกิจ เทคโนโลยี การเมือง/กฎหมาย และสังคม/วัฒนธรรม) และปัจจัยสภาพแวดล้อมแบบจุลภาค (เช่น ผู้บริโภค คู่แข่ง ซัพพลายเออร์) จะมีผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรในตลาด ดังนั้น หน่วยธุรกิจจึงควรกำหนดระบบข้อมูลด้านการตลาด เพื่อติดตามแนวโน้มและพัฒนาการที่สำคัญๆ เพื่อนำมาศึกษาและค้นหาโอกาสและความเสี่ยงที่แฝงอยู่ในแนวโน้ม หรือพัฒนาการนั้นๆ

โอกาส (Opportunity) เป็นข้อได้เปรียบที่หน่วยธุรกิจ อาจแสวงหาโอกาสจากสิ่งแวดล้อมภายนอกด้านใดด้านหนึ่ง โดยหน่วยธุรกิจจะต้องคาดคะเนการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมนั้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้จะทำให้ความต้องการของผู้บริโภค และการวางแผนกลยุทธ์ต้องเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย

อุปสรรค (Threats) เป็นปัญหาที่เกิดจากสถานการณ์ไม่เอื้ออำนวย ซึ่งจะนำไปสู่ความถดถอยของยอดขายหรือผลกำไร หากปราศจากมาตรการป้องกันด้านการตลาด ดังนั้นธุรกิจจึงจำเป็นต้องปรับกลยุทธ์ หรือมาตรการทางการตลาด ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และแก้ปัญหาอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้น

#### 2) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน (การวิเคราะห์จุดแข็ง และจุดอ่อน)

เป็นการประเมินจุดแข็ง (Strengths) หรือความแข็งแกร่ง และจุดอ่อน (Weaknesses) ของหน่วยธุรกิจซึ่งประกอบด้วยจุดแข็งและจุดอ่อนในด้านส่วนผสมการตลาด (Marketing Mix) คือเครื่องมือทางการตลาดที่สามารถควบคุมได้ จุดแข็งและจุดอ่อนด้านการเงิน ด้านการผลิต และด้านการตลาด ด้านการบริหารงาน และการจัดองค์กร เมื่อทราบจุดแข็งและจุดอ่อน แล้วหน่วยธุรกิจควรแสวงหาโอกาสในการแข็งแกร่งนั้น โดยการพัฒนาจุดแข็งของตนให้เกิดประโยชน์มากที่สุด และต้องหาวิธีแก้ไขจุดอ่อนของตนต่อไป เพื่อนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดซึ่งในการกำหนดกลยุทธ์การตลาดนั้น จำเป็นต้องวิเคราะห์ถึง

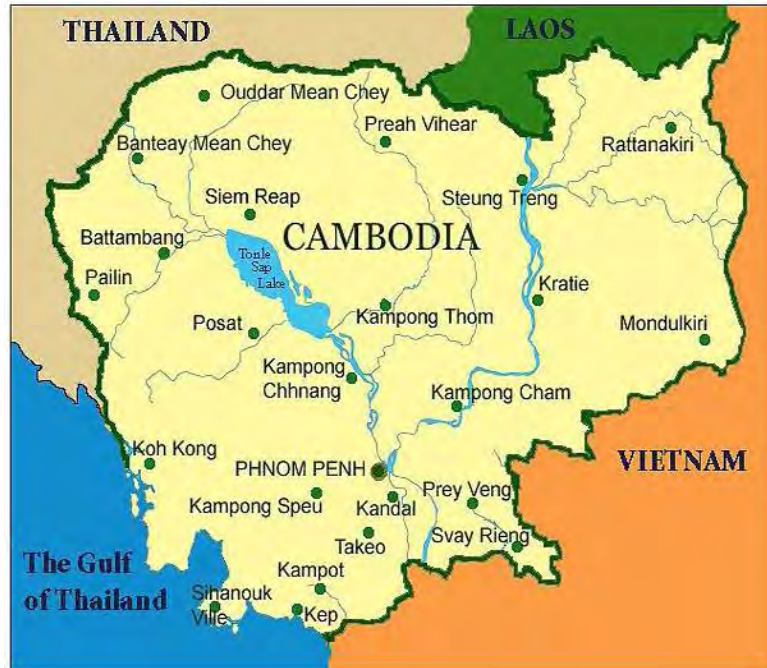
ปัจจัยสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก นอกจากนี้กลยุทธ์การตลาดจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับระบบการวางแผนการตลาด ระบบการจัดองค์การ ระบบการปฏิบัติการทางการตลาด ระบบควบคุมการตลาด และระบบข้อมูลทางการตลาด

### 3) การใช้ Tows Matrix

รายการ	จุดแข็ง (Strengths) S	จุดอ่อน (Weaknesses) W
โอกาส (Opportunities) O	SO Strategies ใช้จุดแข็งฉวยประโยชน์จากโอกาส (Use strengths to take advantages of opportunities)	WO Strategies เอาชนะจุดอ่อนโดยฉวยประโยชน์จากโอกาส (Overcome weaknesses by taking advantage of opportunities)
อุปสรรค (Threats) T	ST Strategies ใช้จุดแข็งหลีกเลี่ยงอุปสรรค (Use strengths to avoid threats)	WT Strategies ลดจุดอ่อนให้เหลือน้อยที่สุดและหลีกเลี่ยงอุปสรรค (Minimize weaknesses and avoid threats)

## บทที่ 3 ข้อมูลทั่วไป

### 3.1 ราชอาณาจักรกัมพูชา



ภาพที่ 1 แผนที่ราชอาณาจักรกัมพูชา

ที่มา : <http://www.holidaythai.com/Cambodia-Guide-5.htm>

#### 3.1.1 สภาพทั่วไป

##### 1) ลักษณะทั่วไป

ราชอาณาจักรกัมพูชาตั้งอยู่ในเขตลุ่มน้ำโขงตอนล่าง มีพื้นที่ทั้งหมด 181,035 ตารางกิโลเมตร มีพรมแดนติดกับ 3 ประเทศ ได้แก่ ประเทศไทย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และเวียดนาม สำหรับเขตแดนที่ติดกับไทยมีประมาณ 798 กิโลเมตร ทิศเหนือติดกับประเทศไทย (จังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ สุรินทร์ และบุรีรัมย์) ทิศตะวันตกติดกับประเทศไทย (จังหวัดสระแก้ว จันทบุรี และตราด) และทิศใต้ติดอ่าวไทย มีพรมแดนติดกับพรมแดน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว 541 กิโลเมตร และเวียดนาม 1,228 กิโลเมตร

อาชีพหลักของชาวกัมพูชา คือ การเกษตรกรรม ซึ่งมีอยู่ประมาณร้อยละ 70 ส่วนใหญ่จะเพาะปลูกอยู่รอบๆ ทะเลสาบกัมพูชา ซึ่งสินค้าเกษตรที่ส่งออก ได้แก่ ข้าว ผลิตภัณฑ์ปลา ยางพารา ข้าวโพด ถั่วลิสง สัตว์มีชีวิต ผลไม้ และปลา เป็นต้น

##### 2) เขตการปกครอง

ราชอาณาจักรกัมพูชามีการปกครองระบบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขภายใต้รัฐธรรมนูญ และกำหนดให้มีการแบ่งเขตการปกครอง ดังนี้ แบ่งเป็น 1 ราชธานี (พนมเปญ) และ 23 จังหวัด ได้แก่ กระแจะ เกาะกง กันดาล กัมปงจาม กัมปงชนัง กัมปงธม กัมปงสะปือ กมปอด ตาแก้ว รัตนคีรี พระวิหาร อุดรมิชัย ไพลิน แกบ และพระสหนุ บันเตียนเมียมเจีย ไปรเวง มณฑลคีรี สตั้งตรง สวย



เรียง เสียมราช อุตรมีชัย ไพลิน แกบ และพระสีหนุ แต่ละจังหวัดมีศูนย์กลางการปกครองเรียกว่า (อำเภอเมือง) เรียกว่า “กรุง” นอกจากนี้ยังมีเมืองสำคัญที่มีฐานะเป็น “กรุง” อีก 3 แห่ง คือ กรุงปอยเปต (บันเตียนเมียเจีย) กรุงบาเว็ต (จ.สวายเรียง) และกรุงสวาง (จ.กำปงจาม)

### 3) ประชากร

ราชอาณาจักรกัมพูชามีประชากรคาดประมาณ ณ กลางปี 2556 (1 กรกฎาคม) 15,205,539 คน ร้อยละ 90 เป็นคนราชอาณาจักรกัมพูชา รองลงมาคือเวียดนาม ร้อยละ 5 จีน ร้อยละ 1 และอื่นๆ ร้อยละ 4 มีกำลังแรงงานในปี 2553 อยู่ในภาคเกษตร ร้อยละ 55.8 ภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ 16.9 และภาคบริการ ร้อยละ 27.3

#### 3.1.2 สภาพทั่วไปด้านเศรษฐกิจ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP) ของราชอาณาจักรกัมพูชา ปี 2555 มีมูลค่า 14,061.80 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ขยายตัวจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ 7.26 คิดเป็นผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวเท่ากับ 945.99 เหรียญสหรัฐฯ เพิ่มจากปีที่ผ่านมาเช่นกัน โดยผลิตภัณฑ์ในปี 2554 มาจากภาคบริการ คิดเป็นร้อยละ 39.81 รองลงมาเป็นผลิตภัณฑ์จากภาคเกษตรกรรม ร้อยละ 36.68 และภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ 23.50

สำหรับปี 2556 ศูนย์วิจัยกสิกรไทย คาดว่า เศรษฐกิจราชอาณาจักรกัมพูชา จะยังคงมีแรงส่งให้เติบโตกว่าร้อยละ 7 โดยได้รับปัจจัยสนับสนุนจากเงินลงทุนทั้งจากในประเทศและต่างประเทศที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในธุรกิจภาคการเกษตร ท่องเที่ยว อสังหาริมทรัพย์ การก่อสร้าง การเงิน และการส่งออกที่จะขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ปี 2552-2555 มูลค่าการค้าระหว่างไทยและราชอาณาจักรกัมพูชามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และไทยเป็นฝ่าย ได้ดุลการค้า เนื่องจากไทยส่งออกสินค้าไปยังราชอาณาจักรกัมพูชามากขึ้น และไทยนำเข้าสินค้าจากราชาอาณาจักรกัมพูชามากขึ้นเช่นกัน ในปี 2555 มูลค่าการค้าระหว่างไทยและราชอาณาจักรกัมพูชาเท่ากับ 124,580.26 ล้านบาท โดยมูลค่าการส่งออกสินค้าไปยังราชอาณาจักรกัมพูชาเท่ากับ 116,780.03 ล้านบาท ขยายตัวจากปี 2554 ร้อยละ 43.84 และ 43.75 ตามลำดับ ส่วนมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากราชาอาณาจักรกัมพูชา เท่ากับ 7,800.23 ล้านบาท ขยายตัวจากปี 2554 ร้อยละ 45.18 (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 มูลค่าการค้าระหว่างประเทศไทยกับราชอาณาจักรกัมพูชา

รายการ	มูลค่า : ล้านบาท				อัตรายขยายตัว (%)			
	2552	2553	2554	2555	2552	2553	2554	2555
มูลค่ารวม	56,577.34	81,135.03	86,611.74	124,580.26	-19.21	43.41	6.75	43.84
การส่งออก	53,917.76	74,265.08	81,238.91	116,780.03	-19.56	37.74	9.39	43.75
การนำเข้า	2,659.58	6,869.95	5,372.83	7,800.23	-11.57	158.31	-21.79	45.18
ดุลการค้า	51,258.18	67,395.13	75,866.08	108,979.80	-19.93	31.48	12.57	43.65

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

#### 3.1.3 นโยบาย

ปัจจุบัน รัฐบาลราชอาณาจักรกัมพูชาอยู่ระหว่างการดำเนินการตามแผนพัฒนายุทธศาสตร์แห่งชาติ (National Strategic Development Plan Update: NSDP Update) ซึ่งอยู่ในช่วงระหว่างปี พ.ศ.

2552–2556 ยุทธศาสตร์ลดความยากจนแห่งชาติ (National Poverty Reduction Strategy: NPRS) รวมทั้งเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษของสหประชาชาติ (Cambodian's Millennium Development Goals: CMDGs) ซึ่งล้วนเป็นยุทธศาสตร์หลักที่รัฐบาลราชอาณาจักรกัมพูชาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยมีจุดมุ่งหมายให้ราชอาณาจักรกัมพูชาเดินหน้าไปสู่การพัฒนาและความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืน และใช้เป็นพื้นฐานในการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจของประเทศที่มุ่งเน้นส่งเสริมความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การจ้างงาน ความเสมอภาคและความเป็นธรรมในสังคม อีกทั้งยังสะท้อนให้เห็นถึงนโยบายทางการเมืองของรัฐบาลชุดปัจจุบันได้เป็นอย่างดี

หลังจากสงครามภายในประเทศเริ่มสงบลง ราชอาณาจักรกัมพูชาได้หันมาพัฒนาและฟื้นฟูประเทศอย่างจริงจัง โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจ ซึ่งราชอาณาจักรกัมพูชามีการพัฒนาขึ้นอย่างเห็นได้ชัด มีการทำการค้ากับต่างประเทศมากขึ้น รวมทั้งมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจเพื่อรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจในระยะยาว จนสามารถสร้างความเชื่อมั่นแก่นักลงทุนต่างชาติได้ในระดับหนึ่ง สำหรับในระยะต่อไป คาดว่าการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของราชอาณาจักรกัมพูชาจะดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและมีทิศทางชัดเจนขึ้น ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องจากการดำเนินนโยบายและยุทธศาสตร์ต่างๆ ของรัฐบาลราชอาณาจักรกัมพูชา โดยให้ความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศใน 4 สาขาหลัก ได้แก่ ด้านการเกษตร การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาภาคเอกชนและสนับสนุนการสร้างงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะด้านการศึกษาและสาธารณสุข

อย่างไรก็ดี รัฐบาลราชอาณาจักรกัมพูชาประกาศดำเนินนโยบายการค้าตามแบบเสรีโดยอาศัยกลไกตลาด โดยมุ่งเน้นบทบาทที่จะไม่แทรกแซงราคาสินค้าหรือบริการ แต่จะช่วยชี้แนะแนวนโยบายด้านการค้าให้นักธุรกิจภายในและชาวต่างชาติให้ประกอบธุรกิจสอดคล้องกับทิศทางนโยบายและกฎหมายของประเทศ สร้างสิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภคให้เพียงพอและเอื้อต่อการค้า เช่น ปรับปรุงบูรณะถนนที่มีอยู่ สนับสนุนให้มีการผลิตสินค้าในประเทศราชอาณาจักรกัมพูชาให้มีปริมาณและคุณภาพดีมากยิ่งขึ้น เสริมสร้างความสัมพันธ์ด้านการค้าระหว่างประเทศ เชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างตลาดภายในกับตลาดต่างประเทศเพื่อผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน

นอกจากนี้ รัฐบาลราชอาณาจักรกัมพูชาเปิดรับการลงทุนในทุกด้าน ทำให้รัฐบาลมีนโยบายให้การส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศมาโดยตลอด และได้ปรับปรุงระเบียบ กฎหมาย องค์กรของรัฐ เพื่อปฏิบัติต่อนักลงทุนต่างชาติเช่นเดียวกับนักลงทุนท้องถิ่นโดยเฉพาะการอำนวยความสะดวกและการให้สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ แก่โครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน ตลอดจนการอนุญาตให้โอนเงินตราต่างประเทศได้อย่างเสรี ทั้งนี้ นักลงทุนต่างชาติสามารถลงทุนและถือหุ้นร้อยละ 100 ในกิจการต่าง ๆ ทั้งสามารถถือครองทรัพย์สินต่าง ๆ ได้โดยเสรี ยกเว้นที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ซึ่งสงวนไว้สำหรับบุคคลในชาติ และมีอาชีพหรือธุรกิจที่สงวนสำหรับบุคคลในชาติหรือต้องร่วมลงทุนกับคนในชาติเพียงไม่กี่รายการ เช่น มัคคุเทศก์นำเที่ยว โรงสีข้าว และโรงอิฐ เป็นต้น นอกจากนี้ สิทธิประโยชน์ที่ระบุไว้จะต้องได้รับการอนุมัติจาก CDC (The Council for the Development of Cambodia) ซึ่งแต่ละโครงการจะได้รับสิทธิประโยชน์ที่อาจแตกต่างกัน เพื่อจูงใจในการลงทุน

### 1) นโยบายด้านการค้าต่างประเทศ

ราชอาณาจักรกัมพูชาไม่มีข้อกีดกันทางการค้าโดยใช้ใบอนุญาตหรือโควตานำเข้า ยกเว้นกับสินค้าที่ต้องห้ามตามกฎหมาย หรือสินค้าตามข้อกำหนดต้องขอใบอนุญาตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ ยารักษาโรค อัญมณี ทองคำ และกรด เป็นต้น ยกตัวอย่างเช่น ก่อนที่จะอนุญาตให้นำเข้ายารักษาโรคของ

ราชอาณาจักรกัมพูชา ผู้นำเข้าและผู้ผลิตยาในต่างประเทศจะต้องจดทะเบียนตำรับยารักษาโรค ที่กระทรวงสาธารณสุขราชอาณาจักรกัมพูชา ก่อนและเมื่อต้องการนำเข้าต้องขอใบอนุญาตที่มีอายุให้นำเข้าภายใน 6 เดือนจากกระทรวงสาธารณสุขทุกครั้ง ส่วนการนำเข้ากรดต้องขอใบอนุญาตนำเข้าที่กระทรวงอุตสาหกรรม

อย่างไรก็ตาม ราชอาณาจักรกัมพูชายังไม่มีกฎหมายกำหนดเกี่ยวกับมาตรฐานสินค้า แต่มีกฎหมายเกี่ยวกับสลากการระบุส่วนผสมและอายุผลิตภัณฑ์ต่างๆ จากการศึกษาที่ประเทศราชอาณาจักรกัมพูชาไม่สามารถผลิตสินค้าเพื่อสนองความต้องการของประชาชนได้เพียงพอสินค้าอุปโภคบริโภคส่วนใหญ่จึงต้องอาศัยการนำเข้า โดยมีกฎระเบียบและมาตรการด้านการนำเข้า-ส่งออกเป็นตัวควบคุม เช่น การนำสินค้าเข้าประเทศต้องผ่านการตรวจสอบประเมินราคาและชำระอัตราศุลกากรตามที่กำหนดในพิกัดศุลกากรราชอาณาจักรกัมพูชา ทั้งนี้กระทรวงเศรษฐกิจและการคลังว่าจ้างให้บริษัทเอกชน คือ บริษัท Societe Generale de Surveillance S.A. หรือ SGS ตรวจสอบและประเมินราคาสินค้าก่อนการนำเข้า กล่าวคือ ผู้ที่จะทำการส่งออกสินค้าไปยังราชอาณาจักรกัมพูชาซึ่งมีมูลค่า FOB เกินกว่า 4,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ จะต้องแจ้งต่อสำนักงานฯ บริษัท SGS ในประเทศที่ทำการส่งออก เพื่อทำการตรวจสอบสินค้าก่อนการส่งออก ซึ่งเมื่อสินค้าผ่านการตรวจสอบแล้ว บริษัท SGS จะออกเอกสาร RIA (Registered Import Advice) ให้แก่ผู้นำเข้าในราชอาณาจักรกัมพูชาเพื่อนำไปผ่านพิธีศุลกากรนำเข้าต่อไป โดยผู้นำเข้าต้องเป็นผู้ชำระค่าธรรมเนียม PSI (Pre-Shipment Inspection) ในอัตราร้อยละ 0.8 ของมูลค่า FOB ของสินค้าและมีกรมศุลกากรกระทรวงเศรษฐกิจและการคลังเป็นผู้จัดเก็บภาษีนำเข้า

## 2) นโยบายด้านเกษตร

พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของราชอาณาจักรกัมพูชา คือ ข้าว ซึ่งราชอาณาจักรกัมพูชามีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการปลูกข้าว และประชาชนส่วนใหญ่ปลูกข้าว แต่ประสิทธิภาพการผลิตข้าวของราชอาณาจักรกัมพูชายังอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากยังขาดเทคโนโลยีทั้งด้านการผลิตและการแปรรูป รัฐบาลราชอาณาจักรกัมพูชาจึงมีนโยบายที่จะยกระดับการผลิตและส่งออกข้าวของประเทศ และมีเป้าหมายที่จะส่งออกข้าวให้ได้อย่างน้อยปีละ 1 ล้านตัน และเป็นหนึ่งในประเทศผู้ส่งออกข้าวของโลกภายในปี 2558 ภายใต้ นโยบาย Rice – White Gold โดยเน้นการเชื่อมโยงทุกภาคส่วนตลอดห่วงโซ่คุณค่า ตั้งแต่เกษตรกรจนถึงผู้ส่งออก เน้นการใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบชลประทานและระบบตรวจรับรองคุณภาพ พัฒนาระบบโลจิสติกส์ การเพิ่มโอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินทุนให้มากขึ้น เพื่อที่จะยกระดับการเกษตรจากภาคการผลิตไปสู่พาณิชย์ให้มากขึ้น นอกจากข้าวแล้ว ยางพารายังเป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญอีกชนิดหนึ่งที่รัฐบาลยังสนับสนุนให้เกษตรกรและภาคเอกชนขยายพื้นที่ปลูกเพื่อเพิ่มผลผลิตและการส่งออกที่มากขึ้น เพื่อพัฒนายางพาราให้เป็นสินค้าเกษตรอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพสูง และคาดว่าในอีก 5-10 ปีข้างหน้า ราชอาณาจักรกัมพูชาจะส่งออกยางพารามากกว่า 10 ล้านตัน

### 3.1.4 ปัจจัยสนับสนุนการลงทุนและโอกาสทางธุรกิจเกษตรในราชอาณาจักรกัมพูชา

#### 1) ปัจจัยสนับสนุนการลงทุนธุรกิจเกษตรและเกษตรแปรรูป

1.1) พื้นที่เหมาะแก่การทำเกษตร ราชอาณาจักรกัมพูชามีดินและน้ำอุดมสมบูรณ์และพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม จึงเหมาะแก่การทำเกษตร สามารถเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจได้หลายชนิด โดยเฉพาะข้าว ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญ โดยมีพื้นที่เพาะปลูกร้อยละ 65 ของพื้นที่ทำการเกษตรทั่วประเทศ รวมทั้งพืชเศรษฐกิจสำคัญอื่นๆ ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ถั่วลิสง ถั่วเหลือง ถั่วเขียว งา มันสำปะหลัง และยางพารา เป็นต้น

1.2) ขาดแคลนผู้ประกอบการที่มีทักษะและความพร้อมในการผลิตสินค้าเพื่อส่งออก ส่งผลให้ผลผลิตทางการเกษตรยังไม่ได้มาตรฐานและคุณภาพตามที่ตลาดต้องการ อีกทั้งเกษตรกรรายรายอาจจกรักกัมพูชาส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการรายเล็กที่ทำการเกษตรแบบดั้งเดิม ซึ่งเน้นการเพาะปลูกเพื่อบริโภคเป็นหลัก และยังขาดความรู้และเทคโนโลยีในการเพาะปลูกพืชในเชิงพาณิชย์ รวมทั้งขาดแคลนเงินทุนในการซื้อปัจจัยการผลิต อาทิ เมล็ดพันธุ์ และปุ๋ย เป็นต้น ซึ่งผู้ประกอบการไทยสามารถเข้าไปเติมเต็มในส่วนเหล่านี้ได้

1.3) รัฐบาลราชอาณาจักรกัมพูชานับสนุนการลงทุนในธุรกิจเกษตรและเกษตรแปรรูป เพื่อก่อให้เกิดการจ้างงานและสร้างรายได้แก่เกษตรกร ซึ่งมีสัดส่วนกว่าร้อยละ 70 ของประชากรทั้งประเทศ และสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลผลิตทางการเกษตร โดยเฉพาะธุรกิจเกษตรอินทรีย์ ทั้งนี้ รัฐบาลให้สิทธิพิเศษในการลดหย่อนภาษีสำหรับการนำเข้าเครื่องจักรที่ใช้ในการแปรรูปสินค้าเกษตรเพื่อส่งออก รวมทั้งอนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติลงทุนในธุรกิจเกษตรและเกษตรแปรรูปได้ 100% ในกิจการส่วนใหญ่ ยกเว้นบางสาขา อาทิ การเพาะปลูกพืชพื้นเมือง เช่น สมุนไพร และยา ซึ่งสงวนไว้สำหรับเกษตรกรชาวราชอาณาจักรกัมพูชา เป็นต้น

## 2) โอกาสทางธุรกิจที่น่าสนใจ

2.1) ธุรกิจโรงสีข้าว โรงสีข้าวในราชอาณาจักรกัมพูชาส่วนใหญ่มีขนาดเล็กและมีประสิทธิภาพการผลิตต่ำ เนื่องจากผู้ประกอบการราชอาณาจักรกัมพูชามีข้อจำกัดด้านเงินทุนและยังใช้เครื่องจักรกลที่มีเทคโนโลยีไม่ทันสมัย ทำให้โรงสีข้าวรับซื้อข้าวเปลือกจากชาวนาได้เพียงบางส่วน นอกจากนี้โรงสีข้าวส่วนใหญ่ยังไม่สามารถควบคุมคุณภาพของ ข้าวที่สีได้ ทำให้ข้าวเปลือกที่ผลิตได้ส่วนหนึ่งต้องส่งออกไปเวียดนามและไทยเพื่อผ่านกระบวนการสีข้าวอีกต่อหนึ่ง ส่งผลให้การสร้างมูลค่าเพิ่มในประเทศต่ำกว่าที่ควรจะเป็น รัฐบาลจึงสนับสนุนการลงทุนจากต่างประเทศในธุรกิจโรงสีข้าว ทั้งนี้ ปัจจุบันมีนักลงทุนจากไทย เวียดนาม และจีนเข้าไปตั้งโรงสีข้าวในจังหวัดพระตะบอง ซึ่งเป็นแหล่งปลูกข้าวที่ใหญ่ที่สุดของราชอาณาจักรกัมพูชาจนได้รับการขนานนามว่า Rice Bowl of Cambodia และจังหวัดบันเตียเมียนจายซึ่งเป็นแหล่งปลูกข้าวสำคัญอีกแห่งหนึ่ง

2.2) ธุรกิจสวนยางและโรงงานแปรรูปยางธรรมชาติขั้นต้น ในช่วงที่ผ่านมานักลงทุนต่างชาติเข้าไปปลูกยางพาราในราชอาณาจักรกัมพูชาเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง โดยในปี 2554 มูลค่าการลงทุนปลูกยางพาราในราชอาณาจักรกัมพูชายาวตัวสูงถึง 2.55 เท่า จากปี 2553 มาอยู่ที่ 675 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเป็นผลจากราคายางที่มีแนวโน้มสูงขึ้น ประกอบกับรัฐบาลสนับสนุนการลงทุนในธุรกิจดังกล่าว ส่งผลให้ปัจจุบันมีพื้นที่ปลูกยางพาราในราชอาณาจักรกัมพูชา 1.33 ล้านไร่ จากพื้นที่ที่เหมาะสมกับการปลูกยางพาราทั้งหมดราว 1.88 ล้านไร่ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าราชอาณาจักรกัมพูชายังมีศักยภาพในการขยายพื้นที่ปลูกยางพาราได้อีก ทั้งนี้ ปัจจุบันมีนักลงทุนจากไทย เวียดนาม จีน มาเลเซีย และเกาหลีใต้ เข้าไปลงทุนปลูกยางพาราและตั้งโรงงานแปรรูปยางในหลายจังหวัดทางฝั่งตะวันออกของประเทศ ซึ่งเป็นแหล่งปลูกยางพาราสำคัญ อาทิ กัมปงจาม กำปงธม และมณฑลคีรี เป็นต้น

2.3) ธุรกิจเกษตรอินทรีย์ สินค้าเกษตรอินทรีย์เป็นสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่มสูงและกำลังเป็นที่นิยมในตลาดญี่ปุ่น ยุโรป และสหรัฐอเมริกา รัฐบาลจึงส่งเสริมการปลูกพืชเกษตรอินทรีย์เพื่อส่งออก เนื่องจากราชอาณาจักรกัมพูชามีศักยภาพสูงในการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์จากความพร้อมของสภาพดินและน้ำที่ยังปลอดจากมลพิษ โดยรัฐบาลมีนโยบายมุ่งสู่การเป็น “ฟาร์มปลอดสารพิษแห่งเอเชีย (Green Farm of Asia)” ซึ่งเป็นนโยบายหนึ่งในการพัฒนาระบบเศรษฐกิจให้มีการผลิตที่หลากหลายขึ้น เพื่อลดความเสี่ยงจากการพึ่งพารายได้จากอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มและการท่องเที่ยวเป็นหลัก ทั้งนี้ ธุรกิจเกษตรอินทรีย์ของราชอาณาจักรกัมพูชายังอยู่ในระยะเริ่มต้น โดยสินค้าเกษตรอินทรีย์ส่งออกสำคัญมีเพียงข้าวและเม็ดมะม่วงหิมพานต์ ขณะที่

การปลูกผักและผลไม้ชนิดอื่น ๆ ยังน้อย จึงนับเป็นโอกาสของผู้ประกอบการไทย ในการเข้าไปลงทุนและให้ความช่วยเหลือในการถ่ายทอดทักษะความรู้และการพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์แก่เกษตรกรท้องถิ่นเพื่อบุกเบิกธุรกิจดังกล่าวในราชอาณาจักรกัมพูชา

2.4) การส่งออกเครื่องจักรและอุปกรณ์การเกษตร อาทิ รถไถ รถเก็บเกี่ยว รถตัดหญ้า เครื่องสูบน้ำ เครื่องปั้มน้ำ เครื่องสีข้าว และเครื่องอบ ทั้งนี้ เครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตรที่เหมาะสมกับตลาดกัมพูชา ควรมีเทคโนโลยีไม่ซับซ้อน ใช้งานสะดวก สามารถซ่อมบำรุงได้ง่าย และราคาไม่สูงนัก เนื่องจากเกษตรกรกัมพูชาส่วนใหญ่ยังขาดทักษะและมีข้อจำกัดด้านเงินทุน

### 3.2 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว



ภาพที่ 2 แผนที่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ที่มา : <http://www.infoplease.com/atlas/country/laos.html>

#### 3.2.1 สภาพทั่วไป

##### 1) ลักษณะทั่วไป

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีพื้นที่ 236,800 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณครึ่งหนึ่งของประเทศไทย เป็นประเทศในคาบสมุทรอินโดจีน ไม่มีดินแดนติดทะเล พื้นที่ส่วนใหญ่ ร้อยละ 90 เป็นเขาและที่ราบสูง โดยมีพรมแดนติดกับประเทศต่าง ๆ ได้แก่ ทิศเหนือ ติดกับสาธารณรัฐประชาชนจีน

ทิศใต้ ติดกับราชอาณาจักรกัมพูชา ทิศตะวันออก ติดกับสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ทิศตะวันตก ติดกับราชอาณาจักรไทย และสาธารณรัฐแห่งสหภาพสาธารณรัฐแห่งสหภาพสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ปกครองแบบสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ มีทรัพยากรสำคัญ ได้แก่ ไม้ ข้าว ข้าวโพด เหล็ก ถ่านหิน ทองคำ ทองแดง และแหล่งน้ำผลิตไฟฟ้า

## 2) เขตการปกครอง

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีระบบการปกครองแบบสังคมนิยม โดยแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 17 แขวง และ 1 เขตปกครองพิเศษเรียกว่านครหลวง ได้แก่ นครหลวงเวียงจันทน์ สำหรับ 17 แขวงประกอบด้วย

- 2.1) แขวงอัตตะปือ (Attapu)
- 2.2) แขวงบ่อแก้ว (Bokeo)
- 2.3) แขวงบอลิคำไซ (Bolikhamxai)
- 2.4) แขวงจำปาสัก (Champasak)
- 2.5) แขวงห้วยพัน (Houphanh)
- 2.6) แขวงคำม่วน (Khammouan)
- 2.7) แขวงหลวงน้ำทา (Luang Numtha)
- 2.8) แขวงหลวงพระบาง (Luang Phabang)
- 2.9) แขวงอุดมไซ (Oudomxai)
- 2.10) แขวงพงสาลี (Phongsali)
- 2.11) แขวงสาละวัน (Salavan)
- 2.12) แขวงสะหวันนะเขต (Sabannakhet)
- 2.13) แขวงเวียงจันทน์ (Vientian)
- 2.14) แขวงไซยะบูลี (Xaignabouli)
- 2.15) แขวงไซสมบูน (Xaysomboun)
- 2.16) แขวงเซกอง (Xekong)
- 2.17) แขวงเชียงขวาง (Xiangkouang)

## 3) ประชากร

ในช่วงปี 2551-2553 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมีประชากรเพิ่มขึ้นจาก 6,022,001 คนในปี 2551 เป็น 6,288,037 คนในปี 2554 ทั้งนี้ ข้อมูล ณ กลางปี 2556 (1 กรกฎาคม) คาดว่าจะมีประชากรจำนวน 6,695,166 คน ทั้งนี้ ร้อยละ 55 เป็นคนสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว รองลงมา คือ ขมุ และม้ง และชนกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ โดยอยู่ในช่วงอายุ 15-64 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 61.6 รองลงมาได้แก่ ช่วงอายุ 0-14 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.5 และช่วงอายุ 65 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 3.9 ของประชากรทั้งหมด โดยกำลังแรงงานในปี 2553 อยู่ในภาคเกษตร ร้อยละ 75

### 3.2.2 สภาพทั่วไปด้านเศรษฐกิจ

หลังจากที่ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบเศรษฐกิจในปี 2529 เป็นเศรษฐกิจแบบจินตนาการใหม่ (New Economic Mechanism : NEM) ซึ่งเป็นรูปแบบที่เสรีมากขึ้น ทำให้เศรษฐกิจของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวดีขึ้น โดยผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัว เพิ่มขึ้นจาก 474 ดอลลาร์สหรัฐฯ ใน ปี 2529 เป็น 1,320 ดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2554

ดัชนีเศรษฐกิจของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี 2554 มีผลิตภัณฑ์มวลรวมเพิ่มขึ้นจาก 5,443,930,125 ดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2551 เป็น 8,297,664,741 ดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2553 โดยมาจากภาคเกษตรกรรมร้อยละ 30.80 ภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ 34.67 และภาคบริการ ร้อยละ 34.53 เมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนในปี 2551-2553 พบว่า ภาคอุตสาหกรรมมีบทบาทต่อโครงสร้างเศรษฐกิจของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมากขึ้น เนื่องจากรัฐบาลของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวได้ส่งเสริมการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานและมีแผนก่อสร้างเขื่อนเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าจำนวนมาก อีกทั้งยังต้องการผลักดันให้ก้าวไปสู่การเป็นผู้ส่งออกและผลิตกระแสไฟฟ้าหลักของอาเซียน รวมถึงส่งเสริมการลงทุนด้านอสังหาริมทรัพย์จากต่างชาติ ทำให้ภาคอุตสาหกรรมมีบทบาทต่อเศรษฐกิจ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเป็นประเทศที่มีประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจ สถานที่สำคัญที่ได้รับการอนุรักษ์ไว้เป็นมรดกโลก สถานที่ท่องเที่ยวตามธรรมชาติ รวมถึงการดำรงชีวิตความเป็นอยู่ของชาวสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวยังเป็นรูปแบบดั้งเดิม มีการอนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรมเก่าแก่ ความเป็นมิตร และค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวต่ำ จึงได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก จึงทำให้ภาคบริการยังมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมาโดยตลอด (ตารางที่ 2)

อย่างไรก็ตามถึงแม้ภาคอุตสาหกรรมจะเข้ามามีบทบาทต่อเศรษฐกิจสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมากขึ้นแต่การดำรงชีพของคนสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวส่วนใหญ่ยังต้องพึ่งพิงเกษตรกรรมเป็นหลัก เทคโนโลยีทางการเกษตรยังอยู่ในระดับต่ำ จึงทำให้ผลผลิตต่อพื้นที่ต่ำ โดยพืชเกษตรที่สำคัญของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้แก่ ข้าว ข้าวโพด ถั่ว อ้อย กาแฟ

ตารางที่ 2 ดัชนีชี้วัดเศรษฐกิจของ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ปี 2551-2554

เครื่องชี้วัดเศรษฐกิจ	ปี			
	2551	2552	2553	2554
จำนวนประชากร (คน)	6,022,001	6,112,143	6,200,894	6,288,037
ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP : current US\$)	5,443,930,125	5,832,882,922	7,181,441,152	8,297,664,741
ร้อยละสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวม				
ภาคเกษตร	34.86	35.04	32.75	30.80
ภาคอุตสาหกรรม	28.56	26.66	31.80	34.67
ภาคบริการ	36.58	38.30	35.45	34.53
ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัว (US\$)	904	954	1,158	1,320
GDP growth (annual %)	8	8	9	8
อัตราเงินเฟ้อ (%)	8.86	-2.93	10.02	4.35

ที่มา : ธนาคารโลก วันที่ 20 พฤษภาคม 2556

สำหรับการค้าระหว่างไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมีทั้งในรูปแบบการค้าปกติ (Normal Trade) และการค้าชายแดน (Border Trade) ระหว่างปี 2552 – 2555 ไทยได้ดุลการค้ากับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวทุกปี โดยมูลค่าการค้ารวมเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 27.78 ต่อปี มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 25.51 ต่อปี มูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 35.32 ต่อปี และไทยได้ดุลการค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 21.03 ต่อปี สำหรับมูลค่าการค้าผ่านชายแดนรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 23.13 ต่อปี มูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 26.60 มูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.99 ต่อปี และไทยได้ดุลการค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 32.93 ต่อปี (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 มูลค่าการค้าระหว่างไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ปี 2552 – 2555

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	มูลค่า				อัตรารวม (ร้อยละ)
	2552	2553	2554	2555	
<b>การค้ารวม</b>					
มูลค่าการค้ารวม	72,296	91,551	118,856	150,028	27.78
มูลค่าการส่งออก	56,407	67,772	85,052	111,538	25.51
มูลค่าการนำเข้า	15,889	23,778	34,444	38,490	35.32
ดุลการค้า	40,518	43,994	50,607	73,051	21.03
<b>การค้าชายแดน</b>					
มูลค่าการค้ารวม	71,700	79,239	101,661	132,016	23.13
มูลค่าการส่งออก	53,741	64,118	81,125	109,059	26.60
มูลค่าการนำเข้า	17,959	15,121	20,536	22,957	10.99
ดุลการค้า	35,782	48,997	60,589	86,102	32.93

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ กรมการค้าต่างประเทศ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร, 2556

### 3.2.3 นโยบาย

#### 1) นโยบายด้านการเกษตร

ผลผลิตทางการเกษตรใน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว อยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากสาเหตุหลายประการ เช่น ปัจจัยการผลิตที่มีขีดจำกัด เกษตรกรขาดการเข้าถึงข้อมูล เกษตรกรมีต้นทุนไม่เพียงพอ ไม่มีเครดิต การเข้าถึงตลาดถูกจำกัดด้วยอุปสรรคทางกายภาพ เช่น การคมนาคมที่ยังไม่สะดวกเท่าที่ควร ระบบการตลาดที่ทำให้มีผู้แข่งขันน้อยราย ทำให้ขีดความสามารถในการแข่งขันกับประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคหรือตลาดโลกอยู่ในระดับที่ต่ำด้วย และยังมีการบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อทำการเกษตร จึงได้มีการวางแผนพัฒนาการเกษตรเพื่อให้สอดคล้องกับแนวโน้มการเกษตรของโลก เป็นแบบทันสมัยมากขึ้น มีการรวมกลุ่มระหว่างประเทศต่าง ๆ เช่น AEC GMS รวมถึงการเกษตรแบบใหม่ เช่น Food Safety เกษตรอินทรีย์ พิษบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) Fair Trade และ Carbon Market โดยการพัฒนาการเกษตร ป่าไม้ การจัดการสิ่งแวดล้อม และพัฒนาชนบท อยู่บนพื้นฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยพัฒนาการเกษตรแบบทันสมัยอย่างค่อยเป็นค่อยไป เน้นที่การผลิตสินค้าเกษตร การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยมุ่งเป้าหมายไปที่เกษตรกรขนาดเล็กพร้อม ๆ กับการรักษาระบบนิเวศของพื้นที่ป่า ภายในปี 2563 แต่เป้าหมายที่จะทำภายในปี 2558 คือ



- 1.1) พัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ โดยให้ความสำคัญกับความมั่นคงทางอาหารเป็นลำดับแรก
- 1.2) เพิ่มและพัฒนากการผลิตสินค้าเกษตร
- 1.3) พัฒนารูปแบบการผลิตที่ยั่งยืน
- 1.4) การจัดการป่าไม้ที่ยั่งยืน

โดยกิจกรรมที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายทั้ง 4 ข้อ ได้แก่ การเพิ่มผลผลิตด้านอาหาร การตั้งกลุ่มพัฒนาสินค้าเกษตรและเกษตรกร รูปแบบการผลิตอย่างยั่งยืน การจัดสรรที่ดินและการพัฒนาชนบท การพัฒนาป่าไม้ การจัดการชลประทานเพื่อการเกษตร โครงสร้างพื้นฐานของการทำการเกษตรและป่าไม้ การวิจัยและพัฒนารวมถึงการพัฒนาศูนย์กลางด้วย

## 2) นโยบายด้านเศรษฐกิจ

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้เริ่มแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับแรกปี 2524 และจะมีการทบทวนวางแผนใหม่ทุก ๆ 5 ปี ซึ่งได้ให้ความสำคัญ ในด้านต่าง ๆ แตกต่างกันไป ปัจจุบัน อยู่ในช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2554-2558) ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

### 2.1) เป้าหมายหลัก

2.1.1) กำหนดให้เศรษฐกิจต้องขยายตัวอย่างมั่นคง ให้ GDP เพิ่มขึ้นร้อยละ 8 ต่อปี และให้ประชากรมี GDP ต่อหัว 1,700 ดอลลาร์สหรัฐ ภายในปี 2558 ในการนี้ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ต้องใช้งบประมาณ 127,000 พันล้านกีบ หรือร้อยละ 32 ของ GDP ซึ่งร้อยละ 10-12 จะมาจากงบประมาณรัฐบาล ร้อยละ 24-26 จากเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ ร้อยละ 50-56 จากการลงทุนจากต่างประเทศและร้อยละ 10-12 จากเงินกู้ธนาคาร โดยตั้งเป้าหมายให้เงินเฟ้อต่ำกว่าร้อยละ 8 (อัตราขยายตัวของ GDP) ให้หนี้สาธารณะต่ำกว่าร้อยละ 45 ของ GDP และให้เงินออมของเอกชนเพิ่มขึ้นร้อยละ 25 ต่อปี

2.1.2) บรรลุเป้าหมาย Millennium Development Goal (MDG) ในปี 2558 และพัฒนาประเทศเพื่อให้พ้นจากสภาพประเทศที่พัฒนาน้อยที่สุด (LDC) ในปี 2563

2.1.3) มุ่งการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนที่ควบคู่ไปกับความก้าวหน้าทางสังคมและวัฒนธรรม การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.1.4) รักษาเสถียรภาพทางการเมือง สันติภาพและความสงบเรียบร้อยในสังคม

### 2.2) เศรษฐกิจมหภาค

2.2.1) การขยายตัวทางเศรษฐกิจเฉลี่ยร้อยละ 8 ต่อปี โดยภาคเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ต่อปี และมีสัดส่วนร้อยละ 23 ของ GDP ภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ 15 ต่อปี และมีสัดส่วนร้อยละ 39 ของ GDP ภาคบริการเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.5 ต่อปี และมีสัดส่วนร้อยละ 38 ของ GDP และรายได้ต่อหัวประชากรเพิ่มขึ้นเป็น 1,700 เหรียญสหรัฐต่อคนต่อปี

2.2.2) การบริโภคในประเทศจะมีสัดส่วนร้อยละ 75 ของ GDP การลงทุนทั้งภาครัฐและเอกชนมีสัดส่วนร้อยละ 40 ของ GDP การส่งออกร้อยละ 35 ของ GDP และการนำเข้าร้อยละ 50 ของ GDP

### 2.3) เศรษฐกิจจุลภาค

2.3.1) เพิ่มผลผลิตข้าวเป็น 4 ล้านตันต่อปี โดยมีผลผลิตที่ 3.9 ตันต่อเฮกตาร์

2.3.2) ภาคปศุสัตว์ขยายตัวร้อยละ 4-5 ต่อปี

- 2.3.3) ภาคนำออกขยายตัวร้อยละ 18 ต่อปี และการนำเข้าขยายตัวร้อยละ 8 ต่อปี
- 2.3.4) ขยายไฟฟ้าให้ครอบคลุมพื้นที่ร้อยละ 80 ของครัวเรือนทั้งหมด และน้ำประปาให้ครอบคลุมร้อยละ 67 ของประชากรในเขตเมือง
- 2.3.5) ผลิตแร่ธาตุที่สำคัญเพิ่มขึ้น โดยตั้งเป้าการผลิตทองแดงที่ 86,200 ตันต่อปี ทองคำ 6 ตันต่อปี และถ่านหิน 728,000 ตันต่อปี
- 2.3.6) ธุรกิจการบินขยายตัวร้อยละ 8-10 ต่อปี
- 2.3.7) ขยายบริการโทรคมนาคมให้ครอบคลุมร้อยละ 90 ของหมู่บ้านทั่วประเทศ และขยายบริการโทรศัพท์ให้ครอบคลุมร้อยละ 80 ของประชากรทั้งหมด
- 2.4) การพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม
- 2.4.1) รักษาเขตพื้นที่ป่าไว้ที่ร้อยละ 65 ของพื้นที่ทั้งหมด
- 2.4.2) ลดอัตราการความยากจนให้ต่ำกว่าร้อยละ 19 ของประชากร และน้อยกว่าร้อยละ 11 ของครัวเรือนทั้งหมดในปี 2558
- 2.4.3) เพิ่มสัดส่วนการเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาเป็นร้อยละ 97 และระดับมัธยมศึกษาร้อยละ 75 ในปี 2558
- 2.4.4) เพิ่มสัดส่วนประชากรที่รู้หนังสือเพิ่มเป็นร้อยละ 99
- 2.4.5) สร้างวิทยาลัยอาชีวศึกษาอย่างน้อย 3 แห่งในเมืองที่สำคัญทางเศรษฐกิจ
- 2.4.6) ให้ประชากรร้อยละ 80 เข้าถึงน้ำสะอาด และร้อยละ 60 มีส้วมใช้
- 2.4.7) ควบคุมอัตราการว่างงานไม่ให้เกินร้อยละ 2
- 2.4.8) ลดสัดส่วนแรงงานในภาคเกษตรให้เหลือร้อยละ 70 และเพิ่มแรงงานภาคอุตสาหกรรมก่อสร้างและเหมืองแร่เป็นร้อยละ 7 ส่วนแรงงานภาคบริการร้อยละ 23 ของแรงงานทั้งหมด
- 2.4.9) สร้างสมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทานแรงงาน โดยคาดว่าอุปสงค์แรงงานในปี 2558 จะอยู่ที่ 3.26 ล้านตำแหน่ง อุปทานแรงงานอยู่ที่ 3.17 ล้านคน โดยในแต่ละปีจะมีจำนวนแรงงานใหม่เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 55,365 คน รวม 5 ปีเท่ากับ 276,828 คน โดยแบ่งเป็นแรงงานในภาคเกษตร 209,669 คน ภาคอุตสาหกรรม 14,272 คน และภาคบริการ 52,431 คน
- นอกจากนี้ การพัฒนาต้องมึลักษณะยั่งยืน ให้การพัฒนาทางสังคมวัฒนธรรมดำเนินควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจและการรักษาสิ่งแวดล้อม มีปัจจัยพื้นฐานสำหรับการเปลี่ยนเป็นประเทศอุตสาหกรรมและทันสมัย (Industrialization and modernization)

### 3) นโยบายด้านต่างประเทศ

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ดำเนินนโยบายด้านต่างประเทศที่มุ่งสร้างเสริมความสัมพันธ์แบบรอบด้านกับทุกประเทศบนพื้นฐานของการอยู่ร่วมกันอย่างสันติโดยไม่แบ่งแยกลัทธิอุดมการณ์ เพื่อขอรับการสนับสนุนและความช่วยเหลือในการพัฒนาประเทศให้บรรลุเป้าหมายตามที่พรรคฯ ได้กำหนดไว้ ทั้งนี้ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวให้ความสำคัญกับประเทศเพื่อนบ้านเป็นลำดับแรก ได้แก่ เวียดนาม จีน พม่า กัมพูชา และไทย รองลงมา เป็นประเทศร่วมอุดมการณ์ ได้แก่ รัสเซีย เกาหลีเหนือ และคิวบา อย่างไรก็ตาม แม้ว่า สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จะพยายามดำเนินความสัมพันธ์กับประเทศต่าง ๆ ได้สมดุลเพื่อลดการพึ่งพาประเทศใดประเทศหนึ่งเป็นหลัก แต่ด้วยข้อจำกัดของ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวที่ไม่มีทางออกทางทะเล และระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่ยังถือว่าอยู่ในระดับต่ำ

ประกอบกับความใกล้ชิดด้านอุดมการณ์และประวัติศาสตร์ การต่อสู้เพื่อเอกราชทำให้สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมีความสัมพันธ์พิเศษกับเวียดนามและจีน

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในปัจจุบัน ดำเนินไปอย่างราบรื่นใกล้ชิดบนพื้นฐานของการเคารพซึ่งกันและกันและผลประโยชน์ร่วมกัน และมีพัฒนาการเชิงบวกอย่างต่อเนื่อง โดยมีปัจจัยเกื้อกูล ได้แก่ ความใกล้ชิดทางเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา และวัฒนธรรม นอกจากนี้ วันที่ 19 ธันวาคม 2553 ถือเป็นวันครบรอบ 60 ปี ของความสัมพันธ์ทางการทูต ที่ได้รับการสถาปนาเมื่อปี 2493 ซึ่งทั้งสองฝ่ายได้ร่วมกันจัดกิจกรรมเพื่อฉลองสัมพันธ์ไมตรีที่ได้ดำเนินมาด้วยความราบรื่นอีกโอกาสหนึ่ง

#### 4) นโยบายด้านการลงทุน

สภาแห่งชาติลาวได้เห็นชอบกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนฉบับใหม่เมื่อเดือน กรกฎาคม 2552 เพื่อใช้แทนกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนภายใน ฉบับเลขที่ 10/สพข. ลงวันที่ 22 ตุลาคม 2547 และกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนของต่างประเทศ ฉบับเลขที่ 11/สพข. ลงวันที่ 22 ตุลาคม 2547 ดังนั้น ภายใต้กฎหมายฉบับใหม่นี้ นักลงทุนลาวและนักลงทุน ต่างประเทศจะได้รับสิทธิประโยชน์เดียวกัน

สาระสำคัญของกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนฉบับใหม่ คือ การปรับปรุงการ อำนวยความสะดวกแก่นักลงทุนผ่านบริการประตูเดียว (One Stop Service) เพื่อลดขั้นตอน การกำหนดระยะเวลา พิจารณานุมัติโครงการลงทุนให้ชัดเจน และการเสนอมาตรการส่งเสริมการ ลงทุน เช่น การยกเว้นภาษีโดย พิจารณาจากประเภทกิจการและพื้นที่ที่ลงทุน และการอนุญาตให้นัก ลงทุนต่างชาติมีสิทธิซื้อสิทธิใช้ที่ดินเพื่ออยู่อาศัย

1) รูปแบบการลงทุนของต่างประเทศ การลงทุนโดยตรงของต่างประเทศใน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมี 3 รูปแบบ คือ

1.1) การลงทุนฝ่ายเดียวของผู้ลงทุนภายในหรือต่างประเทศ

1.2) การลงทุนแบบหุ้นส่วนระหว่างผู้ลงทุนภายในกับต่างประเทศ เป็นการร่วมลงทุนระหว่างคนลาวกับคนต่างประเทศโดยมีกรรมสิทธิ์ร่วมกันและจัดตั้งนิติบุคคลใหม่ขึ้นภายใต้กฎหมายลาว โดยผู้ลงทุนต่างประเทศต้องถือหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของทุนทั้งหมด การบริหารงานโครงการ ลักษณะนี้ให้ กำหนดไว้ในสัญญาร่วมทุนและกฎระเบียบของนิติบุคคลที่ตั้งขึ้น

1.3) การลงทุนธุรกิจร่วมตามสัญญา เป็นการร่วมลงทุนระหว่างนิติบุคคลลาวกับนิติบุคคลต่างประเทศ โดยไม่ได้ตั้งนิติบุคคลใหม่หรือสาขาใน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว นิติบุคคลลาวต้องแจ้งให้หน่วยงานของ กระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า และกระทรวงแผนการและการลงทุนทราบ เพื่อดำเนินการตามระเบียบ และสัญญาการร่วมทุนต้องนำไปให้สำนักทะเบียนศาลรับรอง

#### 2) ประเภทกิจการ

2.1) กิจการทั่วไป ผู้ลงทุนต้องยื่นคำร้องผ่านศูนย์บริการ One Stop Service ของแผนกอุตสาหกรรมและการค้า เพื่อขอขึ้นทะเบียนวิสาหกิจ ผู้ลงทุนต่างประเทศที่ลงทุนในกิจการทั่วไป ต้องลงทุนไม่น้อยกว่า 1 พันล้านกีบ กิจการทั่วไปที่ไม่ใช่กิจการควบคุมจะได้รับแจ้งผลการพิจารณาภายใน 10 วันทำการ สำหรับกิจการควบคุมใช้เวลาพิจารณาไม่เกิน 1-3 วันทำการ เมื่อได้รับใบทะเบียนวิสาหกิจแล้วผู้ลงทุนสามารถดำเนินธุรกิจได้ทันที

2.2) กิจการสัมปทาน เช่น สัมปทานที่ดิน เหมืองแร่ พลังงานไฟฟ้า สายการบิน โทรคมนาคม ประกันภัย สถาบันการเงิน ผู้ลงทุนต้องยื่นคำร้องผ่านศูนย์บริการ One Stop Service ของ

แผนก แผนการและการลงทุน เพื่อพิจารณาและนำเสนอรัฐบาลหรือแขวง การคัดเลือกผู้ลงทุนอาจใช้การเปรียบเทียบ การประมูลหรือการประเมินผล เมื่อรัฐบาลหรือแขวงอนุมัติแล้ว กระทรวงแผนการและการลงทุน หรือแผนกแผนการและการลงทุนประจำแขวง (แล้วแต่กรณี) จะออกไปทะเบียนสัมปทานให้ผู้ลงทุนและผู้ลงทุนต้องดำเนินการภายใน 90 วัน

2.3) กิจการการพัฒนาเขตเศรษฐกิจเฉพาะ เขตเศรษฐกิจเฉพาะคือพื้นที่ที่รัฐบาลอนุมัติให้ผู้ลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณูปโภค เพื่อรองรับการลงทุนและการประกอบธุรกิจใน เขตดังกล่าว จึงมีระเบียบที่ต่างจากพื้นที่ทั่วไป เขตเศรษฐกิจเฉพาะมีหลายแบบ เช่น เขตเศรษฐกิจพิเศษ เขตอุตสาหกรรม เขตการผลิตเพื่อส่งออก เขตการค้าปลอดภาษี เป็นต้น ผู้ประสงค์จะตั้งเขตเศรษฐกิจเฉพาะต้องยื่นคำร้องผ่านแผนกอุตสาหกรรมและการค้า ซึ่งจะเสนอให้รัฐบาลพิจารณา

### 3) การส่งเสริมการลงทุน

ทุกโครงการของวิสาหกิจการลงทุนต่างประเทศจะได้รับการส่งเสริมการลงทุนเพิ่มเติม ดังนี้

3.1) กำไรที่นำไปขยายกิจการที่ได้รับอนุญาต จะได้รับการยกเว้นภาษีกำไรในปีการบัญชีถัดไป

3.2) ส่งผลกำไร ทุน และรายรับอื่น ๆ (หลังจากที่ได้เสียภาษีอากรและค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ตาม กฎหมายแล้ว) กลับประเทศของตน หรือผ่านประเทศที่สามได้ โดยผ่านธนาคารของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

3.3) ได้รับยกเว้นภาษีนำเข้า และอากรที่เก็บจากการนำเข้าอุปกรณ์ เครื่องอะไหล่ พาหนะการผลิตโดยตรง วัตถุดิบที่ไม่มีอยู่ภายในประเทศ หรือมีแต่ไม่เพียงพอ ผลิตภัณฑ์กึ่งสำเร็จรูปที่นำเข้ามาเพื่อแปรรูปหรือประกอบเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อส่งออก

3.4) ได้รับยกเว้นภาษีขาออก สำหรับผลิตภัณฑ์เพื่อการส่งออก

3.5) อนุญาตให้ชาวต่างชาติที่ลงทุนใน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มากกว่า 500,000 ดอลลาร์สหรัฐ มีสิทธิถือครองที่ดินเพื่ออยู่อาศัยตามระยะเวลาของโครงการลงทุน รัฐบาลลาวส่งเสริมการลงทุนในสาขาเกษตรกรรม อุตสาหกรรม หัตถกรรม และบริการ โดยจะ แบ่งสิทธิประโยชน์เป็น 3 ระดับ ตามประเภทกิจการที่รัฐบาลให้ความสำคัญ เช่น กิจการที่ช่วยแก้ปัญหาความทุกข์ยากและช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน กิจการโครงสร้างพื้นฐาน และ กิจการพัฒนารักษาพยาบาลมนุษย์ ดังนี้

ระดับที่ 1 กิจการที่ได้รับการส่งเสริมสูงสุด

ระดับที่ 2 กิจการที่ได้รับการส่งเสริมปานกลาง

ระดับที่ 3 กิจการที่ได้รับการส่งเสริมต่ำ

รัฐบาลลาวจะให้สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษี ตามระดับส่งเสริมการลงทุนและเขตการลงทุนส่งเสริมการลงทุน ดังนี้ (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 รูปแบบส่งเสริมการลงทุนของ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

รายการ	เขตที่ 1 พื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร โครงสร้างพื้นฐานไม่ สะดวก	เขตที่ 2 พื้นที่ที่มีสาธารณูปโภค พื้นฐานทางเศรษฐกิจ บางส่วน	เขตที่ 3 เขตเมืองใหญ่มี สาธารณูปโภคพื้นฐาน พร้อม
กิจการที่ได้รับการ ส่งเสริมระดับที่ 1	ยกเว้นภาษีกำไร 10 ปี	ยกเว้นภาษีกำไร 6 ปี	ยกเว้นภาษีกำไร 4 ปี
กิจการที่ได้รับการ ส่งเสริมระดับที่ 2	ยกเว้นภาษีกำไร 6 ปี	ยกเว้นภาษีกำไร 4 ปี	ยกเว้นภาษีกำไร 2 ปี
กิจการที่ได้รับการ ส่งเสริมระดับที่ 3	ยกเว้นภาษีกำไร 4 ปี	ยกเว้นภาษีกำไร 2 ปี	ยกเว้นภาษีกำไร 1 ปี
นโยบายส่งเสริมเฉพาะ			
การสร้างโรงพยาบาล	ยกเว้นค่าเช่าหรือค่า	ยกเว้นค่าเช่าหรือค่า	ยกเว้นค่าเช่าหรือค่า
โรงเรียนอนุบาล	สัมปทาน 15 ปี และ	สัมปทาน 10 ปี และ	สัมปทาน 3 ปี และ
โรงเรียนวิชาชีพ	ยกเว้นภาษีกำไรเพิ่มอีก	ยกเว้นภาษีกำไรเพิ่มอีก	ยกเว้นภาษีกำไรเพิ่มอีก
วิทยาลัย มหาวิทยาลัย	5 ปี	5 ปี	5 ปี
ศูนย์ค้นคว้าวิจัย			
กิจการสาธารณูปโภคบาง โครงการ			

ที่มา : สำนักส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ เวียงจันทน์, มิถุนายน 2553.

### 3.3 สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์



ภาพที่ 3 แผนที่สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

ที่มา : [http://www.lib.utexas.edu/maps/middle\\_east\\_and\\_asia/txu-oclc-124072554-burma\\_pol\\_2007.jpg](http://www.lib.utexas.edu/maps/middle_east_and_asia/txu-oclc-124072554-burma_pol_2007.jpg)

#### 3.3.1 สภาพทั่วไป

##### 1) ลักษณะทั่วไป

สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีพื้นที่ทั้งหมด 678,500 ตารางกิโลเมตร มีพรมแดนติดต่อกับ 5 ประเทศ กล่าวคือ ทิศตะวันตกติดกับอินเดีย และบังคลาเทศ ทิศเหนือติดกับจีน ทิศตะวันออกติดกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและไทย ทิศใต้เป็นชายฝั่งทะเลติดอ่าวเบงกอลและทะเลอันดามัน

สำหรับพรมแดนที่สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ติดกับประเทศไทยมีความยาวทั้งสิ้น ประมาณ 1,385 กิโลเมตร ในพื้นที่ 10 จังหวัด ได้แก่ เชียงราย เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ตาก กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร และระนอง พื้นที่พรมแดนติดต่อในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ 4 รัฐ 1 เขต ได้แก่ รัฐฉาน รัฐกะยา รัฐกะเหรี่ยง รัฐมอญ และเขตตะนาวศรี

##### 2) เขตการปกครอง

สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มีการปกครองแบบสาธารณรัฐ มีประธานาธิบดีเป็นประมุขของประเทศและนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้ารัฐบาล เมืองหลวงคือเนปีดอว์ (Nay Pyi Taw) และแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 7 รัฐ (State) และ 7 เขตการปกครอง ประกอบด้วย

- 2.1) รัฐชิน (Chin State)
- 2.2) รัฐคะฉิ่น (Kachin State)
- 2.3) รัฐกะเหรี่ยง (Kayin State)
- 2.4) รัฐคะยา (Kaya State)
- 2.5) รัฐมอญ (Mom State)
- 2.6) รัฐยะไข่ (Rakhine State)
- 2.7) รัฐฉาน (Shan State)

สำหรับ 7 เขตการปกครองประกอบด้วย

- 2.1) เขตอิระวดี (Ayeerwady Division)
- 2.2) เขตพะโค (Bago Division)
- 2.3) เขตมาเกว (Magway Division)
- 2.4) เขตมันดัลเลย์ (Mandalay Division)
- 2.5) เขตสะกาย (Sagaing Division)
- 2.6) เขตตะนาวศรี (Tanintharyi Division)
- 2.7) เขตย่างกุ้ง (Yangon Division)

### 3) ประชากร

สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มีประชากรทั้งสิ้นประมาณ 60 ล้านคน ประกอบด้วยชนเผ่าต่างๆ 135 ชนเผ่าหรือ 8 เชื้อชาติที่สำคัญ กล่าวคือ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ร้อยละ 68 ไทยใหญ่ ร้อยละ 8 กะเหรี่ยงร้อยละ 7 ยะไข่ ร้อยละ 4 จีน ร้อยละ 3 มอญร้อยละ 2 และอินเดียร้อยละ 2 โดยเป็นประชากรอยู่ในกำลังแรงงานทั้งสิ้น 31.7 ล้านคนหรือ คิดเป็นร้อยละ 52.8 ของประชากรทั้งประเทศ ซึ่งเป็นแรงงานในภาคเกษตรกรรมร้อยละ 70 ภาคอุตสาหกรรมร้อยละ 7 และภาคบริการร้อยละ 23 ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธร้อยละ 90 คริสต์ร้อยละ 5 และอิสลามร้อยละ 4 ใช้ภาษาสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์และภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการและการติดต่อทางการค้าและธุรกิจ

#### 3.3.2 สภาพทั่วไปด้านเศรษฐกิจ

ปี 2553 สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มีผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product : GDP) คิดเป็นมูลค่า 42,207 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และมีรายได้ประชาชาติ 880 เหรียญสหรัฐฯต่อคนต่อปี มูลค่าการส่งออกรวม 7.6 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ มูลค่าการนำเข้ารวม 4.2 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ จึงได้ดุลการค้า 3.4 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ สินค้าส่งออกสำคัญ คือ ก๊าซธรรมชาติ อัญมณี ถั่วเมล็ดแห้งต่างๆ ไม้ซุง และสินค้าประมง เป็นต้น สำหรับสินค้านำเข้าสำคัญ คือ น้ำมันเชื้อเพลิง เครื่องจักรต่างๆ น้ำมันปาล์มเพื่อบริโภค และผลิตภัณฑ์ยาฆ่าโรค เป็นต้น ประเทศคู่ค้าสำคัญ แก่ จีนและประเทศในภูมิภาคอาเซียน (Source : UN Comtrade)

สำหรับการค้าระหว่างไทยและสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มีทั้งในรูปการค้าปกติ (Normal Trade) และการค้าชายแดน (Border Trade) ระหว่าง ปี 2552 – 2555 ไทยขาดดุลการค้ากับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ทุกปี จากการที่มีมูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นทุกปี โดยมูลค่าการค้ารวมเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 13.52

ต่อปี มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 23.21 ต่อปี การนำเข้าเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 7.32 ต่อปี โดยมาจากมูลค่าการค้าชายแดนร้อยละ 85.44 ซึ่งมีอัตราเติบโตของมูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 11.09 ต่อปี มูลค่าจากการส่งออกเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 18.10 ต่อปีและมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 7.47 ต่อปี (ตารางที่ 5)

#### ตารางที่ 5 มูลค่าการค้าระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

หน่วย: ล้านบาท

รายการ	มูลค่า				อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
	2552	2553	2554	2555	
การค้ารวม					
มูลค่าการค้ารวม	148,628.29	155,631.63	192,390.97	21,1345.96	13.52
มูลค่าการส่งออก	52,652.37	65,631.18	85,879.95	96,526.45	23.21
มูลค่าการนำเข้า	95,975.92	90,000.45	106,511.02	114,819.51	7.32
ดุลการค้า	-43,323.55	-24,369.27	-20,631.07	-18,293	
การค้าชายแดน					
มูลค่าการส่งออก	134,766.40	137,869.29	164,375.26	180,471.53	11.09
มูลค่าการนำเข้า	42,604.39	50,854.43	60,599.26	69,975.66	18.10
ดุลการค้า	92,162.01	87,014.86	103,776.00	110,495.87	7.47

ที่มา: กรมการค้าต่างประเทศ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

### 3.3.3 นโยบาย

#### (1) นโยบายการเกษตร

ภาคเกษตรกรรมของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ 2 กระทรวง คือกระทรวงเกษตรและชลประทาน (Ministry of Agriculture and Irrigation) และกระทรวงปศุสัตว์และประมง (Ministry of Livestock and Fisheries) โดยแบ่งภารกิจแยกกันระหว่าง 2 กระทรวงเป็นดังนี้

(1.1) กระทรวงเกษตรและชลประทาน (Ministry of Agriculture and Irrigation) กำกับดูแลด้านการผลิตพืชเพื่อตอบสนองความต้องการบริโภคภายในและเหลือส่วนเกินการส่งออกเพื่อสร้างรายได้เข้าประเทศ ทั้งนี้การพัฒนาการเกษตรของประเทศยังมุ่งเพื่อการสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร โดยการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรทั้งในระยะสั้น ระยะกลางและระยะยาว รวมทั้งการกำหนดกลยุทธ์เพื่อการพัฒนา การเกษตร คือ

(1.1.1) การใช้เมล็ดพันธุ์ที่ผ่านการปรับปรุงพันธุ์ให้ดีขึ้น

(1.1.2) การใช้ปัจจัยการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ

(1.1.3) การลดการสูญเสียระหว่างการผลิต

(1.1.4) การจัดตั้งฟาร์มต้นแบบ เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่เกษตรกร

(1.1.5) การสร้างความเข้มแข็งในการเข้าถึงตลาดภายในและต่างประเทศ

นอกจากนี้ยังทำการพัฒนาด้านการชลประทานของประเทศเพื่อสนับสนุนการพัฒนาด้านการเพาะปลูก การจัดทำฐานข้อมูลด้านการเกษตรให้ผู้ใช้ประโยชน์เข้าถึงข้อมูลได้สะดวกขึ้น การแก้ไข



กฎระเบียบภายในที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการในประเทศและนักลงทุนจากต่างประเทศเข้ามาลงทุนในธุรกิจภาคการเกษตร

(1.2) กระทรวงปศุสัตว์และประมง (Ministry of Livestock and Fisheries) เป็นกระทรวงที่กำกับดูแลด้านปศุสัตว์และประมง ในการพัฒนาด้านปศุสัตว์และประมงนี้ ได้มีการจัดทำกรอบการพัฒนาทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และกำหนดกลยุทธ์เกี่ยวกับการป้องกันและอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ ส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและอุตสาหกรรมแปรรูปสัตว์น้ำ ทั้งผู้ประกอบการในประเทศและนักลงทุนต่างชาติ เข้ามาร่วมลงทุนด้านอุตสาหกรรมประมงและห้องเย็นมากขึ้น ทำให้ปัจจุบันสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์สามารถส่งออกอาหารทะเลแช่แข็งได้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะประเทศไทยเป็นประเทศที่นำเข้ากุ้งและปลาจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์เป็นจำนวนมาก ดังนั้น นโยบายของรัฐบาลด้านประมงและปศุสัตว์จึงได้กำหนดไว้ดังนี้ คือ

(1.2.1) สนับสนุนการพัฒนาด้านปศุสัตว์และการประมง

(1.2.2) เพิ่มปริมาณการผลิตเนื้อสัตว์และปลาให้มากขึ้น เพื่อเพียงพอสำหรับการบริโภคภายในประเทศ ส่วนที่เหลือจึงจะส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ

(1.2.3) ส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและขยายพันธุ์

(1.2.4) ยกกระตือรือร้นทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ทำการประมงและเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ให้สูงขึ้น

(1.2.5) ขยายการผลิต การแปรรูป และการตลาดแก๊สสินค้าประมง โดยเฉพาะฟาร์มกุ้ง โดยส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทในการดำเนินการมากขึ้น

## (2) นโยบายส่งเสริมการลงทุน

สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มีกฎหมายการลงทุนต่างชาติ (Myanmar Investment Law : MIL) ประกาศใช้ ณ วันที่ 30 พฤศจิกายน 2531 ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ (Myanmar Investment Commission: MIC) และจากการที่สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ประกาศนโยบายเปิดประเทศและปฏิรูปเศรษฐกิจ ทำให้สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์เป็นที่สนใจของนักลงทุนต่างประเทศ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์จึงดำเนินการปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบภายในประเทศให้เอื้อต่อการลงทุนมากขึ้น โดยในเดือนกันยายน 2555 รัฐสภาสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ได้ผ่านร่างกฎหมาย การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ฉบับใหม่ เพื่อเปิดโอกาสให้เกิดการลงทุนจากภายนอกมากที่สุด ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

(2.1) อนุญาตให้บริษัทต่างชาติถือหุ้น 50 เปอร์เซ็นต์ในกิจการร่วมทุนหรือ Joint Venture ได้

(2.2) ยินยอมให้กองทุนต่างชาติสามารถลงทุนใน Joint Venture ได้ 50 เปอร์เซ็นต์

(2.3) อนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติเช่าที่ดินเบื้องต้นได้เป็นระยะเวลา 50 ปี โดยมีเงื่อนไขให้สามารถต่อสัญญาได้

ทั้งนี้ ได้ขจัดอุปสรรคต่อการลงทุนของต่างชาติเรื่องข้อกำหนดที่ระบุว่านักลงทุนจะต้องมีเงินลงทุนเริ่มต้นขั้นต่ำ 5 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (ประมาณ 155 ล้านบาท) เพื่อดึงดูดการลงทุนใหม่จากต่างชาติ

สำหรับการเช่าและใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร นักลงทุนต่างชาติสามารถเช่าที่ดิน เพื่อดำเนินโครงการลงทุนระยะยาวเบื้องต้นได้ 50 ปี กรณีเช่าจากรัฐบาล ระยะเวลาในการเช่าอาจยืดหยุ่นได้ขึ้นอยู่กับพิจารณาของรัฐบาลสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์เป็นสำคัญและสามารถต่ออายุได้ตามที่ MIC

พิจารณาเสนอ โดยผู้ลงทุนจะต้องแนบร่างข้อตกลงการเช่าที่ดินนั้นด้วย กรณีการเช่าที่ดินจากเอกชน สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ สามารถดำเนินการได้ ไม่เกินคราวละ 1 ปี และต่ออายุทุก 1 ปี

การใช้ประโยชน์จากที่ดิน นักลงทุนชาวต่างชาติสามารถลงทุนด้านการเกษตร อาทิ การเพาะปลูก ผลิต แปรรูปและจำหน่ายพืชล้มลุก (รวมทั้งมัน สำปะหลังและยาสูบ) และทำไร่หรือแปรรูปพืชเป็น ยา กาแฟ ชา น้ำมันปาล์ม พืชสวนและจำหน่ายผลผลิตของตนได้ โดยมีกระทรวงเกษตรและชลประทาน สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์เป็นผู้รับผิดชอบในการพิจารณาและอนุมัติโครงการลงทุนด้านเกษตรกรรม รวมทั้งกำหนดนโยบายเพื่อส่งเสริมให้เกิดการลงทุนภาคเกษตรกรรมมากขึ้น (ตลอดจนส่งเสริมการจัดตั้ง โรงงานอุตสาหกรรมเกษตร พัฒนากิจการอุตสาหกรรมเกษตรขนาดเล็ก และการใช้เทคโนโลยีขนาดเบาใน โรงงาน การค้าผลิตผลทางการเกษตร วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือการเกษตร) โดยนักลงทุนสามารถขอยื่น อนุมัติโครงการตามแผนการส่งเสริมการลงทุน

## บทที่ 4

### การศึกษาสถานการณ์การผลิตและการตลาดสินค้าปศุสัตว์

#### 4.1 สุกร

##### 4.1.1 ราชอาณาจักรกัมพูชา

จากการสอบถามเกษตรกรและสมาคมผู้ผลิตสุกร เกี่ยวกับการผลิตและการตลาดสุกร พบว่า

##### 1) การผลิต

การผลิตสุกรจะมีการผลิตแบบรายย่อย แบบเชิงการค้าและแบบฟาร์มขนาดใหญ่ โดยร้อยละ 99 จะเป็นเกษตรกรรายย่อย แหล่งเลี้ยงที่สุกรที่สำคัญ ได้แก่ บริเวณพื้นที่ราบ โดยจังหวัดที่มีการเลี้ยงสุกรมากที่สุดได้แก่ Prey Veng Takeo และ Svay Rieng ปี 2555 มีจำนวนสุกร 2.2 ล้านตัว (ตารางที่ 6) และคาดว่าปี 2556 จะมีแนวโน้มการผลิตเพิ่มขึ้นเป็น 2.4 ล้านตัว ซึ่งระยะเวลาการเลี้ยงขึ้นอยู่กับน้ำหนักลูกสุกร พันธุ์ และอาหาร เป็นต้น ถ้าเกษตรกรซื้อลูกสุกรขนาด 20 กิโลกรัม จะใช้เวลาขุนประมาณ 3 เดือน หากเป็นลูกสุกรพันธุ์พื้นเมืองจะใช้เวลาขุน 7-8 เดือน จะได้น้ำหนักประมาณ 90-100 กิโลกรัม การผลิตสุกรในราชอาณาจักรกัมพูชา จะมีบริษัทจากต่างประเทศเข้าไปลงทุน อาทิเช่น จีน ไทย เวียดนาม เป็นต้น พันธุ์ที่ใช้เลี้ยงจะมีทั้งพันธุ์พื้นเมือง และพันธุ์ลูกผสม ราคาสุกรจะแตกต่างกันโดยราคาสุกรพันธุ์ลูกผสมจะราคาสูงกว่า เนื่องจาก เนื้อแดงมาก หนักราง เจริญเติบโตได้ดีกว่า แต่เกษตรกรจะนิยมเลี้ยงพันธุ์พื้นเมืองมากกว่าพันธุ์ลูกผสม เนื่องจากทนทานต่อโรคและพันธุ์ผสมมีราคาแพง อย่างไรก็ตาม ราชอาณาจักรกัมพูชายังต้องมีการนำเข้าพ่อ-แม่พันธุ์ และลูกสุกร จากต่างประเทศ เช่น ประเทศไทย จีน เวียดนาม เป็นต้น โดยเฉพาะตามแนวชายแดน ซึ่งการนำเข้าลูกสุกรเพื่อมาเลี้ยงขุนจากประเทศเพื่อนบ้านจะไม่เสียภาษีนำเข้า ซึ่งการนำเข้าจะต้องขอนำเข้าผ่านสมาคมผู้ผลิตสุกร การจัดการฟาร์มส่วนใหญ่ยังไม่มีมาตรฐาน จึงทำให้เกิดความสูญเสียในฟาร์มได้ง่าย โดยเฉพาะในช่วงปี 2553 ที่มีการระบาดของโรค PRRS (Porcine Reproductive and Respiratory Syndrome) ทำให้เกษตรกรได้รับความเสียหายเป็นอย่างมาก ราชอาณาจักรกัมพูชามีสมาคมผู้ผลิตสุกรเป็นหน่วยงานภาคเอกชนที่เป็นผู้ประสานระหว่างภาครัฐและองค์กรช่วยเหลือจากต่างประเทศกับเกษตรกร เกี่ยวกับการเลี้ยงสุกรอีกด้วย

##### 2) การตลาด

##### 2.1) ความต้องการบริโภค

ผู้บริโภคในราชอาณาจักรกัมพูชานิยมบริโภค เนื้อสุกร เนื้อโค เนื้อไก่ เนื้อเป็ด เนื้อปลา และอาหารทะเล ถ้าเป็นเนื้อสุกรผู้บริโภคจะนิยมบริโภคเนื้อสุกรจากสุกรพันธุ์พื้นเมือง ปี 2556 ราชอาณาจักรกัมพูชามีการบริโภคสุกรประมาณวันละ 4,000-5,000 ตัว แต่ผลิตได้เพียง 3,000 ตัวต่อวัน การบริโภคจะมีสูงในเมืองสำคัญ และเมืองท่องเที่ยว เช่น พนมเปญ เสียมเรียบ เป็นต้น

##### 2.2) การส่งออก

ราชอาณาจักรกัมพูชามีการผลิตสุกรไม่เพียงพอต่อการบริโภค และมาตรฐานด้านสุขอนามัยยังไม่ได้พัฒนาเท่าที่ควรจึงยังไม่สามารถส่งออกได้

##### 2.3) การนำเข้า

ราชอาณาจักรกัมพูชามีการนำเข้าสุกรมีชีวิตทั้งที่เป็นสุกรขุน และสุกรพันธุ์จากประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ ไทย เวียดนาม เนื่องจากปริมาณการผลิตไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภค โดยปี 2553 มีการนำเข้าสุกรมีชีวิตจำนวน 303,406 ตัว การนำเข้าสุกรมีชีวิตจากประเทศไทยมีการกำหนดโควตา โดยไทยสามารถส่งออกได้วันละ 1,250 ตัว และเสียภาษีนำเข้าประมาณตัวละ 8 ดอลลาร์สหรัฐฯ (250 บาท) สุกรที่นำเข้าจากประเทศไทยจะผ่านทางด่านอรัญประเทศเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งผู้ประกอบการไทยจะรวบรวมสุกร

ในพื้นที่เป็นแหล่งเลี้ยงที่สำคัญ เช่น ชลบุรี ฉะเชิงเทรา เป็นต้น ตั้งแต่เช้าและส่งไปยังชายแดนก่อนเที่ยง เมื่อข้ามแดนไปแล้วต้องมีการขนย้ายสุกรไปขึ้นรถของราชอาณาจักรกัมพูชา โดยจะออกเดินทางเวลาประมาณ 20.00 น. จากปอยเปต โดยสุกรจะผ่านด่านพันทยาม่าเชื้อโรคที่พระตะบอง และไปถึงกรุงพนมเปญ ประมาณ 07.00 น. และกระจายสินค้า โดยสุกรที่นำเข้ามาจะใช้บริเวณที่พนมเปญประมาณ ร้อยละ 90 และที่เสียมเรียบประมาณร้อยละ 10 แต่สำหรับประเทศเวียดนามไม่มีการกำหนดโควตาสุกรจากประเทศเวียดนามจะเข้าทางชายแดนบริเวณจังหวัดกำปงจาม และสวเรียง การนำเข้าสุกรมีชีวิตของราชอาณาจักรกัมพูชาส่งผลกระทบต่อเกษตรกรภายในประเทศ โดยจะทำให้ราคาในประเทศตกต่ำ ทำให้เกษตรกรรายย่อยบางส่วนต้องเลิกเลี้ยง และนอกจากทำให้ราคาตกต่ำแล้ว ยังมีโรคระบาดแพร่ระบาดเข้ามาอีกด้วย โดยเฉพาะการนำเข้าตามแนวชายแดนราชอาณาจักรกัมพูชากับเวียดนาม เนื่องจากไม่ผ่านกระบวนการตรวจสอบโรค

#### 2.4) ราคา

ราคาสุกรมีชีวิตกิโลกรัมละ 8,164 เรียล (62 บาท) โดยเกษตรกรทั่วไปจะขายสุกรให้กับพ่อค้าในท้องถิ่น ผู้บริโภค หรือพ่อค้าขายปลีกโดยตรง ส่วนราคาสุกรชำแหละ พ่อค้าขายปลีกจะรับซื้อสุกรชำแหละจากโรงฆ่า ราคา กิโลกรัมละ 12,000 - 13,000 เรียล (91-99 บาท) และราคาขายปลีกเนื้อสุกรที่ขายในท้องตลาดกิโลกรัมละ 25,000 เรียล (190 บาท) ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อราคาสุกรในประเทศที่สำคัญคือการนำเข้าสุกรมีชีวิตจากต่างประเทศ ทำให้ราคาในประเทศลดลง (ตารางที่ 7)

### 3) นโยบายด้านเกษตร

นโยบายด้านการผลิตและสุขภาพสัตว์มีเป้าหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ความมั่นคงด้านอาหาร การป้องกันโรคระบาด การสาธารณสุข การผลิตเพื่อส่งออก โดยมียุทธศาสตร์ ดังต่อไปนี้

3.1) การส่งเสริมการลงทุนและการพัฒนา สุกร สัตว์ปีก และโคเนื้อ-กระบือ เพื่อผลิตเนื้อและไข่ โดย การพัฒนาฟาร์มสุกร การพัฒนาฟาร์มสัตว์ปีก การพัฒนาฟาร์มโคเนื้อ-กระบือ

3.2) การพัฒนาการผลิตอาหารสัตว์ทั้งในด้านคุณภาพและปริมาณสำหรับสุกร สัตว์ปีก โค-กระบือ

3.3) การลดอัตราการป่วยและอัตราการตายของสัตว์

3.4) การปรับปรุงพันธุ์สัตว์

3.5) การปรับปรุงสาธารณสุขโดยการจัดการ และควบคุมโรคติดต่อจากสัตว์

3.6) การให้สินเชื่อแก่เกษตรกร

3.7) ด้านการตลาด

นอกจากนี้สำหรับฟาร์มรายย่อยจะเน้นในเรื่อง “Good Animal Production Practices” โดยเน้นในเรื่อง สุขอนามัยของคอกสัตว์ สุขอนามัยของอาหารและน้ำที่ใช้สำหรับเลี้ยงสัตว์ การใช้ประโยชน์ของทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ทำเป็นอาหารสัตว์ การตลาดที่เข้มแข็ง เป็นต้น

ตารางที่ 6 จำนวนสุกรและโคเนื้อของราชอาณาจักรกัมพูชา ปี 2551-2555

หน่วย : ตัว

ปี	สุกร	โคเนื้อ
2551	2,215,641	3,457,787
2552	2,126,304	3,579,882
2553	2,057,431	3,484,601
2554	2,099,322	3,405,972
2555	2,208,611	3,376,805

ที่มา : Dept. Animal Health and Production, 2012

ตารางที่ 7 ราคาขายปลีกเนื้อสุกร ณ กรุงเทพมหานคร ของราชอาณาจักรกัมพูชา

รายการ	ขายส่ง (เรียล)	ขายปลีก (เรียล)	ขายส่ง (บาท)	ขายปลีก (บาท)
เนื้อแดง	12,000-13,000	25,000	91-99	190
ซี่โครง		25,000		190
สามชั้น		20,000		152
หัวใจ		25,000		190
ตับ		20,000		152

ที่มา: จากการสำรวจเดือนเมษายน 2556

ตารางที่ 8 ปริมาณการนำเข้า สุกรของราชอาณาจักรกัมพูชา ปี 2553-2554

ปี	2553	2554
สุกรขุน (ตัว)	303,406	303,406
ลูกสุกร (ตัว)	4,332	16,778
รวม	307,738	320,184

ที่มา : Dept. Animal Health and Production, 2012

4.1.2 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

จากการสอบถามเกษตรกร เจ้าหน้าที่ เกี่ยวกับการผลิตและการตลาดสุกร พบว่า

1) การผลิต

การเลี้ยงสุกรในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงสุกรพันธุ์พื้นเมือง คิดเป็นร้อยละ 70 ของการเลี้ยงสุกรทั้งหมด อีกร้อยละ 30 เป็นการเลี้ยงสุกรพันธุ์ลูกผสม โดยได้มีการนำเข้าพ่อแม่พันธุ์และลูกสุกรมาขุนต่อ ซึ่งการนำเข้าส่วนใหญ่มาจากประเทศไทย จีน และเวียดนาม โดยในปี 2554 มีจำนวนสุกร 2.651 ล้านตัว ลดลงจาก 2.752 ล้านตัวในปี 2553 ร้อยละ 3.67 (ตารางที่ 9) เนื่องจากรูปแบบการเลี้ยงสุกรส่วนใหญ่จะปล่อยให้สุกรหาอาหารกินเองตามธรรมชาติ อาจมีการให้รำ ฝือก มัน เสริม

บ้าง แต่ไม่มีการขังคอกเป็นหลักแหล่ง ถึงแม้ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จะเป็นแหล่งวัตถุดิบอาหารสัตว์หลายชนิด อาทิ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พืชตระกูลถั่ว มันสำปะหลัง แต่โรงงานผลิตอาหารสัตว์ยังมีจำนวนน้อย ส่วนใหญ่เป็นบริษัทต่างชาติที่เข้ามาลงทุน เช่น ประเทศจีน ไทย เป็นต้น ด้านการดูแลรักษาจะมีเจ้าหน้าที่จากภาครัฐไปฉีดวัคซีนป้องกันโรคคหิวทำให้สุกรปีละ 1 ครั้ง เกษตรกรจึงต้องจัดการดูแลสุกรด้วยตนเอง คาดว่าในอนาคตปริมาณสุกรจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากการส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในครัวเรือนจากหน่วยงานภาครัฐ เพื่อรองรับความต้องการบริโภคของประชาชนภายในประเทศ ทำให้รูปแบบการเลี้ยงสุกรเป็นระบบฟาร์มขยายตัวเพิ่มขึ้น ประกอบกับมีนักลงทุนจากต่างประเทศเข้ามาลงทุนเลี้ยงสุกร เช่น ประเทศไทย และจีน เป็นต้น พื้นที่ที่มีการเลี้ยงสุกรมากที่สุด คือ แขวงสาละวัน รองลงมาได้แก่ แขวงสะหวันนะเขต แขวงหลวงพระบาง และแขวงพงสาลี ตามลำดับ ครัวเรือนที่เลี้ยงสุกรส่วนใหญ่จะอยู่เขตที่สูง (ภูดอย) คิดเป็นร้อยละ 61 และเลี้ยงในที่ราบ (เขตทุ่งเพียง) ร้อยละ 28 โดยในปี 2554 มีจำนวนสุกรที่เลี้ยงเฉลี่ย 3.2 ตัวต่อครัวเรือน ครัวเรือนที่เลี้ยงสุกร 1 หรือ 2 ตัว มีมากกว่าร้อยละ 60 ในขณะที่ครัวเรือนที่เลี้ยงสุกร 10 ตัวขึ้นไป มีเพียงร้อยละ 5 เท่านั้น

## 2) การตลาด

### 2.1) ความต้องการบริโภค

ความต้องการบริโภคสุกรของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีมากกว่าปริมาณสุกรฆ่าและที่ผลิตได้ภายในประเทศ เนื่องจากประชาชนนิยมบริโภคเนื้อสุกร รวมทั้งใช้ในการร่อนรับนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2554 มีการผลิตสุกรฆ่าและ 58,008 ตัน ซึ่งตอบสนองความต้องการบริโภคได้เพียง 9 กิโลกรัมต่อคนต่อปี ทำให้ต้องมีการนำเข้าสุกรจากต่างประเทศ โดยนำเข้าจากประเทศไทยเป็นหลัก

### 2.2) การส่งออก

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ไม่มีการส่งออกสุกร เนื่องจากการผลิตในประเทศยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภค ยังต้องอาศัยการนำเข้าสุกรจากต่างประเทศ

### 2.3) การนำเข้า

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีการนำเข้าสุกรอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2555 มีการนำเข้าเนื้อสุกรฆ่าและปริมาณ 1,762 ตัน มูลค่า 3,122,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงจากปริมาณ 2,323 ตัน มูลค่า 3,885,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ ของปี 2554 ร้อยละ 24.15 และ 19.64 ตามลำดับ สำหรับผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร และส่วนอื่นๆ ที่บริโภคได้ของสุกรมีการนำเข้าลดลงเช่นกัน เนื่องจากสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวนิยมนำเข้าสุกรมี่ชีวิต โดยในปี 2555 มีการนำเข้าสุกรมี่ชีวิตจำนวน 265,145 ตัว มูลค่า 26,222,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 2,611 ตัน มูลค่า 5,421,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ ร้อยละ 383.71 ของมูลค่านำเข้าในปี 2554 โดยการนำเข้าส่วนใหญ่มาจากประเทศไทย (ตารางที่ 10)

### 2.4) ราคา

ราคาสุกรมี่ชีวิตที่เกษตรกรขายได้ในปี 2556 เฉลี่ยประมาณกิโลกรัมละ 18,000 กีบ หรือ 72 บาท น้ำหนักเฉลี่ยของสุกรพันธุ์พื้นเมืองประมาณตัวละ 50-80 กิโลกรัม และน้ำหนักเฉลี่ยของพันธุ์ลูกผสมประมาณตัวละ 110-120 กิโลกรัม สำหรับราคาเนื้อสุกรฆ่าและในตลาดทั่วไปอยู่ที่กิโลกรัมละ 30,000-40,000 กีบ หรือ 120-160 บาท (ตารางที่ 11) โดยอุตสาหกรรมการค้าประจำแต่ละแขวงเป็น

ผู้กำหนดราคา ทั้งนี้พ่อค้าสุกรจะต้องเสียค่าธรรมเนียมในการฆ่าให้กับภาครัฐ 20,000 กีบต่อตัว หรือ 80 บาทต่อตัว และเสียค่าธรรมเนียมในการฆ่าให้กับโรงฆ่า 40,000 กีบต่อตัว หรือ 160 บาทต่อตัว

### 3) นโยบายและมาตรการ

นโยบายและมาตรการด้านปศุสัตว์ของ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีการปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบเกี่ยวกับการคุ้มครองสัตว์เลี้ยงและการบริการด้านสัตวแพทย์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น การควบคุมการแพร่ระบาดของเชื้อโรค การเปลี่ยนรูปแบบเทคนิควิธีการเลี้ยงและการผลิต รวมทั้งการตอบสนองด้านพันธุ์ให้เพียงพอทั้งปริมาณและคุณภาพ เพื่อสนับสนุนการเลี้ยงสัตว์ของทุกภาคส่วน และเสริมสร้างเศรษฐกิจให้เข้มแข็งตามเขตที่เหมาะสม ซึ่งเป็นแหล่งในการส่งเสริมการผลิตสินค้า

#### 3.1) เป้าหมายการจัดสรรอาชีพให้มีความยั่งยืน และการพัฒนาชนบท

มีการขยายรูปแบบการเลี้ยงสัตว์ เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน และกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น โดยดำเนินโครงการที่มีอยู่ในปัจจุบัน และโครงการใหม่ อาทิ โครงการเลี้ยงสัตว์แบบเป็นกลุ่มในเมืองที่มีรายได้น้อย ปี 2554 มีจำนวน 1,666 กลุ่ม เพิ่มขึ้นจาก 884 กลุ่มของปี 2553 ร้อยละ 88 รวมทั้งมีการเพิ่มจำนวนกลุ่มซื้อขายสัตว์ในหลายแขวง

มีการสร้างครอบครัวต้นแบบจำนวน 127 ครอบครัว ใน 5 แขวง 18 เมืองที่มีรายได้น้อย 64 หมู่บ้าน ประกอบด้วย ครอบครัวต้นแบบการเลี้ยงสัตว์ปีก 13 ครอบครัว การเลี้ยงสุกร 19 ครอบครัว การเลี้ยงโค-กระบือ 77 ครอบครัว และการเลี้ยงแพะ 18 ครอบครัว

#### 3.2) ทิศทางแผนดำเนินการ และเป้าหมายในปี 2554 - 2555

##### 3.2.1) เป้าหมายการผลิตเพื่อเป็นอาหารของผู้บริโภคภายในประเทศ

(1) ทำให้ฝูงพ่อแม่พันธุ์สัตว์ขยายตัวร้อยละ 6 เพื่อผลิตเนื้อสัตว์ได้ 0.155 ล้านตัน และไข่ 0.024 ล้านตัน

(2) ทำให้อัตราการบริโภคเนื้อสัตว์เฉลี่ยอยู่ที่ 26.7 กิโลกรัมต่อคนต่อปี แบ่งเป็นสุกร 9.4 กิโลกรัม สัตว์ปีก 7 กิโลกรัม ไข่ 3.7 กิโลกรัม แกะ/แพะ 0.4 กิโลกรัม โค 3.5 กิโลกรัม และกระบือ 3 กิโลกรัม และเพิ่มมูลค่าของการบริโภคจาก 132 พันล้านกีบ ในปี 2554 เป็น 142 พันล้านกีบ ในปี 2555

(3) สนับสนุนการเลี้ยงสัตว์ในเขตที่รัฐบาลกำหนดตามยุทธศาสตร์ของกระทรวง เพื่อให้ผลิตอาหารได้ตามปริมาณที่ต้องการ โดยกำหนดเขตการพัฒนาการเกษตรและชลประทาน

##### 3.2.2) เป้าหมายการผลิตเพื่อเป็นสินค้า

(1) พัฒนาและปรับปรุงกลุ่มผู้ผลิต สมาคม และผู้ประกอบการ เพื่อให้สามารถดำเนินการผลิตให้เป็นอุตสาหกรรมที่ทันสมัย ตลอดจนพัฒนาระบบห่วงโซ่การผลิต การปรุงแต่ง การแปรรูป และการขยายตลาด

(2) สนับสนุนและส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์เป็นรูปแบบฟาร์ม เพื่อบริโภคภายในประเทศ ไม่ต้องพึ่งพาการนำเข้า

#### 3.3) มาตรการในการปฏิบัติ

##### 3.3.1) มาตรการด้านนโยบายและกฎระเบียบ

(1) ปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบเกี่ยวกับการควบคุมการเลี้ยงสัตว์ที่มีอยู่ในปัจจุบันให้เข้มงวดกว่าเดิม เพื่อเพิ่มคุณภาพในการผลิต โดยมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่อย่างกว้างขวาง

- (2) จัดทำนโยบายเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ และนักธุรกิจ ลงทุนในการเลี้ยงสัตว์มากขึ้น โดยช่วยเหลือผู้ลงทุนในเขตที่รัฐบาลกำหนด เช่น มีนโยบายด้านสินเชื่ออัตรา พิเศษ การยกเว้นอัตราภาษีอากรตามความเหมาะสม การลดหย่อนค่าสาธารณูปโภคเพื่อเป็นการจูงใจ เป็นต้น
- (3) ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับวิธีการทำงานที่เป็น อุปสรรคต่อการผลิต การขนส่ง การจำหน่าย รวมทั้งการควบคุมราคาพ่อแม่พันธุ์ และปัจจัยการผลิต

### 3.3.2) มาตรการด้านเขตการผลิต

- (1) เขตที่ราบเรียบแม่น้ำโขง โดยการสนับสนุนการเลี้ยงสัตว์ เพื่อใช้บริโภค ภายในประเทศ และเป็นสินค้าส่งออก ทำให้เพิ่มโอกาสในการลงทุนและขยายการเติบโตทางเศรษฐกิจ
- (2) เขตที่ราบ และที่สูง โดยการสนับสนุนการเลี้ยงสัตว์ เพื่อตอบสนอง ความต้องการของตลาดในชุมชนเมือง และการสนับสนุนการเลี้ยงโคและกระบือเพื่อเป็นสินค้าส่งออก โดยพัฒนาการเลี้ยงสัตว์ให้เป็นอาชีพที่ยั่งยืนเพื่อแก้ไขปัญหาการบุกรุกป่าไม้ รวมทั้งแก้ไขปัญหาความยากจน โดยการสนับสนุนและส่งเสริมเทคนิควิธีการเลี้ยง การป้องกันโรค การจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร และมาตรการ สนับสนุนทางด้านสินเชื่อ เพื่อขยายการผลิต

### 3.3.3) มาตรการด้านพันธุ์สุกร

- (1) ในปี 2555 มีแม่พันธุ์สุกรจำนวน 14,250 แม่ (แขวงภาคเหนือ 600 แม่ นครหลวงเวียงจันทน์ 6,700 แม่ ภาคกลาง 6,400 แม่ และภาคใต้ 500 แม่) สามารถผลิตลูกสุกรได้ 0.280-0.300 ล้านตัวต่อปี ซึ่งไม่สามารถตอบสนองความต้องการของฟาร์ม กลุ่มเกษตรกร และเกษตรกรรายย่อยที่มีความต้องการ 0.450 ล้านตัวต่อปี
- (2) ขยายแม่พันธุ์ 20,000 แม่ ภายในปี 2558 เพื่อตอบสนองความต้องการของภาค การผลิต
- (3) ขยายแม่พันธุ์ F1 (ในแขวงหลวงพระบาง หลวงน้ำทา และอุดมไชย) จำนวน 1,000 แม่ เพื่อผลิต F2 ได้ 3,600 แม่ จึงจะสามารถผลิตลูกสุกรเลี้ยงเป็นสุกรเพื่อการบริโภค 64,000 ตัว
- (4) ขยายแม่พันธุ์ F1 (ในแขวงเวียงจันทน์ และนครหลวง) จำนวน 2,000 แม่ เพื่อผลิต F2 ได้ 7,200 แม่ จึงจะสามารถผลิตลูกสุกรเลี้ยงเป็นสุกรเพื่อบริโภค 120,000 ตัว
- (5) ขยายแม่พันธุ์ F1 (ในแขวงสาละวัน และจำปาสัก) จำนวน 1,000 แม่ เพื่อผลิต F2 ได้ 3,600 แม่ จึงจะสามารถผลิตลูกสุกรเลี้ยงเป็นสุกรเพื่อบริโภค 64,000 ตัว

### 3.3.4) มาตรการด้านอาหารสัตว์

- (1) ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตจากโรงงานของภาคเอกชนที่มีอยู่ในปัจจุบัน อาทิ โรงงานผลิตอาหารสัตว์ท่าอ่อน (กำลังการผลิต 0.040 ล้านตันต่อปี) โรงงานผสมอาหารสัตว์แขวงบริคำไชย อุดมไชย และหัวพัน (กำลังการผลิต 0.002 ล้านตันต่อปี) ส่งผลให้สามารถรองรับความต้องการด้านอาหารสัตว์ ได้ 0.045-0.050 ล้านตันต่อปี
- (2) ก่อสร้างโรงงานอาหารสัตว์แห่งใหม่จำนวน 2 แห่ง ในบริเวณแขวงหลวงพระบาง (ทุ่งน้ำท่วม) เพื่อตอบสนองความต้องการภายในแขวง และแขวงใกล้เคียง และนครหลวงเวียงจันทน์ (หนองแตง) เพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มเกษตรกรบริเวณชานเมือง หากสร้างเสร็จจะสามารถตอบสนองความต้องการอาหารสัตว์ได้ 5-7 พันตันต่อปี
- (3) สนับสนุนการลงทุนของภาคเอกชนในการก่อสร้างโรงงานอาหารสัตว์บริเวณ แขวงสะหวันนะเขต และจำปาสัก รวมทั้งให้การสนับสนุนด้านวิชาการแก่ฟาร์มต่างๆ ให้มีเครื่องผสมอาหาร



(ขนาด 2-5 ต้นต่อวัน) เป็นของตนเอง คาดว่าภายในปี 2558 จะสามารถผลิตอาหารสัตว์ตอบสนองความต้องการได้

(4) ขยายการปลูกพืชอาหารสัตว์ 3-5 พันเฮกตาร์ต่อปี ในเขตที่มีการเลี้ยงสัตว์เป็นการค้า โดยการสำรวจทุ่งหญ้าตามธรรมชาติ เพื่อส่งเสริมการปลูกพืชอาหารสัตว์ อาทิ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พืชตระกูลถั่ว มันสำปะหลัง พร้อมกับส่งเสริมการใช้เศษเหลือจากการเกษตรและอุตสาหกรรม

### 3.3.5) มาตรการด้านคุณภาพ มาตรฐาน และการป้องกันโรค

จัดทำแผนแม่บทในการจัดตั้งเขตปลอดโรค เขตกันชน (Buffer Zone) เพื่อส่งเสริมการผลิตเป็นสินค้า การป้องกันโรคระบาดบริเวณชายแดน อาทิ โรคไข้หวัดนก โรคปากและเท้าเปื่อย และโรคร้ายแรงอื่นๆ ดังนี้

(1) สนับสนุนการใช้ยาของสัตวแพทย์ โดยการปรับปรุงการผลิตและจำหน่ายยาป้องกันโรคสัตว์ให้ได้ 5-6 ล้านโดสต่อปี โดยมีเป้าหมายการฉีดยาป้องกันโรคให้ได้ร้อยละ 80-90 ในเขตเมืองใหญ่ และร้อยละ 40-45 ในเขตชนบท

(2) ยกระดับความสามารถในการควบคุม และวิจัยโรคสัตว์ให้ใกล้เคียงกับมาตรฐานอาเซียน เพื่อตรวจรับรองการนำเข้า และการส่งออกสัตว์และผลิตภัณฑ์สัตว์ โดยการปรับปรุงศูนย์วิจัยระดับภาคทั่วประเทศ (หลวงน้ำทา อุดมไชย หลวงพระบาง เชียงขวาง สะหวันนะเขต และจำปาสัก) ให้สามารถวิจัยขั้นพื้นฐานโรคสัตว์ได้ เช่น โรคคอบวม โรคอหิวาต์สัตว์ปีก โรคนิวคาสเซิล โรคไขบวม เป็นต้น

(3) เพิ่มจำนวนตำแหน่งสัตวแพทย์ให้มากขึ้น ในปัจจุบันมีสัตวแพทย์ประมาณ 12,300 คน ที่ได้รับการฝึกอบรมวิชาการขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการรักษาสุขภาพสัตว์ ซึ่งไม่สามารถให้บริการได้อย่างพอเพียง จึงควรมีการพัฒนาและปรับปรุงการบริการด้านสัตวแพทย์ขั้นพื้นฐาน รวมทั้งขยายการให้บริการสัตวแพทย์ในทุกหมู่บ้าน โดยมีสัตวแพทย์ประจำหมู่บ้านจำนวน 1-2 คนต่อหมู่บ้าน ตลอดจนขยายการบริการให้ยาโดยสัตวแพทย์ 78 แห่ง

(4) พัฒนาแผนการตรวจรับรองการเคลื่อนย้ายสัตว์เข้า-ออก ตามด่านสากล 15 ด่าน และด่านภายใน 25 ด่าน ด้วยการยกระดับความรู้ความสามารถให้แก่เจ้าหน้าที่ และจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ทันสมัย

ตารางที่ 9 จำนวนสุกรของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ปี 2550 - 2554

แขวง	2550	2551	2552	2553	2554	หน่วย: ล้านตัว
						อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
นครหลวงเวียงจันทร์	0.051	0.075	0.062	0.067	0.107	14.674
พงสาลี	0.169	0.170	0.181	0.189	0.180	2.348
หลวงน้ำทา	0.066	0.072	0.075	0.080	0.088	7.044
อุดมไชย	0.103	0.103	0.123	0.140	0.148	10.870
บ่อแก้ว	0.050	0.062	0.069	0.075	0.056	4.258
หลวงพระบาง	0.162	0.171	0.198	0.220	0.209	7.912
หัวพัน	0.335	0.247	0.392	0.439	0.166	-7.957
ไชยบุรี	0.110	0.111	0.185	0.204	0.122	8.499
เชียงขวาง	0.076	0.070	0.082	0.085	0.081	3.268
เวียงจันทร์	0.090	0.095	0.100	0.103	0.093	1.475
บอลิคำไซ	0.058	0.109	0.062	0.064	0.066	-2.703
คำม่วน	0.060	0.151	0.069	0.076	0.103	4.021
สะหวันนะเขต	0.244	0.258	0.256	0.269	0.269	2.397
สาละวัน	0.328	0.551	0.367	0.389	0.639	-1.120
เซกอง	0.123	0.129	0.135	0.140	0.134	2.564
จำปาสัก	0.137	0.148	0.170	0.180	0.163	5.583
อัตตะปือ	0.024	0.026	0.029	0.031	0.026	3.417
<b>รวม</b>	<b>2.186</b>	<b>2.548</b>	<b>2.554</b>	<b>2.752</b>	<b>2.651</b>	<b>4.736</b>

ที่มา: กรมการเลี้ยงสัตว์และการประมง กระทรวงกสิกรรมและป่าไม้ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ตารางที่ 10 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าสุกรและผลิตภัณฑ์ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ปี 2551-2555

รายการ	2551	2552	2553	2554	2555
เนื้อสุกรชำแหละ ปริมาณ: ตัน	64	588	1,037	2,323	1,762
มูลค่า: ดอลลาร์สหรัฐฯ	122,000	919,000	1,526,000	3,885,000	3,122,000
ผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร ปริมาณ: ตัน	469	288	76	280	32
มูลค่า: ดอลลาร์สหรัฐฯ	1,704,000	1,046,000	136,000	556,000	97,000
ส่วนอื่นๆ ที่บริโภคได้ของสุกร					
ปริมาณ: ตัน	-	-	-	209	112
มูลค่า: ดอลลาร์สหรัฐฯ	-	-	-	475,000	248,000
สุกรพันธุ์ ปริมาณ: ตัน	120	285	265	751	25,708 (ตัว)
มูลค่า: ดอลลาร์สหรัฐฯ	937,000	2,317,000	2,307,000	6,270,000	1,410,000
สุกรมีชีวิตอื่นๆ ปริมาณ: ตัน	2,000	1,970	1,077	2,611	265,145 (ตัว)
มูลค่า: ดอลลาร์สหรัฐฯ	4,346,000	4,848,000	2,685,000	5,421,000	26,222,000

ที่มา: Trade Map

ตารางที่ 11 ราคาสุกรเฉลี่ยของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

รายการ	ราคา (กีบ/กก.)	ราคา (บาท/กก.)
สุกรมีชีวิต	18,000	72
สันใน	40,000	160
สะโพก	35,000	140
เนื้อแดง	38,000	152
สามชั้น	30,000	120
เนื้อผสม	35,000	140
เครื่องใน	36,000	144
ซี่โครง	30,000	120
ขา	25,000	100
กระดูก	23,000	92
หัว	23,000	92
มัน	23,000	92

หมายเหตุ: ค่าเฉลี่ยของเดือนกุมภาพันธ์และเดือนมิถุนายน 2556

ที่มา: จากการสำรวจในแขวงจำปาสัก สหวันนะเขต บ่อแก้ว หลวงน้ำทา อุดมไชย และหลวงพระบาง  
ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

### 4.1.3 สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

#### 1) การผลิต

การเลี้ยงสุกรของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ เป็นการผลิตขนาดเล็กในครัวเรือน เฉลี่ย ครัวเรือนละ 9.80 ตัวเป็นการเลี้ยงสุกรแบบหลังบ้านเหมือนลักษณะการเลี้ยงของไทยในอดีต ใช้ระยะเวลาในการเลี้ยงนาน ประมาณ 8-10 เดือนก่อนขาย ส่วนฟาร์มการค้ามีการขยายตัวอย่างช้าๆ โดยสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มีแม่พันธุ์สุกรเพื่อการค้า ประมาณ 35,000 ตัว แม่พันธุ์สุกรพื้นเมือง ประมาณ 250,000 ตัว และมีสุกรขุนประมาณ 4.4 ล้านตัวต่อปี ซึ่งมีจำนวนน้อยกว่าไทย 3 เท่าตัว ปี 2551-2555 จำนวนสุกรในแต่ละรัฐ/เขตของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 10.23 ต่อปี โดยเพิ่มขึ้นจาก 6.95 ล้านตัว ในปี 2551 เป็น 10.31 ล้านตัว ในปี 2555 ด้านปริมาณการผลิตเนื้อสุกร ในปี 2555 มีปริมาณ 376,600 ตัน ซึ่งลดลงจากปี 2554 ซึ่งมีปริมาณ 581,150 ตัน ร้อยละ 35.20 เนื่องจากการเกิดโรค PRRS ในปี 2553 ส่งผลให้ปริมาณสุกรที่ผลิตได้ยังคงลดลง ซึ่งสมาชิกปศุสัตว์ของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ คาดว่าปริมาณการผลิตสุกรในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มีประมาณ 2.5-3 ล้านตัวต่อปี รัฐ/เขตที่มีจำนวนสุกรมากที่สุดคือ เขตมาเกว (Magwe) 1.87 ล้านตัว รองลงมาคือ รัฐฉาน (Shan) 1.47 ล้านตัว และ เขตอิระวดี (Ayeyarwady) 1.31 ล้านตัว (ตารางที่ 13) พันธุ์สุกร ได้แก่ Bocake Wet Taung Badaung Ah Kha Myanmar pig เป็นต้น

#### 2) การตลาด

##### 2.1) การบริโภค

ปี 2548 - 2552 ความต้องการบริโภคเนื้อสุกรของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 8.98 ต่อปี (ตารางที่ 15) เนื่องจากข้อจำกัดของข้อมูล จึงมีข้อมูลความต้องการบริโภคเนื้อสุกรล่าสุดจาก FAO ในปี 2552 ซึ่งมีปริมาณการบริโภคเนื้อสุกร 450,233 ตัน ลดลงจากปี 2551 ร้อยละ 2.77 โดยสมาชิกปศุสัตว์สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์คาดว่าปริมาณการบริโภคเนื้อสุกรเฉลี่ย 3.8 กิโลกรัมต่อคนต่อปี

##### 2.2) การส่งออก

จากการสอบถามจากสมาชิกปศุสัตว์สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ พบว่ามีการส่งออกสุกรมีชีวิตไปยังจีนและอินเดียทางด้าน Mizoram State โดยเป็นการค้าชายแดนจึงไม่ปรากฏข้อมูลในการส่งออก ซึ่งศักยภาพการส่งออกสุกรไปจีนซึ่งเป็นตลาดที่ใหญ่ นั้น สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ต้องควบคุมให้มีสุขอนามัยที่ดีในด้านสัตว์ เช่น การควบคุมโรค FMD และ PRRS ซึ่งคาดว่าจะส่งผลให้มีการเจริญเติบโตในอุตสาหกรรมสุกรมากขึ้น

##### 2.3) การนำเข้า

ข้อมูลการนำเข้าสุกรจาก International Trade Center นั้น ไม่พบข้อมูลการนำเข้าสุกรมีชีวิต แต่มีการนำเข้าเนื้อสุกรแช่แข็งทั้งหมด 5 ตัน มูลค่า 23,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ และมีการนำเข้าเนื้อสุกรแปรรูป 1 ตัน 3,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ โดยส่วนใหญ่นำเข้าจากออสเตรเลีย สิงคโปร์ และมาเลเซีย (ตารางที่ 16)

##### 2.4) ราคา

จากการสอบถามผู้ประกอบการค้าปลีกเนื้อสุกรชำแหละซึ่งได้รับใบอนุญาตโรงฆ่าสัตว์ พบว่า โดยเฉลี่ยนำสุกรเข้าโรงฆ่าประมาณวันละ 50 -60 ตัว โดยมีการชำแหละและส่งขายยังซูเปอร์มาร์เก็ต ใน

เมืองอย่างกุ่ม และตลาดศตวรรษเมืองอย่างกุ่ม โดยผู้ประกอบการซื้อสุกรมมีชีวิต ราคาเฉลี่ย 2,750 - 3,500 จ๊าดต่อวิซ หรือกิโลกรัมละ 53.89-68.59 บาท เมื่อฆ่าและแล้วขายปลีกเนื้อสุกรราคา 6,500-8,000 จ๊าดต่อวิซ หรือกิโลกรัมละ 127.37-156.77 บาท ราคาขายปลีกสันใน เฉลี่ย 8,000 จ๊าดต่อวิซ หรือกิโลกรัมละ 156.77 บาท ราคาขายปลีกขาหน้าเฉลี่ย 4,000 จ๊าดต่อวิซ หรือกิโลกรัมละ 78.38 บาท ราคาขายปลีกขาหลังเฉลี่ย 2,000 จ๊าดต่อวิซ หรือกิโลกรัมละ 39.19 บาท ราคาขายปลีกเนื้อสามชั้นเฉลี่ย 5,000 จ๊าดต่อวิซ หรือกิโลกรัมละ 97.98 บาท ราคาขายปลีกตับเฉลี่ย 6,000 จ๊าดต่อวิซ หรือกิโลกรัมละ 117.58 บาท ราคาขายปลีกกระดูกซี่โครงเฉลี่ย 5,000 จ๊าดต่อวิซ หรือกิโลกรัมละ 97.98 บาท ราคาเนื้อสุกรในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ค่อนข้างมีเสถียรภาพในปีที่ผ่านมา ซึ่งสาเหตุ เกิดจากสต็อกที่ลดลงและจากการกลัวโรค PRRS ซึ่งต่างจากราคาเนื้อสัตว์ปีกที่มีความผันผวนอยู่เสมอ (ตารางที่ 17)

### 3) นโยบายและมาตรการ

กระทรวงปศุสัตว์และประมง สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ มีวัตถุประสงค์และนโยบาย ดังนี้

#### 3.1) วัตถุประสงค์

(1) เพื่อบริโภคภายในประเทศให้เพียงพอและหากมีส่วนเหลือค่อยส่งออก  
 (2) ควบคุมโรคติดต่อและโรคติดต่อตามความร่วมมือขององค์กรระหว่างประเทศ และสหประชาชาติที่กำหนด

(3) ผลิตผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ที่มีคุณภาพและปลอดภัย

(4) เพิ่มการผลิตปศุสัตว์ให้มากขึ้น ร้อยละ 8.43 ต่อปี

(5) ดึงดูดนักลงทุนจากต่างประเทศให้เข้ามาลงทุนเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐ

(6) เพิ่มอัตราการบริโภคเนื้อปลาต่อคน

(7) ร่วมกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในการบูรณาการให้มีความสำคัญในด้านประมง

เป็นลำดับแรก

#### 3.2) นโยบาย

(1) ขยายองค์การธุรกิจด้านปศุสัตว์ โดยเฉพาะโคนมและโคเนื้อ

(2) ขยายเขตปลอดโรคเพื่อวัตถุประสงค์ในการพัฒนาปศุสัตว์

(3) ขยายการเพาะพันธุ์ของม้า ลาและล่อ สำหรับการใช้งานของการขนส่งที่จำเป็น สำหรับการฉีดวัคซีน โครงการวิจัย และบางพื้นที่ห่างไกลที่วิธีการอื่นๆ ของการขนส่งเป็นไปได้ยาก

(4) ส่งออกในระดับสากล ทั้งปลาทะเลและกุ่ม ในสภาพภูมิอากาศในภูมิภาคให้สอดคล้องกับวิธีการเพาะพันธุ์ที่ดี

(5) เพิ่มมูลค่าของผลผลิตสินค้าประมงให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล

(6) อนุรักษ์ทรัพยากรประมงสำหรับการประมงอย่างยั่งยืนตามแนวทางสากล

(7) ผลิตสินค้าปศุสัตว์และประมงเพื่อความมั่นคงด้านอาหารโดยระบบการเลี้ยงต้องไม่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ การดำเนินการผลิตสินค้าปศุสัตว์ที่มีคุณภาพและความปลอดภัยและการผลิตสินค้าประมงที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล

(8) ปรับปรุง GDP ในภาคปศุสัตว์และประมงให้เป็น 3 เท่าจากปีฐาน

นอกจากนี้สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ได้มีการจัดตั้งเขตการเลี้ยงสัตว์ขึ้น ซึ่งเป็นพื้นที่ที่รัฐบาลได้มีการจัดเขตเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้พื้นที่ในการเลี้ยงสัตว์ ซึ่งต้องมีการสมัครและขอ

อนุญาตในการใช้พื้นที่ โดยจะต้องใช้ประโยชน์ในการเลี้ยงสัตว์เท่านั้น เขตการเลี้ยงปศุสัตว์ในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมามีทั้งหมด 26 เขตทั่วประเทศ โดยมีพื้นที่ครอบคลุมใน 7 เขต/รัฐ โดยมีเนื้อที่รวม 9,783.42 เอเคอร์ หรือ 24,458.55 ไร่ แบ่งออกเป็น การเลี้ยงโคนมและโคเนื้อ จำนวน 1,1816 ตัว สุกร 3,130 ตัว แพะ 164 ตัว แกะ 2,854 ตัว ไก่ 1,698,931 ตัว นกกระทา 520,000 ตัว และ เป็ด 15,750 ตัว เนปิดอร์มีโซนการเลี้ยงมากที่สุดจำนวน 7 โซน คิดเป็นร้อยละ 70 ของพื้นที่ทั้งหมด โดยมีพื้นที่ 6,743 เอเคอร์ หรือ 16,857.50 ไร่ รองลงมาคือ เขตย่างกุ้ง 1,965 เอเคอร์ หรือ 4,912.50 ไร่ (ตารางที่ 18)

ตารางที่ 12 จำนวนประชากรสัตว์ในแต่ละรัฐ ของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ปี 2555

ที่	รัฐ/เขต	กระบือ	โคเนื้อ	แพะ/ แกะ	สุกร	ไก่	เป็ด	หน่วย: แสนตัว	
								ไก่วงว/ ห่าน/ Muscovy	นก กระทา
1	เนปีดอร์ (Nay Pyi Taw)	0.67	2.19	0.12	1.85	24.08	0.75	0.04	0
2	รัฐกะฉิ่น (Kachin)	2.42	3.31	0.52	7.68	59.52	2.3	0.53	0
3	รัฐกะยา (Kayah)	0.32	0.85	0.03	1.1	18.52	0.17	0.08	0
4	รัฐกะเหรี่ยง(Kayin)	0.86	3.37	0.7	3.12	39.6	2.97	0.41	0
5	รัฐชิน (Chin)	0.45	1.57	0.82	3.06	35.84	0.31	0.08	0
6	เขตสะกาย(Sagaing)	4.43	22.98	5.16	9.81	134.47	2.52	0.54	2.37
7	เขตตะนาวศรี (Thanintharyi)	1.47	1.5	0.32	1.8	39.19	4.55	0.28	0
8	เขตพะโค (Bago)	2.96	14.27	0.55	8.22	224.19	56.63	1.28	0
	เขตพะโคตะวันออก (East Bago)	2.47	7.11	0.26	5.09	107.71	48.98	0.78	0
	เขตพะโคตะวันตก (West Bago)	0.49	7.16	0.29	3.13	116.48	7.65	0.5	0
9	เขตมาเกว Magwe)	1.29	23.72	20.83	18.67	250.28	2.28	0.13	0
10	เขตมัณฑะเลย์ (Mandalay)	0.66	20.52	10.63	5.47	141.99	3.47	0.52	2.2
11	รัฐมอญ (Mon)	0.86	4.6	0.9	3.24	67.61	11.92	0.73	0
12	รัฐยะไข่(Rakhine)	3.49	9.5	2.43	2.58	63.55	3.22	0.96	0
13	เขตย่างกุ้ง (Yangon)	1.42	6.01	0.89	8.65	289.34	27.11	2.29	2.38
14	รัฐฉานหรือรัฐไทใหญ่ (Shan)	7.33	13.9	0.67	14.73	180.9	3.46	0.61	0.18
	รัฐฉานใต้(South Shan)	2.95	7.26	0.14	4.41	76.23	1.1	0.39	0
	รัฐฉานตะวันออก(East Shan)	1.46	1.36	0.15	2.61	13.94	1.46	0.08	0
	รัฐฉานเหนือ(North Shan)	2.92	5.28	0.38	7.71	90.73	0.9	0.14	0.18
15	เขตอิระวดี(Ayeyarwady)	2.27	11.94	0.93	13.07	157.05	31.28	3.61	0.16
	<b>รวม</b>	<b>30.9</b>	<b>140.23</b>	<b>45.5</b>	<b>103.05</b>	<b>1,726.13</b>	<b>152.94</b>	<b>12.09</b>	<b>7.29</b>

ที่มา: กระทรวงปศุสัตว์และประมง สาธารณรัฐแห่งสหภาพสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

Ministry of Livestock and Fisheries, Union of Myanmar

ตารางที่ 13 จำนวนสุกรในแต่ละรัฐ ของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ปี 2551-2555

หน่วย: แสนตัว

ที่	รัฐ/เขต	2551	2552	2553	2554	2555	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
1	รัฐกะฉิ่น (Kachin)	5.24	5.77	6.35	6.98	7.68	10.021
2	รัฐกะยา (Kayah)	0.87	0.92	0.98	1.04	1.1	6.096
3	รัฐกะเหรี่ยง (Kayin)	2.27	2.45	2.65	2.87	3.12	8.267
4	รัฐชิน (Chin)	2.23	2.41	2.6	2.82	3.06	8.220
5	เขตสะกาย (Sagaing)	7.57	8.05	8.57	9.18	9.81	6.713
6	เขตตะนาวศรี (Thanintharyi)	1.36	1.45	1.55	1.68	1.8	7.335
7	เขตพะโค (Bago)	5.84	6.34	6.88	7.52	8.22	8.919
	เขตพะโคตะวันออก (East Bago)	3.6	3.91	4.25	4.65	5.09	9.046
	เขตพะโคตะวันตก (West Bago)	2.24	2.43	2.63	2.87	3.13	8.714
8	เขตมาเกว (Magwe)	9.02	10.77	12.72	15.48	18.67	19.934
9	เขตมัณฑะเลย์ Mandalay	5.26	5.7	6.19	6.72	7.32	8.606
10	รัฐมอญ (Mon)	2.19	2.42	2.68	2.95	3.24	10.312
11	รัฐยะไข่ (Rakhine)	1.81	1.96	2.13	2.34	2.58	9.266
12	เขตย่างกุ้ง (Yangon)	5.53	6.22	6.95	7.77	8.65	11.820
13	รัฐฉาน หรือรัฐไทใหญ่ (Shan)	9.46	10.51	11.73	13.1	14.73	11.694
	รัฐฉานใต้ (South Shan)	3.32	3.55	3.81	4.09	4.41	7.352
	รัฐฉานตะวันออก (East Shan)	1.92	2.04	2.18	2.36	2.61	7.894
	รัฐฉานเหนือ (North Shan)	4.22	4.92	5.74	6.65	7.71	16.261
14	เขตอิระวดี (Ayeerwady)	10.89	11.79	11.18	12.09	13.07	3.978
	รวม	69.54	76.76	83.16	92.54	103.05	10.226

ที่มา: กระทรวงปศุสัตว์และประมง สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

Ministry of Livestock and Fisheries, Union of Myanmar



ตารางที่ 14 การผลิตเนื้อสุกร ไช้ไก่ และนํ้านมดิบ ของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

ที่	รายการ	2551	2552	2553	2554	2555	อัตรา เพิ่ม (ร้อยละ)
	<b>เนื้อทั้งหมด MT ('000)</b>	<b>1,403.09</b>	<b>1,546.81</b>	<b>1,787.15</b>	<b>1,956.21</b>	<b>1,269.91</b>	<b>0.354</b>
1	เนื้อโค	159.48	176.7	208.01	232.56	154.4	2.122
2	เนื้อแกะ	26.64	29.3	36.17	40.94	28.46	4.778
3	เนื้อสุกร	410.74	466.85	530.65	581.15	376.6	0.456
4	เนื้อสัตว์ปีก	726.5	793.39	917.34	996.51	643.57	-0.154
5	เนื้อเป็ด	74.17	74.99	88.13	97.67	62.05	-0.922
6	เนื้อไก่วง ห่าน เป็ดมัสโควี	5.36	5.34	5.76	6.26	4.13	-3.559
7	เนื้อมนกระทา	0.22	0.24	1.09	1.12	0.71	47.458
	<b>ไช้ทั้งหมด (in Million)</b>	<b>5,387.18</b>	<b>6,146.2</b>	<b>7,165.27</b>	<b>7,764.04</b>	<b>8,266.19</b>	<b>11.576</b>
1	ไช้ไก่	4,831.21	5,580.32	6,505.99	7,029.98	7,500.07	11.746
2	ไช้เป็ด	533.5	541.08	624.36	697.12	726.8	9.109
3	ไช้มนกระทา	22.47	24.8	34.92	36.94	39.32	16.388
	<b>นํ้านมดิบ (MT)</b>	<b>1,200.78</b>	<b>1,314.38</b>	<b>1,464.62</b>	<b>1,602.51</b>	<b>1,665.24</b>	<b>8.896</b>

ที่มา: กระทรวงปศุสัตว์และประมง สาธารณรัฐแห่งสหภาพสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

Ministry of Livestock and Fisheries, Union of Myanmar

ตารางที่ 15 การบริโภคเนื้อสุกรของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ปี 2548 - 2552

ปี	การบริโภคเนื้อสุกร (ตัน)
2548	327,771
2549	369,883
2550	410,826
2551	463,073
2552	450,233
<b>อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)</b>	<b>8.98</b>

หมายเหตุ: ข้อมูลล่าสุด ปี 2552

ที่มา: FAO

ตารางที่ 16 การนำเข้าเนื้อสุกรแช่แข็งและเนื้อสุกรแปรรูปของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ปี 2553

ประเทศ	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (พันดอลลาร์สหรัฐฯ)	ร้อยละ
<b>เนื้อสุกรแช่แข็ง</b>			
ออสเตรเลีย	1	8	34.78
สิงคโปร์	3	8	34.78
มาเลเซีย	0	3	13.04
อิตาลี	0	2	8.70
ไทย	0	2	8.70
รวม	4	23	100.00
<b>เนื้อสุกรแปรรูป</b>			
ออสเตรเลีย	1	1	33.33
มาเลเซีย	0	1	33.33
สิงคโปร์	0	1	33.33
รวม	1	3	100.00

ที่มา: International Trade Centre

ตารางที่ 17 ราคาเฉลี่ยเนื้อสุกร ในตลาดสด เมืองย่างกุ้ง ของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

รายการ	ราคา (kyat/viss)	ราคา (บาท/กก.)
สุกรมี่ชีวิต	2,750-3,500	53.89 - 68.59
เนื้อแดง-หลัง	6,500-8,000	127.37 - 156.77
สันใน	8,000	156.77
ขาหน้า	4,000	78.38
ขาหลัง	2,000	39.19
สามชั้น	5,000	97.98
ตับ	6,000	117.58
กระดูกซี่โครง	5,000	97.98

หมายเหตุ: อัตราแลกเปลี่ยน 1 จ๊าด เท่ากับ 0.032 บาท มาตรฐานของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ 1 viss เท่ากับ 1.633 กิโลกรัม

ที่มา: จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการในตลาด Kye myin dains เมืองย่างกุ้ง ของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ วันที่ 21 พฤษภาคม 2556

ตารางที่ 18 เขตการเลี้ยงสัตว์ของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

หน่วย: ตัว

เขต/รัฐ	จำนวน	พื้นที่ (เอเคอร์)	โคเนื้อ/ โคนม	สุกร	แพะ	แกะ	ไก่	นก กระทา	เป็ด
รัฐกะเหรี่ยง	7	196.38	152	476	-	369	331,900	-	-
เขตสะกาย	7	255.10	473	-	-	-	354,851	520,000	-
เขตตะนาวศรี	1	81.27	-	126	-	-	21,400	-	2,500
เนปีดอร์	7	6,743	950	236	164	2,200	16,000	-	-
รัฐมอญ	1	13	-	40	-	-	14,500	-	-
เขตย่างกุ้ง	1	1,965	123	2,252	-	-	584,280	-	13,250
รัฐฉาน	2	529.67	118	-	-	285	376,000	-	-
<b>รวม</b>	<b>26</b>	<b>9,783.42</b>	<b>1,816</b>	<b>3,130</b>	<b>164</b>	<b>2,854</b>	<b>1,698,931</b>	<b>520,000</b>	<b>15,750</b>

หมายเหตุ: 1 เอเคอร์ เท่ากับ 2.5 ไร่

ที่มา: กระทรวงปศุสัตว์และประมง สาธารณรัฐแห่งสหภาพสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

#### 4.1.4 ไทย

##### 1) การผลิต

ปี 2556 มีปริมาณการผลิตสุกร 13.07 ล้านตัว เพิ่มขึ้นจาก 12.83 ล้านตัวของปี 2555 ร้อยละ 1.87 (ตารางที่ 19) ปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เนื่องจากราคาสุกรในปี 2555 ลดลงจากการขยายการผลิตมากเกินไปจนเกิดความต้องกร ประกอบกับราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์สูงขึ้นทำให้ต้นทุนการผลิตสุกรสูงขึ้น ส่งผลให้ผู้เลี้ยงสุกรบางส่วนขาดทุนและต้องเลิกกิจการ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นรายเล็กและรายย่อย ขณะที่รายใหญ่บางรายยังมี การขยายการผลิต

##### 2) การตลาด

###### 2.1) ความต้องการบริโภค

สุกรที่ผลิตได้อาศัยตลาดภายในประเทศเป็นหลัก โดยใช้บริโภคภายในประเทศ ประมาณร้อยละ 95 ของปริมาณการผลิตทั้งหมด ปี 2555 มีปริมาณการบริโภคสุกร 11.98 ล้านตัว หรือ 0.96 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2554 ร้อยละ 6.21 เนื่องจากราคาสุกรลดลง เพราะมีการขยายการผลิตจนทำให้มีปริมาณสุกรมากเกินไปจนเกิดความต้องกร ประกอบกับมีการจัดจำหน่ายเนื้อสุกรราคาถูกเพื่อกระตุ้นการบริโภค

###### 2.2) การส่งออก

การส่งออกสุกรมีปริมาณเพียงร้อยละ 5 ของปริมาณการผลิตทั้งหมด เนื่องจากข้อจำกัดจากโรคปากและเท้าเปื่อย โดยเป็นการส่งออกเนื้อสุกรและเนื้อสุกรแปรรูปร้อยละ 1-2 และสุกรมีชีวิต ร้อยละ 3-4 เนื้อสุกรส่งออกไปยังฮ่องกง และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ส่วนเนื้อสุกรแปรรูป ส่งออกไปยังญี่ปุ่นและฮ่องกง สำหรับสุกรมีชีวิตส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ ราชอาณาจักร ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ปี 2555 ส่งออกเนื้อสุกรปริมาณ 2,070 ตัน มูลค่า 130.06 ล้านบาท ลดลงจากปี 2554 ซึ่งส่งออกปริมาณ 2,577 ตัน มูลค่า 140.24 ล้านบาท ร้อยละ 19.67 และ 7.26 ตามลำดับ ส่วนเนื้อสุกรแปรรูปส่งออกปริมาณ 12,346 ตัน มูลค่า 2,592.97 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก ปี 2554 ซึ่งส่งออกปริมาณ 9,450 ตัน มูลค่า 2,155.60 ล้านบาท

ร้อยละ 30.65 และ 20.29 ตามลำดับ สำหรับสุกรมี่ชีวิตส่งออกปริมาณ 570,604 ตัว เป็นสุกรมี่พันธุ์ 37,011 ตัว ลดลงจากปี 2554 ซึ่งส่งออก 83,044 ตัว ร้อยละ 55.43 และเป็นสุกรมี่ชีวิตอื่นๆ 533,593 ตัว เพิ่มขึ้นจากปี 2554 ซึ่งส่งออก 353,716 ตัว ร้อยละ 50.85 (ตารางที่ 20)

### 2.3) การนำเข้า

ส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าส่วนอื่นๆ ที่บริโภคได้ของสุกรมี่แช่เย็นแช่แข็ง (หนัง ตับ และเครื่องในอื่นๆ) และผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรมี่ ปี 2555 นำเข้าส่วนอื่นๆ ที่บริโภคได้ปริมาณ 14,140 ตัน มูลค่า 161.76 ล้านบาท ลดลงจากปริมาณ 21,463 ตัน มูลค่า 289.48 ล้านบาทของปี 2554 ร้อยละ 34.12 และ 44.12 ตามลำดับ เนื่องจากราคาสุกรมี่ภายในประเทศลดลงทำให้ความต้องการนำเข้าไม่เพิ่มขึ้น โดยส่วนใหญ่นำเข้าตั้งจากเกาหลีใต้ บราซิล เยอรมนี และเดนมาร์ก และส่วนอื่นๆ จากเนเธอร์แลนด์ อิตาลี เบลเยียมและเยอรมนี ส่วนผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรมี่นำเข้าปริมาณ 793 ตัน มูลค่า 55.90 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 836 ตัน มูลค่า 54.00 ล้านบาทของ ปี 2554 ร้อยละ 5.14 และ 3.52 ตามลำดับ (ตารางที่ 21)

### 2.4) ราคา

ราคาสุกรมี่ที่เกษตรกรขายได้ปี 2555 เฉลี่ยกิโลกรัมละ 56.65 บาท ลดลงจากเฉลี่ยกิโลกรัมละ 65.50 บาทของปี 2554 ร้อยละ 13.51 ทั้งนี้ราคาสุกรมี่ได้ลดลงตั้งแต่ต้นปี 2555 จากเฉลี่ยกิโลกรัมละ 61.06 บาท ในเดือนมกราคม เหลือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 52.89 บาท ในเดือนมีนาคม เนื่องจากมีปริมาณสุกรมี่เพิ่มขึ้น ขณะที่ความต้องการบริโภคค่อนข้างทรงตัว ทำให้มีปริมาณสุกรมี่ส่วนเกินเหลือสะสมเพิ่มขึ้น ส่งผลให้เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรมี่ประสบการขาดทุน ในเดือนเมษายนราคาสุกรมี่เริ่มปรับตัวสูงขึ้นเป็นเฉลี่ยกิโลกรัมละ 57.63 บาท เนื่องจากสภาพอากาศร้อนทำให้สุกรมี่เจริญเติบโตช้าลง ประกอบกับมีการส่งออกสุกรมี่ชีวิตไปยังประเทศเพื่อนบ้านเพิ่มขึ้นเพื่อระบายผลผลิตและมีการจัดจำหน่ายเนื้อสุกรมี่ราคาถูกเพื่อกระตุ้นการบริโภค ทำให้สามารถลดปริมาณสุกรมี่ส่วนเกินได้ส่วนหนึ่ง แต่ราคาสุกรมี่เริ่มอ่อนตัวลงอีกตั้งแต่เดือนมิถุนายนเป็นต้นมา และลดลงมากในเดือนตุลาคม โดยราคาตลาดเหลือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 51.53 บาท เนื่องจากความต้องการบริโภคชะลอตัวจากภาวะฝนตกชุกต่อเนื่องและเกิดน้ำท่วมในบางพื้นที่ ประกอบกับมีเทศกาลกินเจ แต่ในเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคมราคาสุกรมี่ปรับตัวสูงขึ้น เพราะมีเทศกาลต่างๆ และการท่องเที่ยวในช่วงปลายปีทำให้ความต้องการบริโภคเพิ่มขึ้น (ตารางที่ 22)

## 3) นโยบายด้านการเกษตร

ประเทศไทยมีคณะกรรมการนโยบายพัฒนาสุกรมี่และผลิตภัณฑ์ มีหน้าที่พิจารณาการพัฒนาสุกรมี่และผลิตภัณฑ์ทั้งระบบและกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาอุปสรรค และสนับสนุนให้ภาคเอกชนร่วมมือดำเนินการให้มีเอกภาพและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และกรมปศุสัตว์ได้จัดทำยุทธศาสตร์สุกรมี่ ปี 2555-2559 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา นอกจากนี้ได้มีการจัดทำเขตปลอดโรคปากและเท้าเปื่อย (FMD) ซึ่งถ้าประสบความสำเร็จจะทำให้สามารถส่งออกสุกรมี่ไปยังประเทศต่างๆ ได้เพิ่มขึ้น

ยุทธศาสตร์สุกรมี่มีเป้าหมายเพื่อยกระดับมาตรฐานการผลิตสุกรมี่ของประเทศทั้งระบบ ให้มีประสิทธิภาพ สะอาด ปลอดภัย ปลอดภัยสำหรับผู้บริโภค โดยมีประเด็นยุทธศาสตร์ 3 ประเด็น ดังนี้

### 3.1) การพัฒนาการผลิตสุกรมี่และผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วย

- 3.1.1) การขึ้นทะเบียนผู้เลี้ยงสุกรมี่
- 3.1.2) การพัฒนาระบบฟาร์มเข้าสู่มาตรฐาน
- 3.1.3) การส่งเสริมการรวมกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรมี่
- 3.1.4) การจัดการสิ่งแวดล้อมฟาร์มสุกรมี่

- 3.1.5) การจัดทำเขตปลอดโรค FMD ในภาคตะวันออกของประเทศไทย
- 3.1.6) การป้องกัน ควบคุม และกำจัดโรคระบาดในสุกร
- 3.1.7) การปรับระบบการเลี้ยงสุกรปลอดโรคสำหรับกลุ่มเกษตรกรรายย่อย
- 3.1.8) การพัฒนาฟาร์มเครือข่ายปรับปรุงพันธุ์สุกรและฟาร์มเครือข่ายขยายพันธุ์สุกร
- 3.2) การพัฒนาโรงฆ่าสัตว์ การขนส่ง และสถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์ ประกอบด้วย
  - 3.2.1) การพัฒนาโรงฆ่าสัตว์
  - 3.2.2) การพัฒนาการขนส่งสัตว์และซากสัตว์
  - 3.2.3) การพัฒนาสถานที่ชำแหละและจำหน่ายเนื้อสัตว์
  - 3.2.4) การปรับปรุงกฎหมายและการบังคับใช้
- 3.3) มาตรฐานปัจจัยการผลิตสุกรและผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วย
  - 3.3.1) การศึกษาการใช้สมุนไพรไทยเพื่อลดและป้องกันโรคสุกรที่สำคัญ
  - 3.3.2) การพัฒนาผลิตภัณฑ์น้ำนมวัวที่ให้ภูมิคุ้มกันถ่ายทอดเฉพาะต่อโรคติดเชื้อที่สำคัญในสุกร
  - 3.3.3) การศึกษาผลของการใช้ความปลอดภัยทางชีวภาพ (Biosecurity) ในโรงฆ่าสุกร
  - 3.3.4) การส่งเสริมการใช้ผลิตภัณฑ์ยาที่มีคุณภาพอย่างถูกต้องเหมาะสมในการผลิตสุกร
  - 3.3.5) การขยายขอบข่ายการตรวจวิเคราะห์คุณภาพอาหารสัตว์และผลิตภัณฑ์
  - 3.3.6) การฝึกอบรมหลักสูตร HACCP ขั้นพื้นฐานให้ผู้ประกอบการ
  - 3.3.7) การพัฒนาพันธุ์สุกร โดยเทคโนโลยีอนุพันธุศาสตร์และวิทยาศาสตร์เนื้อสัตว์
  - 3.3.8) การเฝ้าระวังตรวจสอบสารเบต้าอะโกนิสท์ในสุกร
  - 3.3.9) การสำรวจเฝ้าระวังและลดการติดเชื้อ Streptococcus Suis ในฟาร์มสุกรและโรงฆ่า
  - 3.3.10) การศึกษาการผลิตวัคซีน PRRS ชนิดเชื้อเป็น
  - 3.3.11) การผลิตน้ำเชื้อและเทคโนโลยีชีวภาพของสุกร
  - 3.3.12) การจัดตั้งศูนย์ความหลากหลายทางชีวภาพของเชื้อก่อโรคในสุกร
  - 3.3.13) การผลิตสารชีวผลิตภัณฑ์เพื่อการทดสอบและการควบคุมโรคสุกรทางห้องปฏิบัติการ
  - 3.3.14) การสำรวจการปนเปื้อนสารพิษจากเชื้อรา (mycotoxin) ในอาหารสัตว์
  - 3.3.15) การชันสูตรและเฝ้าระวังโรคทางห้องปฏิบัติการ

ตารางที่ 19 ปริมาณการผลิต การส่งออก และการบริโภคสุกร ของไทย ปี 2551-2556

รายการ	2551	2552	2553	2554	2555*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2556**
ปริมาณการผลิต <sup>1/</sup> (ล้านตัว)	12.088	11.771	12.099	11.886	12.828	1.29	13.072
(ล้านตัน)	0.967	0.942	0.968	0.951	1.026	1.29	1.046
ปริมาณส่งออก <sup>2/</sup> (ตัน)	9,917	9,264	9,724	12,027	14,416	10.62	16,500
ปริมาณการบริโภค <sup>3/</sup> (ล้านตัน)	0.952	0.886	0.922	0.902	0.958	0.31	0.960

หมายเหตุ: \* ข้อมูลเบื้องต้น  
 \*\* คาดคะเน  
 ที่มา: 1/, 3/ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร  
 2/ กรมศุลกากร

ตารางที่ 20 การส่งออกเนื้อสุกรชำแหละ เนื้อสุกรแปรรูป และสุกรมีชีวิต ของไทย ปี 2551-2555

รายการ	2551	2552	2553	2554	2555	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
เนื้อสุกรชำแหละ ปริมาณ (ตัน)	4,107	2,648	1,500	2,577	2,070	-13.04
มูลค่า: ล้านบาท	337.81	141.50	78.04	140.24	130.06	-17.45
เนื้อสุกรแปรรูป ปริมาณ (ตัน)	5,810	6,616	8,224	9,450	12,346	20.49
มูลค่า: ล้านบาท	1,507.08	1,617.06	1,819.96	2,155.60	2,592.97	14.71
สุกรพันธุ์ ปริมาณ (ตัว)	144,562	48,969	46,497	83,044	37,011*	-19.72
มูลค่า: ล้านบาท	303.62	102.82	129.30	318.58	68.46*	-16.87
สุกรมีชีวิตอื่น ๆ ปริมาณ (ตัว)	283,608	389,110	242,831	353,716**	533,593	12.40
มูลค่า: ล้านบาท	1,012.43	1,683.20	1,036.04	1,579.76	2,018.79	14.08

หมายเหตุ: \* ปรับข้อมูลส่งออกที่ผิดปกติ เดือนมกราคม 2555

\*\* ปรับปริมาณส่งออกที่ผิดปกติ เดือนธันวาคม 2554

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 21 การนำเข้าผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร และส่วนอื่นๆ ที่บริโภคได้ของสุกร (หนัง ตับ และเครื่องในอื่นๆ)  
ของไทย ปี 2551-2555

รายการ	2551	2552	2553	2554	2555	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร						
ปริมาณ (ตัน)	142	262	946	836	793	58.41
มูลค่า (ล้านบาท)	35.45	39.66	40.16	54.00	55.90	12.97
ส่วนอื่น ๆ ที่บริโภคได้ของสุกร						
ปริมาณ (ตัน)	11,485	11,095	10,142	21,463	14,140	11.36
มูลค่า (ล้านบาท)	208.16	162.72	111.77	289.48	161.76	0.72

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 22 ราคาสุกรที่เกษตรกรขายได้ ราคาส่งออก และราคานำเข้า ของไทย ปี 2551-2555

รายการ	2551	2552	2553	2554	2555	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ราคาสุกรที่เกษตรกรขายได้ (บาท/กก.)	53.32	56.88	59.99	65.50	56.65	2.66
ราคาส่งออก (บาท/กก.)						
เนื้อสุกรชำแหละ	82.25	53.44	52.03	54.42	62.83	-5.07
เนื้อสุกรแปรรูป	259.39	244.42	221.3	228.11	210	-4.79
			0			
ราคานำเข้า (บาท/กก.)						
ส่วนอื่นๆ ที่บริโภคได้ของสุกรรวม	18.12	14.67	11.02	13.49	11.44	-9.55
ตับ	29.16	27.14	26.39	22.77	19.75	-9.11

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, กรมศุลกากร

ตารางที่ 23 จำนวนสุกรของโลก ปี 2554

ประเทศ	ปริมาณการผลิตสุกร (ตัว)	ลำดับที่
จีน	470,960,952	1
สหรัฐอเมริกา	66,361,000	2
บราซิล	39,307,336	3
เวียดนาม	27,056,000	4
เยอรมัน	26,758,100	5
สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์	10,497,493	16
ไทย	7,660,000	24
ลาว	2,650,000	38
ราชอาณาจักรกัมพูชา	2,099,332	46

ที่มา: FAOSTA ; [www.faostat3.fao.org](http://www.faostat3.fao.org)

ตารางที่ 24 จำนวนสุกรของอาเซียน ปี 2554

ประเทศ	ปริมาณการผลิตสุกร (ตัว)	ลำดับที่
เวียดนาม	27,056,000	1
ฟิลิปปินส์	12,303,100	2
สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์	10,497,493	3
อินโดนีเซีย	7,758,000	4
ไทย	7,660,000	5
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	2,650,000	6
ราชอาณาจักรกัมพูชา	2,099,332	7
มาเลเซีย	1,695,000	8
สิงคโปร์	270,000	9
บรูไน	1,300	10

ที่มา: FAOSTAT ; [www.faostat3.fao.org](http://www.faostat3.fao.org)



#### 4.1.5 เปรียบเทียบสุกรระหว่างไทยและราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

เมื่อเปรียบเทียบการเลี้ยงและการค้าสุกร พบว่า

ไทยมีการเลี้ยงสุกรส่วนใหญ่เป็นเชิงการค้า โดยแหล่งเลี้ยงที่สำคัญอยู่ในภาคตะวันออกและภาคกลาง พันธุ์ที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นพันธุ์ผสม อาหารสัตว์ที่ใช้เลี้ยงสุกรเกษตรกรรมใช้อาหารใช้เอง และอีกส่วนหนึ่งใช้อาหารสำเร็จรูป ราคาสุกรมีชีวิตเฉลี่ย 55-60 บาทต่อกิโลกรัม ส่วนราคาขายปลีกรเนื้อแดง 120-130 บาทต่อกิโลกรัม โดยไทย มีจุดแข็ง คือ มีเทคโนโลยีการผลิตที่ดีและได้มาตรฐาน และผลิตภัณฑ์มีความหลากหลาย ส่วนจุดอ่อน คือขาดแคลนแรงงานและวัตถุดิบอาหารสัตว์มีราคาสูง การส่งออกเนื้อสุกรส่งไปยังฮ่องกงและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ส่วนเนื้อสุกรแปรรูปส่งออกไปยังญี่ปุ่นและฮ่องกงสำหรับสุกรมีชีวิตส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ ราชอาณาจักรราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ การนำเข้า ส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าส่วนอื่นๆ ที่บริโภคได้ของสุกรแช่เย็นแช่แข็ง (หนัง ตับ และเครื่องในอื่นๆ) และผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร โดยส่วนใหญ่นำเข้าจาก เกาหลีใต้ บราซิล เยอรมนี และเดนมาร์ก และส่วนอื่นๆ จากเนเธอร์แลนด์ อิตาลี เบลเยียมและเยอรมนี การกำกับดูแลภายใต้ คณะกรรมการนโยบายพัฒนาสุกรและผลิตภัณฑ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ราชอาณาจักรกัมพูชานั้น ลักษณะการเลี้ยงสุกรมีทั้งแบบพื้นบ้าน เชิงการค้า และบริษัทครบวงจร โดยแหล่งเลี้ยงที่สำคัญอยู่บริเวณจังหวัดโพลิน และรอบโตนเลสาบ พันธุ์ที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นพันธุ์พื้นเมือง และพันธุ์ลูกผสม อาหารที่ใช้เลี้ยงสุกรเกษตรกรรมมีทั้งผสมเองและซื้อสำเร็จรูป และใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นมาเสริม ราคาสุกรมีชีวิตเฉลี่ย 60-70 บาทต่อกิโลกรัม ส่วนราคาขายปลีกรเนื้อแดงเฉลี่ย 190 บาทต่อกิโลกรัม ราชอาณาจักรกัมพูชาไม่มีการส่งออกสุกรและผลิตภัณฑ์ แต่มีการนำเข้าสุกรมีชีวิตจากไทยและเวียดนาม การกำกับดูแลอยู่ภายใต้กระทรวงเกษตร ประมงและป่าไม้

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ลักษณะการเลี้ยงสุกรส่วนใหญ่ส่วนใหญ่เป็นแบบรายย่อย ปล่อยให้สุกรหาอาหารกินเองตามธรรมชาติ โดยแหล่งเลี้ยงที่สำคัญอยู่ในแขวงสาละวัน สะหวันนะเขต หลวงพระบาง พันธุ์ที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นพันธุ์พื้นเมือง อาหารที่ใช้เลี้ยงสุกรเป็นอาหารจากธรรมชาติ เช่น รำ ผีอก มัน ราคาสุกรมีชีวิตเฉลี่ย 72 บาทต่อกิโลกรัม ส่วนราคาขายปลีกรเนื้อแดงเฉลี่ย 152 บาทต่อกิโลกรัม สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ไม่มีการส่งออกสุกร แต่มีการนำเข้าสุกรมีชีวิตและเนื้อสุกรแช่แข็งและสุกรแปรรูปจากไทย การกำกับดูแลอยู่ภายใต้กระทรวงกสิกรรมและป่าไม้ และเจ้าแขวงมีอำนาจในการกำกับดูแลอีกทอดหนึ่ง

สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ มีลักษณะการเลี้ยงเป็นแบบรายย่อย โดยแหล่งเลี้ยงที่สำคัญอยู่ในภาคกลาง พันธุ์ที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นพันธุ์พื้นเมือง อาหารที่ใช้เลี้ยงสุกร ใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นที่หาได้ทั่วไป เช่น รำผสมข้าวหนึ่ง ปลายข้าว ราคาสุกรมีชีวิตเฉลี่ย 53.89 - 68.59 บาทต่อกิโลกรัม ส่วนราคาขายปลีกรเนื้อแดงเฉลี่ย 127.37 - 156.77 บาทต่อกิโลกรัม สำหรับจุดแข็งของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์คือ การผลิตส่วนใหญ่เป็นสุกรพื้นเมืองในครัวเรือนขนาดเล็ก จึงมีกระจายอยู่ทั่วประเทศ และใช้วัตถุดิบอาหารสัตว์เหลือใช้จากภาคเกษตร เช่น ปลายข้าว รำ เป็นต้น ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตต่ำ ส่วนจุดอ่อน คือยังมีการเกิดโรค FMD และ PRRS และต้องพึ่งพาการนำเข้าพันธุ์สุกรระดับปู่ย่าพันธุ์ (Grand Parent: GP) นอกจากนี้มีการส่งออกสุกรมีชีวิต ไปยังจีนและอินเดียทางด่าน Mizoram State และมีการนำเข้าเนื้อสุกรแช่แข็งและสุกรแปรรูปจากออสเตรเลีย สิงคโปร์ และมาเลเซีย การกำกับดูแลอยู่ภายใต้กระทรวงปศุสัตว์และประมง สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ สำหรับภาคเอกชนมีสมาพันธ์ปศุสัตว์ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ซึ่งเป็นตัวแทนของ

ภาคเอกชนในการติดต่อประสานงาน และการสื่อสารกับองค์กรที่ทำงานร่วมกันภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางเทคนิค หรือความร่วมมือทางเศรษฐกิจ เพื่อการพัฒนาของภาคอุตสาหกรรมรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ (ตารางที่ 25)

ตารางที่ 25 เปรียบเทียบสูตร ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์และไทย

รายการ	ราชอาณาจักรกัมพูชา (กัมพูชา)	สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว( สปป. ลาว)	สาธารณรัฐแห่งสหภาพ เมียนมาร์ (เมียนมาร์)	ไทย
จำนวนสุกร	2.00 ล้านตัว	2.65 ล้านตัว	10.49 ล้านตัว	7.66 ล้านตัว
อันดับ	โลก อันดับที่ 46	โลก อันดับที่ 38	โลก อันดับที่ 18	โลก อันดับที่ 24
	อาเซียน อันดับที่ 7	อาเซียน อันดับที่ 6	อาเซียน อันดับที่ 3	อาเซียน อันดับที่ 5
ลักษณะการเลี้ยง	ฟาร์มเชิงการค้า และบริษัท ครบวงจร	ส่วนใหญ่เป็นรายย่อย เลี้ยงแบบ ปล่อยให้สุกรหาอาหารกินเองตาม ธรรมชาติ	ส่วนใหญ่เป็นผู้เลี้ยงรายย่อย แบบหลังบ้าน	เชิงการค้า และบริษัทครบ วงจร
แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ	Plain Zone และบริเวณรอบ โตนเลสาบ	แขวงสาละวัน สหวันนะเขต หลวงพระบาง	ภาคกลาง	ภาคตะวันออก และ ภาคกลาง
พันธุ์	พันธุ์พื้นเมือง และพันธุ์ลูกผสม	พันธุ์พื้นเมือง	ส่วนใหญ่เป็นพันธุ์พื้นเมือง	พันธุ์ลูกผสม
อาหารสัตว์	ผสมอาหารเอง อาหารสำเร็จรูป และวัตถุดิบในท้องถิ่น (พืชน้ำ ปลา) เสริม	ส่วนใหญ่ใช้อาหารจากธรรมชาติ เช่น รำ ผือก มัน	ส่วนใหญ่ใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น ที่หาได้ทั่วไป เช่น รำผสมข้าว นึ่ง ปลายข้าว	ผสมอาหารเอง และใช้ อาหารสำเร็จรูป
ราคาสุกรมี่ชีวิต	กิโลกรัมละ 60-70 บาท	กิโลกรัมละ 72 บาท	กิโลกรัมละ 53.89-68.59 บาท	กิโลกรัมละ 55-60 บาท

ตารางที่ 25 (ต่อ)

รายการ	ราชอาณาจักรกัมพูชา (กัมพูชา)	สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว( สปป. ลาว)	สาธารณรัฐแห่งสหภาพ เมียนมาร์ (เมียนมาร์)	ไทย
ราคาขายปลีก เนื้อแดง	กิโลกรัมละ 190 บาท	152 บาทต่อกิโลกรัม	กิโลกรัมละ 127.37 –156.77 บาท	กิโลกรัมละ 120-130 บาท
เป้าหมายการผลิต	- “Good Animal Production Practices” - การผลิตเพื่อตอบสนองความ ต้องการบริโภคภายในประเทศ	เพื่อรองรับความต้องการบริโภค ของประชาชนภายในประเทศ	- การผลิตส่วนใหญ่เป็นสุกร พื้นเมืองในครัวเรือนขนาดเล็ก จึงมีกระจายอยู่ทั่วประเทศ - ใช้วัตถุดิบอาหารสัตว์เหลือ ใช้จากภาคเกษตร เช่น ปลาย ข้าว รำ เป็นต้น ส่งผลให้ ต้นทุนการผลิตต่ำ	ยกระดับมาตรฐานการผลิต สุกรของประเทศทั้งระบบ ให้มีประสิทธิภาพ สะอาด ปลอดภัย ปลอดภัย สำหรับ ผู้บริโภค
จุดแข็ง	- มีแหล่งวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่ อุดมสมบูรณ์ และหลากหลาย - ค่าแรงงานต่ำ	มีแหล่งวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่อุดม สมบูรณ์	- การผลิตส่วนใหญ่เป็นสุกร พื้นเมืองในครัวเรือนขนาดเล็ก จึงมีกระจายอยู่ทั่วประเทศ - ใช้วัตถุดิบอาหารสัตว์เหลือ ใช้จากภาคเกษตร เช่น ปลาย ข้าว รำ เป็นต้น ส่งผลให้ ต้นทุนการผลิตต่ำ	- เทคโนโลยีการผลิตที่ดี และได้มาตรฐาน - มีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย

ตารางที่ 25 (ต่อ)

รายการ	ราชอาณาจักรกัมพูชา	สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์	ไทย
จุดอ่อน	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ขาดแคลนเงินทุน</li> <li>- ความรู้เกี่ยวกับด้านการผลิตและอาหารสัตว์มีน้อย</li> <li>- การป้องกันและรักษาโรคยังไม่ได้มาตรฐาน</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงแบบพื้นบ้าน</li> <li>- ความรู้เกี่ยวกับด้านการผลิตและอาหารสัตว์มีน้อย</li> <li>- การป้องกันและรักษาโรคยังไม่ได้มาตรฐาน</li> <li>- จำนวนสัตว์แพทย์มีน้อย</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ยังมีการเกิดโรค FMD และ PRRS</li> <li>- ต้องพึงพาการนำเข้าปุ๋ยฯพันธุ์สุกร (GP) จากไทย</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ขาดแคลนแรงงาน</li> <li>- วัตถุดิบอาหารสัตว์ราคาสูง</li> </ul>
การส่งออก	ไม่สามารถส่งออกได้ เนื่องจากยังผลิตไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภค	สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ไม่มีการส่งออกสุกร	ส่งออกสุกรมีชีวิต ไปยังจีน และอินเดียทางด่าน Mizoram State	<ul style="list-style-type: none"> <li>- เนื้อสุกรส่งออกไปยังฮ่องกงและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว</li> <li>- เนื้อสุกรแปรรูปส่งออกไปยังญี่ปุ่นและฮ่องกง</li> <li>- สุกรมีชีวิตส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ กัมพูชา สปป.ลาว เมียนมาร์</li> </ul>

ตารางที่ 25 (ต่อ)

รายการ	ราชอาณาจักรกัมพูชา	สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์	ไทย
การนำเข้า	สุกรมี่ชีวิต และสุกรมี่พันธุ์ นำเข้าจากประเทศไทย และประเทศเวียดนาม	นำเข้าสุกรมี่ชีวิต เนื้อสุกรมี่ชำแหละ ผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรมี่ และส่วนอื่นๆ ที่บริโภคได้ของสุกรมี่ส่วนใหญ่จากไทย	นำเข้าเนื้อสุกรมี่แช่แข็งและสุกรมี่แปรรูปจากออสเตรเลีย สิงคโปร์ มาเลเซีย	ส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าส่วนอื่นๆ ที่บริโภคได้ของสุกรมี่แช่เย็นแช่แข็ง (หนัง ตับ และเครื่องในอื่นๆ) และผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรมี่ โดยส่วนใหญ่นำเข้าดิบจาก เกาหลีใต้ บราซิล เยอรมนี และ เดนมาร์ก และส่วนอื่นๆ จากเนเธอร์แลนด์ อิตาลี เบลเยียม และเยอรมนี
การกำกับดูแล	กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และ ประมง	กระทรวงกลาโหมและป่าไม้ และ เจ้าแขวงมีอำนาจในการกำกับดูแล	กระทรวงปศุสัตว์และประมง และภาคเอกชนมีสัมมาพันธ์ ปศุสัตว์สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์	กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์

ที่มา: จากการศึกษา

#### 4.1.6 การวิเคราะห์ผลกระทบต่อการผลิตและการตลาดของไทย

##### 1) ราชอาณาจักรกัมพูชา

###### 1.1) ด้านการผลิต

ราชอาณาจักรกัมพูชายังมีศักยภาพด้านการผลิตค่อนข้างต่ำ เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงแบบพื้นบ้าน ถ้ามีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตเป็นเชิงการค้าเพิ่มขึ้น ก็จะทำให้สามารถผลิตสุกรได้เพิ่มขึ้น แต่ราชอาณาจักรกัมพูชายังมีข้อจำกัดในเรื่องการจัดการฟาร์มที่ส่วนใหญ่ยังไม่ได้มาตรฐาน ทำให้เกิดความสูญเสียในฟาร์มได้ง่าย ประกอบกับเกษตรกรยังมีข้อจำกัดในเรื่องของเงินทุนอีกด้วย จึงคาดว่า การผลิตสุกรในราชอาณาจักรกัมพูชาจะไม่ส่งผลกระทบต่อด้านการผลิตสุกรของไทย

###### 1.2) ด้านการตลาด

ราชอาณาจักรกัมพูชาเป็นตลาดส่งออกสุกรมีชีวิตที่สำคัญของไทย หากราชอาณาจักรกัมพูชาผลิตสุกรได้เพียงพอต่อความต้องการบริโภค อาจส่งผลกระทบต่อ การส่งออกสุกรมีชีวิตของไทย ซึ่งปัจจุบันราชอาณาจักรกัมพูชา มีการกำหนดโควตานำเข้าจากไทย ขณะที่การนำเข้าของเวียดนามไม่มีการกำหนดโควตา โดยราคาของผู้ประกอบการไทยจะสามารถส่งออกสุกรมีชีวิตไปยังราชอาณาจักรกัมพูชาได้ราคาจะต่างกันอย่างน้อย 5 บาทต่อกิโลกรัม

##### 2) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

###### 2.1) ด้านการผลิต

2.1.1) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว การผลิตส่วนใหญ่เป็นแบบพื้นบ้าน และมีนักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนบางส่วน แต่ผลผลิตยังไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภค จึงไม่มีผลกระทบต่อการผลิตของไทย

2.1.2) ไทยมีเทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพสูงกว่า แต่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีการลงทุนจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น รวมทั้งจากประเทศไทย (ซีพี) และมีเป้าหมายขยายการเลี้ยงเพิ่มขึ้น รวมทั้งพัฒนาการผลิต ดังนั้นจึงมีโอกาสที่จะพัฒนาการผลิตได้ใกล้เคียงกับไทยและเป็นคู่แข่งได้ในอนาคต นอกจากนี้ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ยังมีแหล่งวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่อุดมสมบูรณ์และมีค่าแรงงานต่ำกว่า

2.1.3) นักลงทุนของไทยมีโอกาสเข้าไปลงทุนเลี้ยงสุกรในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพิ่มขึ้น โดยการส่งเสริม Contract Farming และตั้งโรงงานอาหารสัตว์เพื่อรองรับการขยายการเลี้ยงสุกรของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

###### 2.2) ด้านการตลาด

แม้ว่าในปัจจุบัน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จะมีการส่งเสริมการเลี้ยงสุกรเพิ่มขึ้น แต่ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภคของคนในประเทศ และนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น ยังต้องพึ่งพิงการนำเข้าจากไทยเป็นหลักซึ่งไทยยังสามารถที่จะขยายตลาดเพิ่มขึ้นได้ เนื่องจากสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นตลาดส่งออกสุกรมีชีวิตและผลิตภัณฑ์ที่สำคัญของไทย

##### 3) สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

###### 3.1) ด้านการผลิต

3.1.1) สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มีผลผลิตน้อยกว่าไทยประมาณ 3 เท่า และมีความรู้และเทคโนโลยีการผลิตที่ล้าหลังไทย จึงคาดว่าจะไม่กระทบต่อการผลิตของไทย เนื่องจากสาธารณรัฐ

แห่งสหภาพเมียนมาร์เน้นการผลิตเพื่อสนองความต้องการของผู้บริโภคในประเทศ และเป็นการเลี้ยงในครัวเรือน การเลี้ยงเพื่อการค้ายังมีน้อย และมีการส่งออกไปทางจีนและอินเดียบ้าง ซึ่งมีจำนวนไม่มากนัก

3.1.2) ไทยมีศักยภาพในการส่งออกพันธุ์สุกรระดับ GP ไปยังสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ เพื่อขยายพันธุ์ เนื่องจากไทยมีความก้าวหน้ามากกว่าทั้งทางด้านการผลิตพันธุ์ เทคโนโลยีในการเลี้ยง และการจัดการฟาร์ม

### 3.2) ด้านการตลาด

เนื่องจากสุกรในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ไม่มีการส่งออกและนำเข้าผ่านทางชายแดนระหว่างไทยกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์จึงไม่ส่งผลกระทบต่อตลาดของไทย

## 4.1.7 การวิเคราะห์ SWOT

### 1) ไทย-ราชอาณาจักรกัมพูชา

#### 1.1) จุดแข็ง

1.1.1) ไทยมีเทคโนโลยีการผลิตที่ดี มีประสิทธิภาพ ในด้านต่างๆ เช่น ด้านอาหารสัตว์ การจัดการฟาร์ม การพัฒนาสายพันธุ์ เป็นต้น

1.1.2) ไทยมีการแปรรูปผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายและได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค

#### 1.2) จุดอ่อน

1.2.1) ไทยขาดแคลนแรงงาน

1.2.2) ไทยต้องนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์บางส่วน ส่งผลให้วัตถุดิบอาหารสัตว์ราคาสูง

#### 1.3) โอกาส

1.3.1) การบริโภคเพิ่มขึ้นจากการที่นักท่องเที่ยวในราชอาณาจักรกัมพูชามีการขยายตัวเพิ่มขึ้น

1.3.2) การผลิตสุกรในราชอาณาจักรกัมพูชามีไม่เพียงพอต่อการบริโภคต้องมีการนำเข้าสุกรมีชีวิตจากประเทศเพื่อนบ้าน

1.3.3) เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรของกัมพูชาส่วนใหญ่ยังมีการเลี้ยงแบบพื้นบ้าน หรือเป็นฟาร์มขนาดเล็ก มีเงินทุนน้อย ทำให้ไม่สามารถขยายการเลี้ยงได้มากนัก

1.3.4) ราชอาณาจักรกัมพูชามีวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่หลากหลาย ทั้งวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร สัตว์น้ำ เป็นต้น

#### 1.4) อุปสรรค

1.4.1) กัมพูชามีการนำเข้าสุกรมีชีวิตของไทยแต่มีข้อจำกัดในการกำหนดโควตาการนำเข้า

1.4.2) เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรในประเทศมีการร้องเรียนถึงการนำเข้าสุกรจากต่างประเทศ ซึ่งส่งผลให้ราคาสุกรในประเทศตกต่ำ

1.4.3) มีสุกรนำเข้าจากเวียดนามมาแข่งขันด้านราคา

1.4.4) มีความเสี่ยงการติดโรคระบาดจากการขนส่งมายังประเทศไทย เนื่องจากการจัดการเรื่องโรคระบาดยังไม่มีประสิทธิภาพ



ตารางที่ 26 TOWS Martix สุกกร ไทย-ราชอาณาจักรกัมพูชา

สุกกร	โอกาส	อุปสรรค
ไทย-ราชอาณาจักรกัมพูชา	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. การบริโภครวมเพิ่มขึ้นจากการที่นักท่องเที่ยวในราชอาณาจักรกัมพูชามีการขยายตัวเพิ่มขึ้น</li> <li>2. การผลิตสุกกรในราชอาณาจักรกัมพูชามีไม่เพียงพอต่อการบริโภค ต้องมีการนำเข้าสุกกรมีชีวิตจากประเทศเพื่อนบ้าน</li> <li>3. เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกกรของกัมพูชาส่วนใหญ่ยังมีการเลี้ยงแบบพื้นบ้านหรือเป็นฟาร์มขนาดเล็ก มีเงินทุนน้อย</li> <li>4. มีวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่หลากหลาย</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. กัมพูชามีการนำเข้าสุกกรมีชีวิตของไทยแต่มีข้อจำกัดในการกำหนดโควตาการนำเข้า</li> <li>2. เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกกรในประเทศมีการร้องเรียนถึงการนำเข้าสุกกรจากต่างประเทศ ซึ่งส่งผลให้ราคาสุกกรในประเทศตกต่ำ</li> <li>3. มีสุกกรนำเข้าจากเวียดนามมาแข่งขันด้านราคา</li> <li>4. มีความเสี่ยงการติดโรคระบาดจากการขนส่งมายังประเทศไทย เนื่องจากการจัดการเรื่องโรคระบาดยังไม่มีประสิทธิภาพ</li> </ol>
<b>จุดแข็ง</b>	So	St
<ol style="list-style-type: none"> <li>1. ไทยมีเทคโนโลยีการผลิตที่ดี มีประสิทธิภาพ ในด้านต่างๆ เช่น ด้านอาหารสัตว์ การจัดการฟาร์ม การพัฒนาสายพันธุ์ เป็นต้น</li> <li>2. ไทยมีการแปรรูปผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายและได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. พัฒนาฟาร์มเข้าสู่มาตรฐานฟาร์มเพิ่มขึ้น</li> <li>2. ลดต้นทุนการผลิต</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. พัฒนาผลิตภัณฑ์สุกกรแปรรูปที่หลากหลาย</li> <li>2. สร้างความเชื่อมั่นคุณภาพสุกกรของไทยแก่ผู้บริโภค</li> <li>3. ศึกษาพฤติกรรมการของผู้บริโภค</li> </ol>
<b>จุดอ่อน</b>	Wo	Wt
<ol style="list-style-type: none"> <li>1. ไทยขาดแคลนแรงงาน</li> <li>2. ไทยต้องนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์บางส่วน ส่งผลให้วัตถุดิบอาหารสัตว์ราคาสูง</li> </ol>	<p>ส่งเสริมการลงทุนการเลี้ยงสุกกรร่วมกับเกษตรกรในราชอาณาจักรกัมพูชา</p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. สร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อช่วยในการเจรจาในด้านต่างๆ เช่น การลงทุนในประเทศเพื่อนบ้าน เป็นต้น</li> <li>2. เผื่อระวางโรคระบาดที่อาจแพร่กระจายมาภายในประเทศ</li> </ol>

1.5) มาตรการเตรียมความพร้อมของสุกกรกรณีราชอาณาจักรกัมพูชา

- ไทย
- 1.5.1) พัฒนาฟาร์มเข้าสู่มาตรฐานฟาร์มเพิ่มขึ้น สร้างความเชื่อมั่นคุณภาพสุกกรของ
  - 1.5.2) ลดต้นทุนการผลิต เพื่อให้ราคาสุกกรของไทยสามารถแข่งขันกับสุกกรของเวียดนามได้

1.5.3) ศึกษาพฤติกรรมการณ์ของผู้บริโภค และพัฒนาผลิตภัณฑ์สุกรแปรรูปที่หลากหลาย เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค

1.5.4) ส่งเสริมการลงทุนการเลี้ยงสุกรร่วมกับเกษตรกรในราชอาณาจักรกัมพูชา

1.5.5) สร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่ออำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ เช่น การลงทุนในประเทศเพื่อนบ้าน การขนส่งสินค้า เป็นต้น

1.5.6) ฝ้าระวังโรคระบาดที่อาจแพร่กระจายมาภายในประเทศไทยจากการขนส่ง

## 2) ไทย-สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

### 2.1) จุดแข็ง

2.1.1) ไทยมีเทคโนโลยีการผลิตที่ดี มีประสิทธิภาพ ในด้านต่างๆ เช่น ด้านอาหารสัตว์ การจัดการฟาร์ม การพัฒนาสายพันธุ์ เป็นต้น

2.1.2) ไทยมีการแปรรูปผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายและได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค

### 2.2) จุดอ่อน

2.2.1) ไทยขาดแคลนแรงงาน

2.2.2) ไทยต้องนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์บางส่วน ส่งผลให้วัตถุดิบอาหารสัตว์ราคาสูง

### 2.3) โอกาส

2.3.1) การท่องเที่ยวใน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น ส่งผลให้มีความต้องการบริโภคเนื้อสุกรเพิ่มขึ้น

2.3.2) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีความต้องการนำเข้าลูกสุกรจากไทย เพื่อนำไปเลี้ยงต่อ

2.3.3) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีนโยบายในการส่งเสริมการเลี้ยงสุกร เพื่อให้เพียงพอกับความต้องการในประเทศ

2.3.4) การเลี้ยงสุกรในเชิงพาณิชย์ขนาดใหญ่ยังคงมีในบางพื้นที่ ซึ่งยังมีโอกาสที่จะขยายตัวได้

2.3.5) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว นำเข้าลูกสุกร และอาหารสัตว์สำเร็จรูปจากไทย

### 2.4) อุปสรรค

2.4.1) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในบางแขวงมีนโยบายให้คนในแขวงบริโภคสินค้าในพื้นที่

2.4.2) พฤติกรรมของผู้บริโภคในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวนิยมบริโภคเนื้อสุกรพันธุ์พื้นเมืองมากกว่าเนื้อสุกรพันธุ์ และนิยมบริโภคเนื้อร้อน

2.4.3) การไปส่งเสริมหรือขยายการเลี้ยงมีน้อย เนื่องจากการสัตวแพทย์ยังมีไม่เพียงพอและครอบคลุมในทุกพื้นที่ อีกทั้งการจัดการด้านปศุสัตว์ยังไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 27 TOWS Matrix สุกกร ไทย-สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

สุกกร	โอกาส	อุปสรรค
ไทย-สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	1. การท่องเที่ยวใน สปป. ลาว มี การขยายตัวเพิ่มขึ้น 2. สปป.ลาว มีความต้องการนำเข้าลูก สุกกรจากไทยเพื่อนำไปเลี้ยงต่อ 3. สปป.ลาว มีนโยบายในการ ส่งเสริมการเลี้ยงสุกกรเพื่อให้ เพียงพอกับความต้องการในประเทศ 4. การเลี้ยงสุกกรในเชิงพาณิชย์ ขนาดใหญ่ยังคงมีในบางพื้นที่ ซึ่งยังมีโอกาสที่จะขยายตัวได้ 5. สปป.ลาว นำเข้าลูกสุกกร และอาหารสัตว์สำเร็จรูปจากไทย	1. สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว ในบางแขวงมี นโยบายให้คนในแขวงบริโภค สิ้นค้าในพื้นที่ 2. พฤติกรรมของผู้บริโภคในสปป. ลาว นิยมบริโภคเนื้อสุกกรพันธุ์ พื้นเมืองมากกว่าเนื้อสุกกรพันธุ์ ลูกผสม 3. การไปส่งเสริมหรือขยายการเลี้ยง มีน้อย เนื่องจากการสัตว์แพทย์ยังมี ไม่เพียงพอ และการจัดการด้าน ปศุสัตว์ยังไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ
<b>จุดแข็ง</b>	So	St
1. ไทยมีเทคโนโลยีการผลิตที่ดี มี ประสิทธิภาพ ในด้านต่างๆ เช่น ด้านอาหารสัตว์ การจัดการฟาร์ม การพัฒนาสายพันธุ์ เป็นต้น 2. ไทยมีการแปรรูปผลิตภัณฑ์ที่ หลากหลายและได้มาตรฐานเป็นที่ ยอมรับของผู้บริโภค	1. พัฒนาฟาร์มเข้าสู่มาตรฐาน ฟาร์มเพิ่มขึ้น 2. เพิ่มช่องทางในการส่งออกสุกกร และลูกสุกกรไปยัง สปป.ลาว	1. พัฒนาผลิตภัณฑ์สุกกรแปรรูปที่ หลากหลาย และราคาไม่แพง เพื่อให้ตรงความต้องการของ ผู้บริโภค
<b>จุดอ่อน</b>	Wo	Wt
1. ไทยขาดแคลนแรงงาน 2. ไทยต้องนำเข้าวัตถุดิบอาหาร สัตว์บางส่วน ส่งผลให้วัตถุดิบ อาหารสัตว์ราคาสูง	1. สร้างความสัมพันธ์อันดีกับ ประเทศเพื่อนบ้าน เพื่ออำนวยความสะดวก ในค้าขายต่างๆ เช่น การ ลงทุนในประเทศเพื่อนบ้าน เป็นต้น 2. ส่งเสริมเกษตรกรในพื้นที่ทาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือผลิตลูก สุกกรเพื่อส่งออก	1. ใฝ่ระวางโรคระบาดที่อาจ แพร่กระจายมาภายในประเทศ

2.5) มาตรการเตรียมความพร้อมของสุกกรกรณีสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

2.5.1) พัฒนาฟาร์มเข้าสู่มาตรฐานฟาร์มเพิ่มขึ้น เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภค

2.5.2) เพิ่มช่องทางในการส่งออกสุกกรและลูกสุกกรไปยัง สาธารณรัฐประชาธิปไตย

ประชาชนลาว

2.5.3) ใฝ่ระวางโรคระบาดที่อาจแพร่กระจายมาภายในประเทศ

2.5.4) พัฒนาผลิตภัณฑ์สุกรแปรรูปที่หลากหลาย และราคาไม่แพง เพื่อให้ตรงความต้องการของผู้บริโภค

2.5.5) สร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเจรจาในค้าขาย ต่างๆ เช่น การลงทุนในประเทศเพื่อนบ้าน การขนส่งเพื่อลดต้นทุนค่าขนส่ง เป็นต้น

### 3) ไทย-สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

#### 3.1) จุดแข็ง

3.1.1) ไทยมีเทคโนโลยีการผลิตที่ดี มีประสิทธิภาพ ในด้านต่างๆ เช่น ด้านอาหารสัตว์ การจัดการฟาร์ม การพัฒนาสายพันธุ์ เป็นต้น

3.1.2) ไทยมีการแปรรูปผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายและได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค

#### 3.2) จุดอ่อน

3.2.1) ไทยขาดแคลนแรงงาน

3.2.2) ไทยต้องนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์บางส่วน ส่งผลให้วัตถุดิบอาหารสัตว์ราคาสูง

#### 3.3) โอกาส

3.3.1) การท่องเที่ยวในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ขยายตัวเพิ่มขึ้น ส่งผลให้มีความต้องการบริโภคเนื้อสุกรเพิ่มขึ้น

3.3.2) สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ต้องพึ่งพาการนำเข้าปุ๋ยาพันธ์ุสุกร (GP) จากไทย

3.3.3) สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มีนโยบายในการเพิ่มการผลิตปศุสัตว์ให้มากขึ้น และมีผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ที่มีคุณภาพและปลอดภัย

3.3.4) การเลี้ยงสุกรในประเทศยังมีน้อย ส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงแบบพื้นบ้าน

#### 3.4) อุปสรรค

3.4.1) ไทยจะเข้าไปขยายหรือส่งเสริมการเลี้ยงยังทำได้น้อย เนื่องจากความรู้ด้านการจัดการเกี่ยวกับสุขภาพสัตว์ยังมีน้อย

ตารางที่ 28 TOWS Matrix สุกกร ไทยและสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

สุกกร	โอกาส	อุปสรรค
ไทยและสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. การท่องเที่ยวในเมียนมาร์ การขยายตัวเพิ่มขึ้น ส่งผลให้มีความต้องการบริโภคเนื้อสุกกรเพิ่มขึ้น</li> <li>2. เมียนมาร์ต้องพึ่งพาการนำเข้าปุ๋ยฯ พันธุ์สุกกร (GP) จากไทย</li> <li>3. เมียนมาร์มีนโยบายในการเพิ่มการผลิตปศุสัตว์ให้มากขึ้น และมีผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ที่มีคุณภาพและปลอดภัย</li> <li>4. การเลี้ยงสุกกรในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ยังมีน้อย</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. ไทยจะเข้าไปขยายหรือส่งเสริม การเลี้ยงยังทำได้น้อย เนื่องจากความรู้ด้านการจัดการเกี่ยวกับสุขภาพสัตว์ยังมีน้อย</li> </ol>
<b>จุดแข็ง</b>	So	St
<ol style="list-style-type: none"> <li>1. ไทยมีเทคโนโลยีการผลิตที่ดี มีประสิทธิภาพ ในด้านต่างๆ เช่น ด้านอาหารสัตว์ การจัดการฟาร์ม การพัฒนาสายพันธุ์ เป็นต้น</li> <li>2. ไทยมีการแปรรูปผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายและได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. พัฒนาฟาร์มเข้าสู่มาตรฐานฟาร์มเพิ่มขึ้น</li> <li>2. พัฒนาผลิตภัณฑ์สุกกรแปรรูปที่หลากหลาย</li> <li>3. ส่งเสริมให้มีเกษตรกรการลงทุน การเลี้ยงสุกกรในประเทศเพื่อนบ้าน</li> <li>4. ส่งเสริมให้มีการจำหน่ายปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยี</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. ฝ้าระวังโรคระบาดที่อาจแพร่กระจายมาภายในประเทศ</li> </ol>
<b>จุดอ่อน</b>	Wo	Wt
<ol style="list-style-type: none"> <li>1. ไทยขาดแคลนแรงงาน</li> <li>2. ไทยต้องนำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์บางส่วน ส่งผลให้วัตถุดิบอาหารสัตว์ราคาสูง</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. สร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อช่วยในการเจรจาในด้านต่างๆ เช่น การลงทุนในประเทศเพื่อนบ้าน</li> </ol>	

3.5) มาตรการเตรียมความพร้อมสุกกรกรณีสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

- 3.5.1) พัฒนาฟาร์มเข้าสู่มาตรฐานฟาร์มเพิ่มขึ้น
- 3.5.2) พัฒนาผลิตภัณฑ์สุกกรแปรรูปที่หลากหลาย
- 3.5.3) ฝ้าระวังโรคระบาดที่อาจแพร่กระจายมาภายในประเทศ

3.5.4) สร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเจรจาในค้าขาย ต่างๆ เช่น การลงทุนในประเทศเพื่อนบ้าน

## 4.2 โคเนื้อ

### 4.2.1 ราชอาณาจักรกัมพูชา

จากการสอบถามเกษตรกร เกี่ยวกับการผลิตและการตลาดโคเนื้อ พบว่า

#### 1) การผลิต

โคเนื้อในราชอาณาจักรกัมพูชาส่วนใหญ่จะเป็นการเลี้ยงเพื่อใช้งาน (ไถนา) และเลี้ยงไว้ขายเมื่อต้องการใช้เงิน ส่วนใหญ่เลี้ยงพันธุ์พื้นเมือง และเป็นการเลี้ยงแบบพื้นบ้าน มีการบริการวัคซีนของรัฐให้แก่โคเนื้อปีละ 1 ครั้ง ด้านอาหารสัตว์ ทุกบ้านจะมีกองฟางไว้ให้โคเนื้อกินหรือบางพื้นที่มีการเกี่ยวหญ้าให้โคเนื้อ หากโคมีอาการเจ็บป่วยจะมีอาสาสมัครสัตวแพทย์ของแต่ละหมู่บ้านคอยดูแล หากป่วยหนักจึงจะมีการแจ้งสัตวแพทย์ มาทำการรักษา โรคที่พบบ่อย เช่น โรคคอบวม แผลอักเสบ เป็นต้น การซื้อขายโคจะต้องมีเอกสารการซื้อขาย ถ้าหากเป็นการยืมไปไถนาไม่ต้องมีเอกสาร โดยปี 2554 มีโคเนื้อจำนวน 3.41 ล้านตัว ลดลงจากปีที่ผ่านมาซึ่งมีจำนวน 3.48 ล้านตัว ร้อยละ 2.05

#### 2) การตลาด

##### 2.1) ความต้องการบริโภค

ผู้บริโภคในราชอาณาจักรกัมพูชานิยมบริโภคเนื้อโคเป็นอาหารโปรตีนประเภทหนึ่ง แต่เนื้อโคราคาปรับตัวสูงขึ้นมาก ซึ่งเป็นผลมาจากเกษตรกรลดการเลี้ยง และพ่อค้าชาวเวียดนามเข้ามากว้านซื้อ ทำให้ผู้บริโภคลดการบริโภคลง

##### 2.2) การส่งออก

ราชอาณาจักรกัมพูชามีการส่งออกโคเนื้อมีชีวิตไปประเทศเวียดนาม แต่มีจำนวนไม่มากนัก โดยปี 2554 ส่งออกจำนวน 3,488 ตัว ลดลงจากปี 2553 ซึ่งมีจำนวน 41,936 ตัว ร้อยละ 91.68 (ตารางที่ 29)

##### 2.3) การนำเข้า

ราชอาณาจักรกัมพูชามีการนำเข้าเนื้อโคคุณภาพเพื่อใช้รองรับนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ และชาวต่างชาติที่อาศัยในราชอาณาจักรกัมพูชา โดยประเทศที่นำเข้าสำคัญ เช่น ออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น เป็นต้น

##### 2.4) ราคา

จากการสอบถามเกษตรกร พบว่าจะขายโคเนื้อเมื่อจำเป็นต้องใช้เงินและโคเนื้อที่มีอายุมากไม่สามารถใช้ไถนาต่อไปได้ โดยโคมีชีวิตอายุ 1 ปี ราคาประมาณ 1 ล้านเรียล (7,600 บาทต่อตัว) โคอายุประมาณ 3 ปี ราคาประมาณตัวละ 1,030,000 เรียลต่อตัว (7,800 บาทต่อตัว) และราคาเนื้อโคกิโลกรัมละ 35,000 เรียล (250 บาทต่อกิโลกรัม) เครื่องในกิโลกรัมละ 25,000 เรียล (190 บาทต่อกิโลกรัม) โดยแม่ค้าจะรับเนื้อโคและเครื่องในมาจากโรงฆ่าสัตว์กิโลกรัมละ 25,000 เรียล (190 บาทต่อกิโลกรัม) (ตารางที่ 30)

#### 3) นโยบายและมาตรการ

นโยบายด้านการผลิตและสุขภาพสัตว์มีเป้าหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ความมั่นคงด้านอาหาร การป้องกันโรคระบาด การสาธารณสุข การผลิตเพื่อส่งออก โดยมียุทธศาสตร์ดังต่อไปนี้

3.1) การส่งเสริมการลงทุนและการพัฒนา สุกร สัตว์ปีก และโคเนื้อ-กระบือ เพื่อผลิตเนื้อและไข่ โดย การพัฒนาฟาร์มสุกร การพัฒนาฟาร์มสัตว์ปีก การพัฒนาฟาร์มโคเนื้อ-กระบือ

3.2) การพัฒนาการผลิตอาหารสัตว์ทั้งในด้านคุณภาพและปริมาณสำหรับสุกร สัตว์ปีก โค-กระบือ

3.3) การลดอัตราการป่วยและอัตราการตายของสัตว์

3.4) การปรับปรุงพันธุ์สัตว์

3.5) การปรับปรุงสาธารณสุขโดยการจัดการ และควบคุมโรคติดต่อจากสัตว์ การทำเขตปลอดโรค

3.6) การให้สินเชื่อแก่เกษตรกร

3.7) ด้านการตลาด

นอกจากนี้สำหรับฟาร์มรายย่อยจะเน้นในเรื่อง “Good Animal Production Practices” โดยเน้นในเรื่อง สุขอนามัยของคอกสัตว์ สุขอนามัยของอาหารและน้ำที่ใช้สำหรับเลี้ยงสัตว์ การใช้ประโยชน์ของทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ทำเป็นอาหารสัตว์ การตลาดที่เข้มแข็ง เป็นต้น

#### ตารางที่ 29 ปริมาณการส่งออก สินค้าปศุสัตว์ของราชอาณาจักรกัมพูชา ปี 2553-2554

ลำดับที่	รายการ	สัตว์มีชีวิต (ตัว)		ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ (ตัน)	
		2553	2554	2553	2554
1	โคและกระบือ มีชีวิต	41,963	3,488		
2	หนังโคและกระบือ	-	-	1,443.97	1,476.12

ที่มา: Dept. Animal Health and Production, 2012

#### ตารางที่ 30 ราคาเนื้อโค ณ กรุงเทพมหานคร ของราชอาณาจักรกัมพูชา

รายการ	ขายส่ง (เรียล)	ขายปลีก (เรียล)	ขายส่ง (บาท)	ขายปลีก (บาท)
เนื้อแดง		33,000		250
เครื่องใน	25,000	25,000	190	190

ที่มา: จากการสำรวจในเดือนเมษายน 2556

#### 4.2.2 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

จากการสอบถามเกษตรกร ผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่ เกี่ยวกับการผลิตและการตลาดโคเนื้อพบว่า

##### 1) การผลิต

การเลี้ยงโคเนื้อในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ร้อยละ 99 เป็นการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์พื้นเมือง โดยปล่อยให้หากินเองตามธรรมชาติในพื้นที่ทุ่งหญ้า และทุ่งนา ในช่วงที่ไม่มีภาวะเพาะปลูก ส่วน

ในช่วงที่มีการเพาะปลูกจะต้อนขึ้นไปเลี้ยงบนพื้นที่ดอย มีการให้พืชแห้ง เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และฟาง เสริมบ้าง การเลี้ยงด้วยหญ้าพันธุ์ปรับปรุงมีเพียงร้อยละ 2 และมีการให้เกลือแร่เสริมเพียงเล็กน้อย สำหรับรูปแบบการเลี้ยงจะเป็นการกั้นคอกแบบเพิงเพื่อกันฝนให้โคเนื้อได้อาศัย และกั้นพื้นที่ไม่ให้โคออกไปรบกวนการทำ การเกษตรอื่นๆ ซึ่งเป็นการใช้พื้นที่ร่วมกันของหลายครอบครัว และมีการผลัดเปลี่ยนกันไปดูแลบ้างเป็นครั้ง คราว การเลี้ยงเน้นเพื่อใช้บริโภคในประเทศเป็นหลัก โดยในปี 2554 มีจำนวนโคเนื้อ 1.538 ล้านตัว เพิ่มขึ้น จาก 1.474 ล้านตัวของปี 2553 ร้อยละ 4.34 (ตารางที่ 31) เนื่องจากมีการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อในครัวเรือน ผู้ผลิต และภาคเอกชน จากหน่วยงานของภาครัฐ เพื่อรองรับความต้องการบริโภคของประชาชน ภายในประเทศ ยา เวชภัณฑ์ และวัคซีน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวสามารถผลิตได้เองบางส่วน ที่ เหลือมีการนำเข้าจากต่างประเทศ เช่น ประเทศจีน ไทย เวียดนาม เป็นต้น ด้านการดูแลรักษา เนื่องจาก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีสัตว์แพทย์จำนวนจำกัด ไม่สามารถให้บริการได้อย่างทั่วถึง โดยมี เจ้าหน้าที่จากภาครัฐไปฉีดวัคซีนป้องกันโรคคอบวม และปากเท้าเปื่อยให้โคเนื้อปีละ 2 ครั้ง เกษตรกรจึงต้อง จัดการดูแลโคเนื้อด้วยตนเอง ซึ่งการเลี้ยงส่วนใหญ่เป็นพันธุ์พื้นเมือง โดยเกษตรกรจะเลี้ยงปล่อยตามธรรมชาติ โดยมีการฉีดวัคซีนในโคเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 36 ในปี 2542 เป็นร้อยละ 56 ในปี 2554 แหล่งที่มีการเลี้ยงโคเนื้อ มากที่สุดคือ แขวงสะหวันนะเขต รองลงมาได้แก่ แขวงเวียงจันทร์ แขวงจำปาสัก และแขวงสาละวัน ตามลำดับ ปี 2554 ครัวเรือนเกษตรกรที่เลี้ยงโคเนื้อมีย้อยละ 38 ของครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด ซึ่งเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 31 ในช่วง 12 ปีที่ผ่านมา โดยที่มีขนาดของฝูงโคเนื้อเพิ่มขึ้น ในปี 2554 การครอบครองโคเนื้อเฉลี่ย 5.2 ตัวต่อครัวเรือน และมีการเลี้ยงโคเนื้อไว้ใช้บรรทุกของร้อยละ 10

## 2) การตลาด

### 2.1) ความต้องการบริโภค

ในปี 2554 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีปริมาณการผลิตโคเนื้อฆ่าและ 21,814 ตัน ตอบสนองความต้องการบริโภคได้ 3.4 กิโลกรัมต่อคนต่อปี

### 2.2) การส่งออก

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผลิตโคเนื้อ และกระบือส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ได้ปริมาณ 108,000 ตัว ประกอบด้วยโคเนื้อ 86,000 ตัว กระบือ 22,000 ตัว และผลิตภัณฑ์สัตว์ (กระดูก หนึ่ง เขา) คิดเป็นมูลค่ารวมประมาณ 195 พันล้านกีบ หรือ 780 ล้านบาท เนื่องจากการผลิตส่วนใหญ่เน้นเพื่อ บริโภคภายในประเทศ การส่งออกจึงมีมูลค่าไม่มากนัก

### 2.3) การนำเข้า

ปี 2555 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีการนำเข้าโคมีชีวิตปริมาณ 67,525 ตัว มูลค่า 12,046,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 777 ตัน มูลค่า 2,572,000 ดอลลาร์ สหรัฐฯ ร้อยละ 368.35 ของมูลค่านำเข้าในปี 2554 โดยการนำเข้าส่วนใหญ่มาจากประเทศไทย (ตารางที่ 32)

ปี 2555 มีการนำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ปริมาณ 25,370 ตัน มูลค่า 85,253,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 13,061 ตัน มูลค่า 36,212,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ ของปี 2554 ร้อยละ 94.24 และ 135.43 ตามลำดับ การนำเข้าส่วนใหญ่มาจากประเทศไทย (ตารางที่ 33)

แต่จากการสอบถามข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ พบว่า การนำเข้าส่วนใหญ่เป็นสินค้าผ่านแดน เพื่อ ส่งออกต่อไปยังประเทศจีน ไม่ได้นำเข้ามาเพื่อใช้บริโภคใน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เนื่องจาก ปริมาณโคเนื้อใน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีเพียงพอต่อความต้องการบริโภคภายในประเทศ



#### 2.4) ราคา

ราคาโคเนื้อมีชีวิตที่เกษตรกรขายได้ในปี 2556 ประมาณกิโลกรัมละ 20,000-25,000 กีบ หรือ 80-100 บาท น้ำหนักประมาณตัวละ 150-170 กิโลกรัม เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นพันธุ์พื้นเมืองซึ่งมีขนาดเล็ก สำหรับราคาเนื้อโคชำแหละในตลาดทั่วไปอยู่ที่กิโลกรัมละ 50,000-54,000 กีบ หรือ 200-216 บาท (ตารางที่ 34) โดยอุตสาหกรรมการค้าประจำแต่ละแขวงเป็นผู้กำหนดราคา

ทั้งนี้ พ่อค้าโคเนื้อจะต้องเสียค่าธรรมเนียมในการฆ่าให้กับรัฐ 30,000 กีบต่อตัว หรือ 120 บาทต่อตัว และเสียค่าธรรมเนียมในการฆ่าให้กับโรงฆ่า 44,000 กีบต่อตัว หรือ 176 บาทต่อตัว

#### 3) นโยบายและมาตรการ

นโยบายและมาตรการด้านปศุสัตว์ของสินค้าโคเนื้อเป็นนโยบายเดียวกันกับที่กล่าวไว้ในสินค้าสุกรข้างต้น โดยมีทิศทางแผนดำเนินการ และเป้าหมายในปี 2554 – 2555 ดังนี้

##### 3.1) เป้าหมายการผลิตเพื่อเป็นอาหารของผู้บริโภคภายในประเทศ

3.1.1) ทำให้ฝูงพ่อแม่พันธุ์สัตว์ขยายตัวร้อยละ 6 เพื่อผลิตเนื้อสัตว์ได้ 0.155 ล้านตัน และไข่ 0.024 ล้านตัน

3.1.2) ทำให้อัตราการบริโภคเนื้อสัตว์เฉลี่ยอยู่ที่ 26.7 กิโลกรัมต่อคนต่อปี โดย เนื้อโค 3.5 กิโลกรัม และเนื้อกระบือ 3 กิโลกรัม และเพิ่มมูลค่าของการบริโภคจาก 132 พันล้านกีบ ในปี 2554 เป็น 142 พันล้านกีบ ในปี 2555

##### 3.2) เป้าหมายการผลิตเพื่อเป็นสินค้า

ทำให้โคเนื้อและกระบือเป็นสินค้าเพื่อการส่งออกไปยังประเทศใกล้เคียง 110,000-115,000 ตัว ในปี 2555 (โคเนื้อ 87,000 ตัว) คิดเป็นมูลค่าส่งออกของสัตว์และผลิตภัณฑ์ (หนัง เขา กระดูก) 200 พันล้านกีบ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.5

##### 3.3) มาตรการด้านพันธุ์โคเนื้อ

การปรับปรุงก่อสร้างศูนย์และสถานีของรัฐ 3 แห่ง

(1) ศูนย์ค้นคว้าวิจัยการเลี้ยงสัตว์ (น้ำซวง) มีแม่พันธุ์ 100 แม่ สามารถผลิตลูกได้ 40 ตัวต่อปี

(2) สถานีปรับปรุงพันธุ์โคภาคเหนือลาดแสน และพู่สะเหล้า (เชียงขวาง) มีแม่พันธุ์พื้นฐาน 200 แม่ สามารถผลิตลูกได้ 80-100 ตัวต่อปี

(3) สถานีปรับปรุงพันธุ์โคหนองหิน (จำปาสัก) มีแม่พันธุ์พื้นฐาน 50 แม่ นำไปสู่การปรับปรุงพันธุ์ใหม่ F1 และ F2 เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิต โดยการพัฒนาการผสมเทียม การใช้พันธุ์ที่ดีมีคุณภาพ และให้การฝึกอบรมด้านวิชาการ ได้แก่ เทคนิคและวิธีการเลี้ยง การปลูกพืชอาหารสัตว์ และการผสมเทียม รวมทั้งให้บริการผสมเทียมแก่ฟาร์มเอกชน กลุ่มเกษตรกร และเกษตรกรรายย่อย

3.4) การนำเข้าพ่อแม่พันธุ์โค และน้ำเชื้อพร้อมอุปกรณ์เก็บรักษาจากต่างประเทศ ซึ่งต้องใช้งบประมาณ 200 พันล้านกีบ

3.5) สร้างเขตอนุรักษ์พันธุ์โคพื้นเมือง อาทิ เขตเมืองท่าโหม ผาไซ(แขวงเชียงขวาง) เขตอาโม เขตพูแทน เมืองหลา(แขวงอุ้มไซ) เขตเมืองไซสมบุรณ์ แขวงเวียงจันทน์ และเขตอื่นๆ ที่เหมาะสม เพื่ออนุรักษ์พันธุ์ที่ใช้ในการผลิตและควบคุมฝูงโค

ตารางที่ 31 จำนวนโคเนื้อของ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ปี 2550 - 2554

แขวง	2550	2551	2552	2553	2554	หน่วย: ล้านตัว
						อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
นครหลวงเวียงจันทน์	0.077	0.083	0.084	0.088	0.099	5.772
พงสาลี	0.038	0.038	0.039	0.040	0.043	3.030
หลวงน้ำทา	0.026	0.024	0.027	0.028	0.024	-0.059
อุดมไชย	0.034	0.036	0.039	0.041	0.039	4.127
บ่อแก้ว	0.030	0.052	0.033	0.035	0.039	1.297
หลวงพระบาง	0.055	0.056	0.059	0.061	0.065	4.286
หัวพัน	0.053	0.053	0.055	0.058	0.063	4.455
ไชยบุรี	0.068	0.080	0.071	0.073	0.084	3.366
เชียงขวาง	0.071	0.104	0.076	0.081	0.094	3.162
เวียงจันทน์	0.122	0.133	0.133	0.142	0.149	4.763
บอลิคำไซ	0.054	0.095	0.056	0.057	0.058	-3.612
คำม่วน	0.065	0.066	0.069	0.071	0.070	2.237
สะหวันนะเขต	0.391	0.391	0.392	0.396	0.397	0.433
สาละวัน	0.112	0.120	0.123	0.127	0.135	4.396
เซกอง	0.023	0.025	0.027	0.028	0.027	4.436
จำปาสัก	0.120	0.127	0.129	0.131	0.136	2.853
อัตตะปือ	0.014	0.016	0.017	0.018	0.016	3.923
<b>รวม</b>	<b>1.353</b>	<b>1.499</b>	<b>1.430</b>	<b>1.474</b>	<b>1.538</b>	<b>2.424</b>

ที่มา: กรมเลี้ยงสัตว์และการประมง กระทรวงกสิกรรมและป่าไม้ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ตารางที่ 32 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าโคมีชีวิต ของ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ปี	โคมีชีวิต					
	ทำพันธุ์ <sup>1/</sup>		โคอื่น ๆ		รวม	
	จำนวน (ตัน)	มูลค่า (ดอลลาร์สหรัฐฯ)	จำนวน (ตัน)	มูลค่า (ดอลลาร์ สหรัฐฯ)	จำนวน (ตัน)	มูลค่า (ดอลลาร์ สหรัฐฯ)
2551	1,034	3,944,000	266	748,000	1,300	4,692,000
2552	3,518	16,186,000	774	2,168,000	4,292	18,354,000
2553	2,749	9,842,000	358	1,011,000	3,107	10,853,000
2554	624	2,146,000	153	426,000	777	2,572,000
2555	50,162 (ตัว)	8,836,000	17,363 (ตัว)	3,210,000	67,525 (ตัว)	12,046,000

หมายเหตุ: 1/ รวมทั้งพันธุ์โคเนื้อและพันธุ์โคนม

ที่มา: Trade Map

ตารางที่ 33 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ปี	ปริมาณ: ตัน มูลค่า: ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ							
	เนื้อโค <sup>1/</sup>		ส่วนอื่น ๆ <sup>2/</sup>		ผลิตภัณฑ์ <sup>3/</sup>		รวม	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
2551	7	0.048	-	-	-	-	7	0.048
2552	80	0.123	0	1,000	1	8,000	81	0.132
2553	1,350	3.358	209	0.545	374	1.069	1,933	4.972
2554	11,402	31.557	308	0.234	1,351	4.421	13,061	36.212
2555	20,305	68.839	657	1.681	4,408	14.733	25,370	85.253

หมายเหตุ: 1/ เนื้อโค รวมทั้งเนื้อโคและเนื้อกระบือ

2/ ส่วนอื่น ๆ คือ รวมทั้งสิ้น, ตับ และส่วนอื่นๆ ของโคและกระบือ

3/ ผลิตภัณฑ์ คือ เนื้อโค กระบือใส่เกลือแห้ง หรือรมควันกับเนื้อโคกระบือปรุงแต่ง

ที่มา: Trade Map

### ตารางที่ 34 ราคาโคเนื้อเฉลี่ย ของ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

รายการ	ราคา (กีบ/กก.)	ราคา (บาท/กก.)
โคมีชีวิต	20,000-25,000	80-100
เนื้อแดง	54,000	216
เนื้อผสม	50,000	200
เครื่องใน	50,000	200
ผ้าชีรีว	60,000	240
เครื่องต้ม	30,000	120
กระดูก	28,000	112
หัว	28,000	112
ขา	28,000	112
หาง	25,000	100
หนัง	30,000	120
มัน	2,000	8

หมายเหตุ: ค่าเฉลี่ยของเดือนกุมภาพันธ์และเดือนมิถุนายน 2556

ที่มา: จากการสำรวจในแขวงจำปาสัก สະຫວັນນະເຂດ บ่อแก้ว หลวงน้ำทา อุดมไชย และหลวงพระบาง  
ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

#### 4.2.3 สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

##### 1) การผลิต

การเลี้ยงโคเนื้อของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ เป็นการเลี้ยงเพื่อใช้ประโยชน์จากการทำงาน และเป็นการเลี้ยงแบบปล่อยตามทุ่งหญ้าธรรมชาติ การเลี้ยงแบบโคขุนอยู่ในช่วงเริ่มต้นซึ่งมีปริมาณไม่มากนัก แต่ละครัวเรือนมีการเลี้ยงโคเนื้อ เฉลี่ยครัวเรือนละ 5.3 ตัว ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพันธุ์พื้นเมืองและเป็นเกษตรกรรายย่อย ฟาร์มที่เลี้ยงเพื่อการค้ามีจำนวนน้อยมาก การเลี้ยงโคเนื้อเพื่อไว้ใช้งานในฤดูกาลเพาะปลูกทั้งพืชไร่ และพืชอาหารสัตว์ เช่น ข้าว ถั่ว งา เป็นต้น ผู้เลี้ยงโคเนื้อของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ยังคงเลี้ยงโคเนื้อโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้แรงงาน เกษตรกรปล่อยโคเนื้อให้หากินตามทุ่งหญ้าธรรมชาติ และอาจจะมีอาหารเสริมหรือวิตามินให้กินเสริมในช่วงเย็น โดยปี 2551 – 2555 จำนวนโคเนื้อในแต่ละรัฐ/เขต ของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 2.60 ต่อปี โดยในปี 2555 มีจำนวน 14.02 ล้านตัว เพิ่มขึ้นจาก 12.63 ล้านตัว ในปี 2551 (ตารางที่ 35) พันธุ์โคเนื้อของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ได้แก่ Pyar Zein Shwe Ni Shan Pu Katonwa เป็นต้น การผลิตเนื้อโค (ตารางที่ 14) ในปี 2555 มีปริมาณการผลิต 154,400 ตัน ซึ่งลดลงจาก 232,560 ตัน ในปี 2554 ร้อยละ 33.61 เนื่องจากข้อจำกัดด้านกฎหมายและการขนส่ง โดยสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ มีกฎหมาย ปี 2497 ห้ามนำโคเนื้ออายุน้อยกว่า 16 ปีเข้าโรงฆ่า แหล่งเลี้ยงโคเนื้อที่สำคัญ ได้แก่ เขตมาเกว (Magwe) มีจำนวนโคเนื้อ 2.37 ล้านตัว รองลงมาคือ เขตสะกาย (Sagay) มีจำนวนโคเนื้อ 2.29 ล้านตัว และเขตมันตะเลย์ (Mandalay) มีจำนวน โคเนื้อ 2.27 ล้านตัว โคเนื้อที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นในแต่ละปี เขตดังกล่าวเป็นแหล่งเลี้ยงทางด้านเหนือติดกับอินเดีย ซึ่งเป็นเขตภูเขาสูง

ต่ำลงมาจากแนวเขาเหล่านี้เป็นที่ราบกว้างใหญ่ และมีแม่น้ำอิรวดีซึ่งเป็นแม่น้ำสายหลักของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ซึ่งทอดยาวลงมาตั้งแต่เหนือจดใต้ของประเทศ ซึ่งเหมาะสมต่อการเลี้ยงสัตว์

## 2) การตลาด

### 2.1) ความต้องการบริโภค

ปี 2548-2552 ความต้องการบริโภคเนื้อโคของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 7.96 ต่อปี (ตารางที่ 37) เนื่องจากข้อจำกัดของข้อมูล จึงมีข้อมูลความต้องการบริโภคเนื้อโคล่าสุดจาก FAO ในปี 2552 ซึ่งมีปริมาณการบริโภคเนื้อโค 175,630 ตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2551 ร้อยละ 2.55 เนื่องจากความต้องการบริโภคเพิ่มขึ้นตามจำนวนประชากร แต่คนสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ส่วนใหญ่มีความเคร่งครัดด้านศาสนา ซึ่งจะไม่ฆ่าสัตว์ โดยเฉพาะสัตว์ใหญ่ เช่น สุกร โคเนื้อ และบริโภคเนื้อสัตว์น้อยลงโดยเฉพาะในวันสำคัญทางศาสนา การบริโภคเนื้อสัตว์โดยรวมจึงไม่มากนัก การบริโภคเนื้อสัตว์ของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ในปี 2555 มีการบริโภคเฉลี่ย 34.30 กิโลกรัมต่อคนต่อปี เพิ่มขึ้นจาก 24.50 กิโลกรัมต่อคนต่อปี ของปี 2551 ร้อยละ 8.99 ต่อปี ซึ่งได้ประมาณอัตรากาบริโภคเนื้อโค 2.99 กิโลกรัมต่อคนต่อปี (ตารางที่ 36)

### 2.2) การส่งออก

การส่งออกสินค้าปศุสัตว์และผลิตภัณฑ์ของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ มีทั้งการค้าทั่วไปและการค้าชายแดน แต่ส่วนใหญ่เป็นการค้าชายแดน ในปี 2555 (ตารางที่ 38) มีปริมาณรวม 17,880 ตัน มูลค่า 46.53 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยส่วนใหญ่เป็นการส่งออกเนื้อโคแช่แข็ง 9,436 ตัน มูลค่า 32.40 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยส่งออกไปยังจีนและตะวันออกกลาง แต่ตั้งแต่เดือน กรกฎาคม 2555 ด้านที่ส่งออกไปจีน หยุดการส่งออกอย่างเป็นทางการ เนื่องจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์เกิดโรค FMD รองลงมาคือ หนึ่งโค-กระบือ 4,985 ตัน มูลค่า 3.00 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งจากตารางที่ 4.4.10 จะเห็นได้ว่า ในปี 2555 มีการส่งออกโค กระบือมีชีวิต มีเพียง 140 ตัว มูลค่า 0.03 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (ประมาณ 900,000 บาท) ซึ่งจากสถิติของกรมศุลกากร (ตารางที่ 44) พบว่ามีการนำเข้าโคมีชีวิตจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์เป็นจำนวนมาก โดยในปี 2555 มีการนำเข้าโคมีชีวิต 74,419 ตัว มูลค่า 310.69 ล้านบาท ซึ่งจากการศึกษาพบว่า โคมีชีวิต เป็นสินค้าที่ห้ามส่งออกของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ในรูปการค้าปกติผ่านทางชายแดน โดยห้ามเอกชนที่จดทะเบียนเป็นผู้นำเข้า-ส่งออกและกลุ่มสหกรณ์ส่งออกสินค้าดังกล่าว ยกเว้นรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจเท่านั้นที่สามารถส่งออกได้ ดังนั้นการนำเข้าของไทยจึงเป็นการนำเข้าที่ไม่ผ่านด่านทางการของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ จึงไม่มีการบันทึกข้อมูล

การส่งออกโคเนื้อและเนื้อโค ส่วนใหญ่จะไปยังจีนและไทย โดยเส้นทางโลจิสติกส์ของโคมีชีวิตจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ไปยังจีนนั้น จะส่งไปยังด่าน มูเซ (Mu Se) ซึ่งติดกับด่าน Ruili ของมณฑลยูนนานของจีน และด่านลาเว่ (Lweje) ติดกับมณฑลยูนนานของจีน เช่นเดียวกัน แต่การขนส่งสินค้าออกทางด้านทั้ง 2 ด้านนี้ เป็นเส้นทางทางภาคเหนือ ซึ่งมีลักษณะเป็นภูเขาสูง การคมนาคมไม่สะดวก

เส้นทางโลจิสติกส์ของโคมีชีวิตที่ไทยนำเข้าจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์นั้น จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ จังหวัดตาก และศึกษาข้อมูลจากผู้ประกอบการที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก พบว่าเส้นทางการเคลื่อนย้ายโคมีชีวิตเริ่มจากพ่อค้านายหน้าชาวสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ไปหาซื้อ โคเนื้อในแหล่งเลี้ยงโคเนื้อที่สำคัญของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ เช่น พะโค มณฑลพะเย่ มะเกว เป็นต้น โดยนายหน้าต้องไป ขอใบอนุญาตเคลื่อนย้ายจากรัฐบาลสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์เพื่อนำโคเนื้อไปเลี้ยงที่เมืองเมียวดี ซึ่งจะระบุจำนวนทั้งหมดที่ขอเคลื่อนย้าย ซึ่งตลอดเส้นทางการขนส่งโคเนื้ออาหาร

สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์จะมีการรายงานมายังเมืองต่างๆ ที่นำโคเนื้อผ่านมา ว่ามีการนำโคเนื้อจำนวนเท่าไรไปยังเมืองเมียวดี โดยการขนส่งนั้นต้องนำโคเนื้อบรรจุทรอยนต์และนำมาย้ายลงเรือ มาขึ้นฝั่งที่พะอ่าง และตอนฝูงโคเนื้อโดยเดินเท้า 4 - 6 วัน และหยุดพักที่หมู่บ้านโก๊ะโก๊ะชายแดนสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ก่อนที่จะไล่ต้อนข้ามฝั่งแม่น้ำเมยมายังไทยซึ่งในช่วงหน้าฝนจะเป็นอุปสรรคในการเดินทาง ส่งผลให้จำนวนโคเนื้อที่นำเข้ามาลดลง และเข้ามาพักกักกอกพักเอกชน โดยมีการเก็บค่าธรรมเนียมในการนำโคเนื้อเข้าพักตัวละ 100 บาท โดยจะต้องมีการกักกันโรค โดยใช้เวลา 21 วัน ก่อนที่จะนำโคเนื้อเข้าสู่ตลาดนัดโคกระบือต่อไป โดยมีเจ้าหน้าที่จากกรมปศุสัตว์เป็นผู้ตรวจโรค และตรวจเอกสารในการเคลื่อนย้ายโคเนื้อ คอกเอกชน จะตั้งอยู่บริเวณริมชายแดนระหว่างไทยและสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ จังหวัดตากเป็นจังหวัดที่มีการนำเข้าโคเนื้อจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มากที่สุด พบว่ามีคอกพักสัตว์ของเอกชนทั้งหมด 10 แห่ง ได้แก่ อำเภอพบพระ 1 แห่ง (ไม่มีการนำเข้า) อำเภออุ้มผาง 1 แห่ง อำเภอท่าสองยาง 3 แห่ง อำเภอแม่ระมาด 1 แห่ง และอำเภอแม่สอด 4 แห่ง (ภาพที่ 4.2.1) และเมื่อผ่านขั้นตอนต่าง ๆ ก็จะนำโคเนื้อมาขายในวันอาทิตย์ของทุกสัปดาห์ที่ตลาดนัดโคกระบือ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ซึ่งเป็นตลาดที่ใหญ่ที่สุด มีจำนวนโคกระบือในตลาดนัดประมาณ 2,000 - 3,000 ตัวต่อสัปดาห์ โดยมีพ่อค้าหน้าจากทั่วประเทศเดินทางมาซื้อขายโคกระบือ ปัจจุบันมีการซื้อโคเนื้อเพื่อส่งไปยังอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย เพื่อส่งออกไปยังลาวและมีการส่งต่อไปจีน ซึ่งพ่อค้าชาวสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์เป็นผู้กำหนดราคาขายโดยดูจากปริมาณความต้องการซื้อของพ่อค้าชาวไทย โดยมีกำไรประมาณ 3,000 - 5,000 บาทต่อตัว ทั้งนี้พ่อค้าต้องอาศัยประสบการณ์และความชำนาญในการตีราคาโคเนื้อจากรูปร่างลักษณะ และน้ำหนักที่ประมาณโดยสายตา และมีค่าใช้จ่ายในการนำเข้า ได้แก่ ค่าภาษีที่เรียกเก็บในการนำเข้า ตัวละ 200 บาท (ร้อยละ 5 จากราคาประเมินราคาโคเนื้อตัวละ 4,000 บาท) และค่าติดเบอร์หู ตัวละ 20 บาท รวมทั้งค่าวัคซีนโรคปากและเท้าเปื่อย ได้สละ 15 บาท จำนวน 2 ได้สละ รวม 30 บาท ซึ่งจากการสอบถามพ่อค้าชาวไทยในตลาดนัดแม่สอด พบว่าในปัจจุบันราคาโคเนื้อปรับตัวสูงขึ้นมากเนื่องจากมีความต้องการซื้อเพิ่มขึ้นมากทั้งจากในประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน



ภาพที่ 4 คอกพักสัตว์เอกชนริมชายแดนจังหวัดตาก  
ที่มา: กรมปศุสัตว์

จากการสัมภาษณ์พ่อค้าชาวสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์เกี่ยวกับการนำโคเนื้อเข้ามาขายในตลาดนัดโคกระบืออำเภอแม่สอด จังหวัดตาก พบว่าในแต่ละครั้งนำโคเนื้อเข้ามา 20-26 ตัว โดยไปรวบรวมซื้อจากเกษตรกรรายย่อยในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ซึ่งเลี้ยงรายละ 3-5 ตัว ใช้เวลาเดินทาง 6 วัน ราคาขาย ตัวละ 28,000 บาท น้ำหนักประมาณ 220-250 กิโลกรัม มีค่าใช้จ่ายมีดังนี้ ค่าด่านทั้งหมด 100,000 จ๊าด (ประมาณ 3,200 บาท) ค่าจ้างคนงานคุมฝูงโคเนื้อ 8-20 คน แล้วแต่จำนวนโคเนื้อ โดยถ้าเป็นชาวกะเหรี่ยงสามารถจูงโคเนื้อได้ 4 ตัวต่อคน แต่ถ้าเป็นชาวมอญจะสามารถจูงโคเนื้อได้น้อยกว่าคือ 2 ตัวต่อคน ค่าจ้าง 1,000 บาทต่อเที่ยวต่อคน ค่าโดยสารรถกลับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ 4,000 จ๊าดต่อเที่ยวต่อคน (ประมาณ 130 บาท) เฉลี่ยค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการนำโคเนื้อมาขายที่ไทย ประมาณตัวละ 1,300 บาท

นอกจากนี้สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ยังมีการส่งออกเนื้อโคแปรรูป โดยในปี 2553 ส่งออก 6,019 ตัน มูลค่า 15,546 พันดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งเกือบร้อยละ 90 ส่งไปยังจีน ปริมาณ 5,440 ตัน มูลค่า 13,920 พันดอลลาร์สหรัฐฯ (ตารางที่ 39)

### 2.3) การนำเข้า

ไม่พบข้อมูลการนำเข้าสินค้าโคเนื้อและผลิตภัณฑ์

### 2.4) ราคา

ราคาขายปลีกเนื้อสัตว์ในตลาด Kye myin dains เมืองย่างกุ้ง สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ (ตารางที่ 40) จากการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการซื้อโคมีชีวิตราคา 4,500 จ๊าดต่อวิซ หรือ กิโลกรัมละ 90 บาท เมื่อชำแหละแล้วจะส่งขายต่อให้กับพ่อค้าขายส่ง/ขายปลีกในตลาดสด โดยรับเนื้อโคมาขาย 30-50 กิโลกรัมต่อวัน ราคาขายปลีกเนื้อโคเฉลี่ย 10,000 จ๊าดต่อวิซ หรือกิโลกรัมละ 195.96 บาท ราคาขายปลีกเครื่องใน เฉลี่ย 5,000 จ๊าดต่อวิซ หรือกิโลกรัมละ 97.98 บาท ราคาขายปลีกกระดูกซี่โครงเฉลี่ย 3,000 จ๊าดต่อวิซ หรือกิโลกรัมละ 58.79 บาท ราคาขายปลีกผ้าขี้ริ้วเฉลี่ย 4,000 จ๊าดต่อวิซ หรือกิโลกรัมละ 78.38 บาท ราคาขายปลีกเศษเนื้อเฉลี่ย 2,500 จ๊าดต่อวิซ หรือกิโลกรัมละ 48.99 บาท โดยราคาปรับตัวสูงขึ้นเนื่องจากโคมีชีวิตที่เลี้ยงแถบมณฑลทะเลญ่นำมาขายที่ย่างกุ้งมีจำนวนลดลง

## 3) นโยบายและมาตรการ

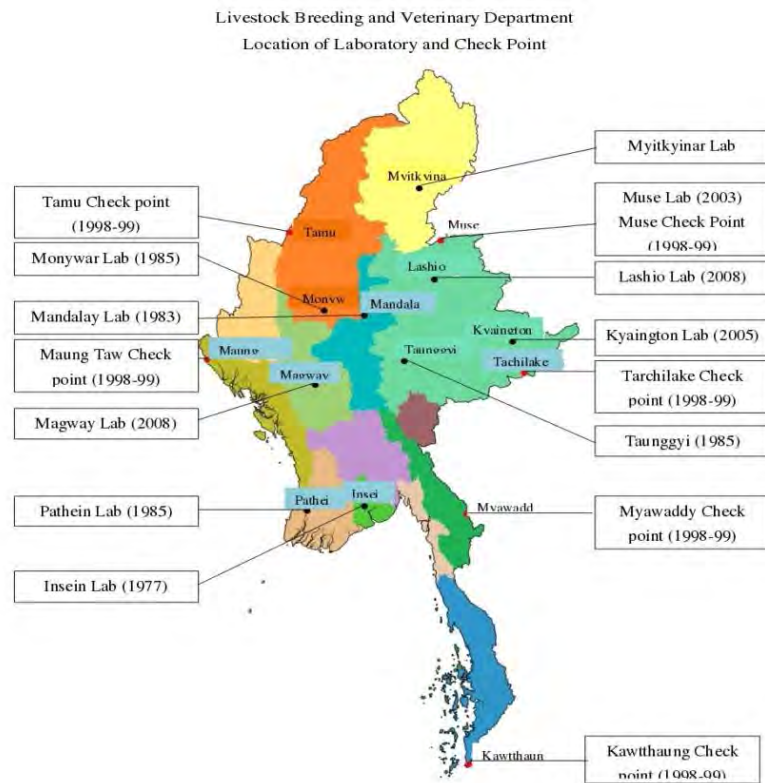
นโยบายด้านปศุสัตว์ของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มีรายละเอียดต่างๆ เช่นเดียวกับที่กล่าวไว้แล้ว ในนโยบายของสินค้าสุกรข้างต้น และจากข้อมูลกระทรวงพาณิชย์สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ พบว่ามีสินค้าที่ห้ามส่งออกต่างประเทศ โดยเป็นสินค้าที่ห้ามส่งออกในรูปการค้าปกติทางทะเล 31 รายการ และเป็นสินค้าที่ห้ามส่งออก ในรูปการค้าปกติผ่านทางชายแดน 32 รายการ ทั้งนี้ห้ามเอกชนที่จดทะเบียนเป็นผู้นำเข้า-ส่งออกและ กลุ่มสหกรณ์ส่งออกสินค้าดังกล่าว ยกเว้นรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจเท่านั้นที่สามารถส่งออกได้ สินค้าที่ห้ามส่งออกในรูปการค้าปกติผ่านทางชายแดน มีรายละเอียดดังนี้

- |  |                                     |
|--|-------------------------------------|
| 3.1) ข้าว ปลายข้าว รำ                      | 3.17) ดิบุก                         |
| 3.2) น้ำตาลทรายขาว น้ำตาลทรายแดง น้ำตาลดิบ | 3.18) วูลแฟรม                       |
| 3.3) ถั่วลิสง น้ำมันถั่วลิสง               | 3.19) ส่วนผสมดิบุกและซีไลท์         |
| 3.4) งา น้ำมันงา                           | 3.20) เงิน                          |
| 3.5) เมล็ด Niger และน้ำมัน                 | 3.21) ทองแดง                        |
| 3.6) เมล็ดมัสตาด และน้ำมัน                 | 3.22) สังกะสี                       |
| 3.7) เมล็ดทานตะวันและน้ำมัน                | 3.23) ถ่านหิน                       |
| 3.8) กากพืชไขมันทุกชนิด                    | 3.24) โลหะอื่นๆ                     |
| 3.9) ฝ้ายและผลิตภัณฑ์ฝ้าย (ฝ้าย เส้นใย)    | 3.25) งาช้าง                        |
| 3.10) น้ำมันปิโตรเลียม                     | 3.26) โค กระบือ ช้าง ม้า สัตว์หายาก |
| 3.11) อัญมณี                               | 3.27) หนังสัตว์                     |
| 3.12) ทองคำ                                | 3.28) เปลือกกุ้งปน                  |
| 3.13) หยก                                  | 3.29) อาวุธและเครื่องกระสุน         |
| 3.14) ไช่มุก                               | 3.30) วัตถุโบราณ                    |
| 3.15) เพชร                                 | 3.31) ยางพารา                       |
| 3.16) ตะกั่ว                               | 3.32) ไม้สัก                        |

สินค้าโคเนื้อนั้นเป็นสินค้าที่ห้ามส่งออก และมีกฎหมายเกี่ยวกับโรคสัตว์ปี 2497 ที่ห้ามนำโคมีชีวิตที่อายุน้อยกว่า 16 ปี เข้าโรงฆ่าสัตว์ เนื่องจากสาธารณสุขแห่งสหภาพเมียนมาร์นิยมเลี้ยงโคเนื้อไว้ใช้งาน และเป็นพาหนะ ในการเดินทาง ดังนั้นจึงมีการลักลอบส่งออกโคเนื้อผ่านทางชายแดนไปยังจีนและไทย โดยปรากฏข้อมูลทางสถิติจากกรมศุลกากรของไทย ซึ่งไทยได้นำเข้าโคมีชีวิตมาจากสาธารณสุขแห่งสหภาพเมียนมาร์มากที่สุด

นอกจากนี้สาธารณสุขแห่งสหภาพเมียนมาร์ยังมีห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับการตรวจสอบโรคต่างๆ ด้านปศุสัตว์กระจายอยู่ทั่วประเทศ (ภาพที่ 2) ซึ่งเป็นมาตรการด้านสุขอนามัยที่สาธารณสุขแห่งสหภาพเมียนมาร์มีการพัฒนาขึ้นเพื่อให้สัตว์ในประเทศมีสุขอนามัยที่ดี ปลอดภัย และได้มาตรฐานสากล และสาธารณสุขแห่งสหภาพเมียนมาร์มีโครงการความร่วมมือ Foot and Mouth Disease (FMD) Vaccine กับไทย โดยไทยสนับสนุนทางวิชาการด้านการผลิตวัคซีน อบรมเจ้าหน้าที่และทดสอบคุณภาพวัคซีน ทั้งไปอบรมให้ที่สาธารณสุขแห่งสหภาพเมียนมาร์และสาธารณสุขแห่งสหภาพเมียนมาร์ส่งเจ้าหน้าที่มาอบรมที่ไทย





ภาพที่ 5 ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับการตรวจสอบโรคต่างๆ ด้านปศุสัตว์ของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

ที่มา: กระทรวงปศุสัตว์และประมง สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

ตารางที่ 35 จำนวนโคเนื้อในแต่ละรัฐของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ปี 2551-2555

หน่วย: แสนตัว

ที่	รัฐ/เขต	2551	2552	2553	2554	2555	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
1	รัฐกะฉิ่น (Kachin)	2.73	2.85	2.99	3.14	3.31	4.940
2	รัฐกะยา (Kayah)	0.76	0.78	0.8	0.83	0.85	2.901
3	รัฐกะเหรี่ยง (Kayin)	3.03	3.11	3.19	3.27	3.37	2.664
4	รัฐชิน (Chin)	1.29	1.35	1.46	1.52	1.57	5.248
5	เขตสะกาย (Sagaing)	21.25	21.62	22.03	22.49	22.98	1.979
6	เขตตะนาวศรี(Thanintharyi)	1.37	1.4	1.42	1.47	1.5	2.328
7	เขตพะโค (Bago)	13.16	13.4	13.66	13.95	14.27	2.042
	เขตพะโคตะวันออก (East Bago)	6.58	6.7	6.82	6.96	7.11	1.949
	เขตพะโคตะวันตก(West Bago)	6.58	6.7	6.84	6.99	7.16	2.136
8	เขตมาเกว (Magwe)	20.54	21.12	21.77	22.66	23.72	3.648
9	เขตมณฑลทะเลย์ Mandalay	20.46	20.94	21.48	22.07	22.71	2.647
10	รัฐมอญ (Mon)	4.09	4.2	4.32	4.46	4.6	2.995
11	รัฐยะไข่ (Rakhine)	7.36	7.57	8.14	8.8	9.5	7.609
12	เขตย่างกุ้ง (Yangon)	5.48	5.6	5.7	5.85	6.01	2.309
13	รัฐฉานหรือรัฐไทใหญ่ (Shan)	12.34	12.67	13.03	13.44	13.9	3.015
	รัฐฉานใต้ (South Shan)	6.35	6.54	6.75	6.99	7.26	3.400
	รัฐฉานตะวันออก(East Shan)	1.24	1.26	1.29	1.32	1.36	2.340
	รัฐฉานเหนือ (North Shan)	4.75	4.87	4.99	5.13	5.28	2.671
14	เขตอิระวดี (Ayeyarwady)	12.46	12.68	11.49	11.71	11.94	-1.468
	รวม	126.32	129.29	131.48	135.66	140.23	2.604

ที่มา: กระทรวงปศุสัตว์และประมง ของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

Ministry of Livestock and Fisheries, Union of Myanmar

ตารางที่ 36 การบริโภคเนื้อสัตว์ นม ไข่ ต่อคนต่อปีของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ปี 2551-2555

รายการ	2551	2552	2553	2554	2555	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ประชากร (ล้านคน)	57.5	58.6	59.8	60.9	62.1	1.943
การบริโภคเนื้อสัตว์ (กิโลกรัม)	24.5	26.6	29.9	32.1	34.3	8.990
การบริโภคนม (กิโลกรัม)	20.9	22.5	24.5	26.3	27.3	7.147
การบริโภคไข่ (ฟอง)	94	106	120	127	137	9.791

หมายเหตุ: การบริโภคเนื้อสัตว์ เป็นการบริโภคเนื้อสัตว์รวมทุกชนิด

ที่มา: กระทรวงปศุสัตว์และประมง ของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

Ministry of Livestock and Fisheries, Union of Myanmar

ตารางที่ 37 การบริโภคเนื้อโคของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ปี 2548-2552

ปี	การบริโภคเนื้อโค (ตัน)
2548	129,309
2549	146,936
2550	159,617
2551	171,270
2552	175,630
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	7.96

หมายเหตุ: ข้อมูลล่าสุด ปี 2552

ที่มา: FAO

ตารางที่ 38 การส่งออกสินค้าปศุสัตว์และผลิตภัณฑ์ของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ปี 2555

หน่วย: มูลค่าต่อแสนดอลลาร์สหรัฐ\*

ที่	รายการ	หน่วย	การค้าทั่วไป		การค้าชายแดน		รวม	
			ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
1	หนังโค กระบือ	ตัน	5,572	32.19	4,985	30.01	10,557	62.2
2	หนังแพะ แกะ	ตัน	324	1.19	478	2.77	802	3.96
3	เนื้อแกะแช่แข็ง	ตัน	55	1.68	0	0	55	1.68
4	เนื้อโคแช่แข็ง	ตัน	0	0	9,436	323.96	9,436	323.96
5	เนื้อโคแห้ง	ตัน	0	0	2,143	103.39	2,143	103.39
6	ผลพลอยได้จากโค กระบือ	ตัน	0	0	838	5.19	838	5.19
7	กระดูกป่น (Raw Bone Grist)	ตัน	500	0.53	0	0	500	0.53
8	โค กระบือ มีชีวิต	ตัว	140	0.35	0	0	140	0.35
	ทั้งหมด	ตัน	6,451	35.94	17,880	465.32	24,331	501.26
		ตัว	140				140	

ที่มา: กระทรวงปศุสัตว์และประมง ของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

Ministry of Livestock and Fisheries, Union of Myanmar

ตารางที่ 39 การส่งออกเนื้อแปรรูปของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ปี 2553

ประเทศ	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (พันดอลลาร์สหรัฐฯ)	ร้อยละ
จีน	5,440	13,920	89.54
ซาอุดีอาระเบีย	180	518	3.33
การ์ตา	166	497	3.20
สิงคโปร์	88	242	1.56
โดมินิแกน	58	166	1.07
มาเลเซีย	20	63	0.41
อินเดีย	21	62	0.40
เวียดนาม	37	55	0.35
สหราชอาณาจักร	5	17	0.11
คูเวต	2	5	0.03
ออสเตรเลีย	-	1	0.01
ไทย	1	1	0.01
รวม	6,019	15,546	100.00

ที่มา: International Trade Centre

ตารางที่ 40 ราคาเฉลี่ยเนื้อโคในตลาดสด เมืองย่างกุ้ง ของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

รายการ	ราคา (kyat/viss)	ราคา (บาท/กก.)
โคมีชีวิต	4,500	88.18
เนื้อแดง	10,000	195.96
เครื่องใน	5,000	97.98
กระดูกซี่โครง	3,000	58.79
ผ้าชีริว	4,000	78.38
เศษเนื้อ	2,500	48.99

หมายเหตุ: อัตราแลกเปลี่ยน 1 จ๊าด เท่ากับ 0.032 บาท มาตรฐานของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ 1 viss เท่ากับ 1.633 กิโลกรัม

ที่มา: จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการในตลาด Kye myin dains เมืองย่างกุ้ง สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ วันที่ 21 พฤษภาคม 2556

#### 4.2.4 ไทย

##### 1) การผลิต

ปี 2555 มีปริมาณการผลิตโคเนื้อ 1.06 ล้านตัว หรือคิดเป็นเนื้อโค 153.08 พันตัน ลดลงจากปี 2554 ซึ่งมีปริมาณการผลิต 1.09 ล้านตัว หรือคิดเป็นเนื้อโค 161.41 พันตัน ร้อยละ 2.75 เนื่องจากเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อกว่าร้อยละ 50 ได้หันไปปลูกพืชชนิดอื่นทดแทน เช่น อ้อย มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น และเกษตรกรบางส่วนได้มีการขายโคเนื้อออกไปเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้โคเนื้อที่มีจำนวนน้อยลง (ตารางที่ 41)

##### 2) การตลาด

###### 2.1) ความต้องการบริโภค

ปี 2555 คาดว่าจะมีปริมาณการบริโภคโคเนื้อ 1.25 ล้านตัว หรือคิดเป็นเนื้อโค 180.58 พันตัน ทรงตัวจากปี 2554 เนื่องจากราคาโคเนื้อและเนื้อโคที่ปรับตัวสูงขึ้นร้อยละ 10-20 จากปีที่ผ่านมา ส่งผลให้การบริโภคเนื้อโคชะลอตัวลง ประกอบกับมีความเชื่อด้านศาสนาและการรักษาสุขภาพ ซึ่งเป็นข้อจำกัดในการบริโภคเนื้อโคอีกด้วย (ตารางที่ 41)

###### 2.2) การส่งออก

ปี 2555 การส่งออกโคมีชีวิตมีปริมาณ 143,001 ตัว มูลค่า 1,153.07 ล้านบาท เทียบกับปี 2554 ซึ่งส่งออกปริมาณ 121,778 ตัว มูลค่า 998.04 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.43 และ 15.53 ตามลำดับ ประเทศเพื่อนบ้านยังคงมีความต้องการโคเนื้อจากไทย แม้วาราคาโคเนื้อจะปรับตัวสูงขึ้น แต่การส่งออกโคมีชีวิตก็ยังคงเพิ่มขึ้น โดยส่วนใหญ่ส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ มาเลเซีย และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และการส่งออกเนื้อโคและผลิตภัณฑ์มีปริมาณ 7,658 ตัน มูลค่า 778 ล้านบาท เทียบกับปี 2554 ซึ่งส่งออกปริมาณ 4,464 ตัน มูลค่า 381 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 71.55 และ 1.04 เท่า ตามลำดับ เนื่องจากมีการส่งออกเนื้อโคส่วนใหญ่ไปยังสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพิ่มขึ้น (ตารางที่ 42)

###### 2.3) การนำเข้า

ปี 2555 การนำเข้าโคมีชีวิตมีปริมาณ 74,601 ตัว มูลค่า 317 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2554 ซึ่งนำเข้าปริมาณ 46,107 ตัว มูลค่า 205.03 ล้านบาท ร้อยละ 61.80 และ 54.70 ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่นำเข้าจากประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ และการนำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์มีปริมาณ 10,818.95 ตัน มูลค่า 1,611.05 ล้านบาท เทียบกับปี 2554 ซึ่งนำเข้าปริมาณ 7,626.37 ตัน มูลค่า 1,078.68 ล้านบาท เพิ่มขึ้น ร้อยละ 41.86 และ 49.35 ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าเนื้อโคจากประเทศออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และอินเดีย ส่วนผลิตภัณฑ์นำเข้าจากประเทศอินเดีย นิวซีแลนด์ และออสเตรเลีย (ตารางที่ 42)

###### 2.4) ราคา

###### 2.4.1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2555 โคมีชีวิตที่เกษตรกรขายได้ราคา กิโลกรัมละ 57.81 บาท สูงขึ้นจากปี 2554 ซึ่งมีราคา กิโลกรัมละ 49.76 บาท ร้อยละ 16.18 เนื่องจากปริมาณการผลิตลดลง ทำให้ราคาปรับตัวสูงขึ้น ส่วนใหญ่โคเนื้อที่ซื้อไปเพื่อเข้าโรงฆ่าจะเป็นแม่โคและเป็นโคขนาดใหญ่ และจากการที่ราคาโคมีชีวิตปรับตัวสูงขึ้น ส่งผลให้มีการปรับราคาเนื้อโคชำแหละตามไปด้วย โดยปัจจุบันราคาเนื้อโคชำแหละ กิโลกรัมละ 200-240 บาท สูงขึ้นจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ 25-30 (ตารางที่ 43)

#### 2.4.2) ราคาส่งออก

ปี 2555 ราคาส่งออกโคมีชีวิตลดลงจากปี 2554 ร้อยละ 1.61 ส่วนราคาส่งออกเนื้อโคและผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 0.19 ต่อปี ในปี 2555 ราคาส่งออกเนื้อโคและผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้นจากปี 2554 ร้อยละ 18.95 (ตารางที่ 43)

#### 2.4.3) ราคานำเข้า

ในปี 2555 ราคานำเข้าโคมีชีวิตลดลงจากปี 2554 ร้อยละ 4.39 ส่วนราคานำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ลดลงในอัตราร้อยละ 9.25 ต่อปี โดยเนื้อโคที่นำเข้าจะเป็นเนื้อโคคุณภาพ ซึ่งผลิตในประเทศได้ไม่เพียงพอกับความต้องการเพื่อรองรับผู้บริโภคในตลาดบน ในปี 2555 ราคานำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์สูงขึ้นจากปี 2554 ร้อยละ 5.28 (ตารางที่ 43)

### 3) นโยบายและมาตรการ

จากการที่ประเทศไทยได้จัดทำเขตการค้าเสรี หรือที่เรียกว่า Free Trade Area (FTA) กับประเทศต่างๆ โดยเฉพาะการทำ FTA กับประเทศ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ สหรัฐอเมริกา และอินเดีย จะมีผลกระทบต่อการค้าโคเนื้อในประเทศไทย เนื่องจากเนื้อโคจากประเทศดังกล่าวซึ่งเป็นประเทศผู้ผลิตรายใหญ่มีศักยภาพในการผลิตสูงกว่าและราคาต่ำกว่าของไทย เมื่อเปิด FTA จะยิ่งทำให้ราคานำเข้าต่ำลง ส่งผลให้มีการนำเข้ามามากขึ้น โดยเฉพาะเนื้อโคคุณภาพดีจากประเทศออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ปริมาณการนำเข้าดังกล่าวจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อราคาโคเนื้อและเนื้อโคในประเทศเพราะไม่สามารถแข่งขันกับเนื้อโคนำเข้าได้ต้องลดราคาลง เกษตรกรจะอยู่ไม่ได้ เพราะรายได้ไม่คุ้มกับต้นทุน สุดท้ายอาชีพเลี้ยงโคอาจจะหมดไปจากประเทศ ดังนั้นจึงต้องมีมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ปรับปรุงพันธุ์โค ดูแลเรื่องโรคระบาด ตลอดจนพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพ สามารถแข่งขันกับประเทศอื่นได้

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาโคเนื้อ ปี 2554-2557 มีรายละเอียดดังนี้

3.1) ยุทธศาสตร์ด้านการผลิตโคเนื้อ ประกอบด้วย การฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการผลิตเนื้อ เพิ่มการผลิตเนื้อโคคุณภาพสำหรับตลาดระดับสูงโดยใช้วิธีผสมเทียมและโคพ่อพันธุ์สนับสนุนให้เกษตรกรผลิตพืชอาหารสัตว์เพื่อจำหน่าย

3.2) ยุทธศาสตร์การควบคุมป้องกันโรคระบาดสัตว์ ประกอบด้วย เพิ่มการผลิตวัคซีนป้องกันโรคที่สำคัญ กระจายอำนาจโรงงานผลิตวัคซีนให้ภาคเอกชนดำเนินการ ควบคุมโรคจากการนำเข้าโคมีชีวิตและ เนื้อโคจากต่างประเทศ ฝึกอบรมให้ความรู้ในด้านการควบคุม ป้องกันโรคระบาดสัตว์แก่เจ้าหน้าที่ประเทศเพื่อนบ้าน กำหนดมาตรฐานฟาร์มโคเนื้อเพื่อสร้างมาตรฐานในการควบคุมกำจัดโรคระบาด

3.3) ยุทธศาสตร์ด้านพัฒนาระบบการตลาด สนับสนุนเกษตรกรรายย่อยรวมตัวกันเป็นกลุ่มหรือสหกรณ์ จัดทะเบียนฟาร์มเกษตรกรที่เลี้ยงโค พัฒนาตลาดโคมีชีวิตให้มีระบบสับย้อนกลับ แนะนำเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้บริโภคเนื้อโคขุนที่ผลิตในประเทศเพิ่มมากขึ้น พัฒนาโรงฆ่าให้ได้มาตรฐาน

3.4) ยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาวิจัย ศึกษาวิจัยทดสอบพันธุ์โคที่เหมาะสม วิจัยด้านอาหารสัตว์ วิจัยระบบการจัดการภายหลังการฆ่า วิจัยเทคโนโลยีชีวภาพการพัฒนาโคเนื้อ

3.5) ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการองค์กร ส่งเสริมสนับสนุนให้เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อรวมตัวเป็นสถาบันเกษตรกร จัดตั้งศูนย์สารสนเทศโคเนื้อ ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและระเบียบที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาระบบการผลิตและการตลาดโคเนื้อ

นอกจากนี้รัฐบาลมีกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (กองทุน FTA) ซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากข้อตกลงเขตการค้าเสรีจากผลจากการเปิดการค้าเสรีทางการค้า (FTA) ซึ่งทำให้มีเนื้อโคคุณภาพดีนำเข้าจากต่างประเทศมากขึ้น โดยเฉพาะจากประเทศออสเตรเลีย และราคาที่จำหน่ายใกล้เคียงกับราคาเนื้อโคคุณภาพดีในประเทศ จึงส่งผลกระทบต่อตรงเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อคุณภาพดี ในปี 2555 สิ้นค้าโคเนื้อยังคงมีโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนฯ 3 โครงการ ได้แก่ โครงการคัดเลือกพ่อพันธุ์กำแพงแสนเพื่อใช้ผลิตน้ำเชื้อ (ระยะเวลาโครงการ 6 ปี งบประมาณ 46.26 ล้านบาท) โครงการจัดตั้งตลาดกลางโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน (ระยะเวลาโครงการ 6 ปี งบประมาณ 14.77 ล้านบาท) และโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการด้านโคเนื้อ (ระยะเวลาโครงการ 5 ปี งบประมาณ 20.24 ล้านบาท) เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อที่ได้รับผลกระทบดังกล่าว

ประเทศไทยจะเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ในปี 2558 จึงต้องสร้างความพร้อมและความเข้มแข็งเพื่อรองรับการเข้าสู่ AEC ดังกล่าว โดยไทยมีศักยภาพในการผลิตเนื้อโคคุณภาพดีและเป็นที่ต้องการของประเทศเพื่อนบ้านสำหรับนักท่องเที่ยวและผู้มีรายได้สูง ตลาดอาเซียนมีความต้องการโคเนื้อและผลิตภัณฑ์ค่อนข้างสูง และไทยมีความสามารถในการแข่งขันสูง โดยไทยส่งออกโคมีชีวิตส่วนใหญ่ไปยังประเทศมาเลเซีย ส่วนเนื้อโคแช่เย็นแช่แข็งส่วนใหญ่ส่งออกไปยังประเทศลาว แม้ว่าประเทศเพื่อนบ้านจะยังคงมีความต้องการโคเนื้อจากไทย แต่ผลผลิตโคเนื้อกลับลดลง จากการที่เกษตรกรได้ปรับเปลี่ยนพื้นที่เลี้ยงโคไปปลูกพืชเศรษฐกิจชนิดที่ได้ผลตอบแทนที่ดีและเร็วกว่าดังกล่าวแล้ว ราคาโคเนื้อจึงขยับตัวสูงขึ้น ส่งผลให้การส่งออกชะลอตัวลง เกษตรกรหรือสหกรณ์ผู้เลี้ยงโคเนื้อจะต้องมีการวางแผนการผลิตและการตลาดเพื่อรองรับตลาดอาเซียนที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เช่น อาจจะต้องหาฐานการผลิตในประเทศเพื่อนบ้าน

#### ตารางที่ 41 ปริมาณการผลิต การส่งออก การนำเข้า และการบริโภคเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของไทย

รายการ	2551	2552	2553	2554	2555	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2556*
การผลิต <sup>1/</sup> (ล้านตัว)	1.187	1.173	1.160	1.087	1.063	-2.924	0.995
(พื้้นต้นน้ำหนัก ซาก)	170.930	168.960	167.080	161.410	153.080	-2.628	143.29
ส่งออก <sup>2/</sup> (พื้้นต้น)	0.860	0.613	0.497	4.463	7.658	88.860	8.097
นำเข้า <sup>2/</sup> (พื้้นต้น)	1.861	2.016	2.978	7.626	10.818	62.428	12.769
การบริโภค <sup>1/</sup> (ล้านตัว)	1.250	1.252	1.255	1.254	1.254	0.080	1.255
(พื้้นต้นน้ำหนัก ซาก)	180.000	180.290	180.720	180.580	180.580	0.080	180.72

ที่มา: 1/ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2/ กรมศุลกากร



ตารางที่ 42 การส่งออก-นำเข้าโคมีชีวิต เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของไทย

รายการ	2551	2552	2553	2554	2555	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2556*
<b>การส่งออก</b>							
โคมีชีวิต							
ปริมาณ (พันตัว)	93.986	236.036	254.601	121.778	143.001*	1.792	98.237
มูลค่า (ล้านบาท)	642.75	1,474.36	1,448.61	998.04	1,153.07	8.098	666.28
เนื้อโคแลผลิตภัณฑ์							
ปริมาณ (ตัน)	86.01	613.59	497.14	4,463.89	7,658.65	199.298	8,097.10
มูลค่า (ล้านบาท)	13.82	46.70	43.13	381.40	778.33	176.272	642.22
<b>การนำเข้า</b>							
โคมีชีวิต							
ปริมาณ (พันตัว)	15.529	9.687	26.479	46.107	74.601	59.985	152.295
มูลค่า (ล้านบาท)	75.67	57.42	110.76	205.03	317.18	51.270	320.23
เนื้อโคและผลิตภัณฑ์							
ปริมาณ (พันตัน)	1.862	2.017	2.979	7.626	10.819	62.417	12.769
มูลค่า (ล้านบาท)	384.65	391.18	578.18	1,078.68	1,611.05	47.387	1,383.11

หมายเหตุ: \* การส่งออกโคมีชีวิตไม่รวมตัวเลขที่ผิดปกติในเดือนมิถุนายน 55 จากการส่งออกโคเนื้อไปเยอรมนี

234,733 ตัว มูลค่า 407,428 บาท เฉลี่ยตัวละ 1.74 บาท

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 43 ราคาโคเนื้อที่เกษตรกรขายได้ และราคาส่งออก-นำเข้าโคมีชีวิต เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของไทย

รายการ	2551	2552	2553	2554	2555	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2556*
ราคาที่เกษตรกรขายได้ <sup>1/</sup> (บาท/กก.)	44.02	43.51	43.29	49.76	57.81	7.029	64.91
ราคาส่งออก <sup>2/</sup>							
โคมีชีวิต (บาท/ตัว)	6,838.78	6,246.38	5,689.73	8,195.57	8,063.37	6.195	6,782.41
เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ (บาท/กก.)	160.68	76.11	86.76	85.44	101.63	0.187	79.31
ราคานำเข้า <sup>2/</sup>							
โคมีชีวิต (บาท/ตัว)	4,872.82	5,927.53	4,182.94	4,446.83	4,251.69	-5.447	2,103
เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ (บาท/กก.)	206.63	193.98	194.09	141.44	148.91	-9.254	108.31

หมายเหตุ: ปี 2556 ข้อมูลเดือนมกราคม – มิถุนายน

ที่มา: 1/ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2/ จากการคำนวณข้อมูลในตารางที่ 42

ตารางที่ 44 การนำเข้าโคมีชีวิตของไทย ปี 2551 - 2555

ประเทศ	2551		2552		2553		2554		2555		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	
อาเซียน	15,404	67.88	9,431	41.20	26,371	109.81	46,010	190.07	74,419	310.69	57.95
สปป. ลาว	22	0.09									
พม่า	15,382	67.79	9,431	41.20	26,371	109.81	46,010	190.07	74,419	310.69	57.99
ออสเตรเลีย	45	7.64	73	12.24			95	14.96	8	5.79	
นิวซีแลนด์			9	2.93							
สหรัฐอเมริกา	80	0.14					2	0.0003	2	0.003	
ประเทศอื่น ๆ			174	1.04	108	0.96					
รวม	15,529	75.67	9,687	57.42	26,479	110.76	46,107	205.03	74,429	316.48	51.20

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 45 การส่งออกโคมีชีวิตของไทย ปี 2551 – 2555

ปริมาณ: ตัว มูลค่า: ล้านบาท

ประเทศ	2551		2552		2553		2554		2555		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	
อาเซียน	91,113	642.43	216,611	1,500.90	253,855	1,448.35	120,385	998.02	142,964	1,152.70	7.91
สปป. ลาว	12,974	78.39	81,832	490.71	75,229	269.14	9,813	55.70	41,147	222.27	-0.91
พม่า	10,814	44.59	9,325	29.44	46,416	3.91	1,686	3.78	4,665	10.50	-39.01
กัมพูชา	2,854	13.11	3,360	24.86	220	0.94	1,329	10.29	1,530	9.18	-14.74
สิงคโปร์	13	0.000004							6	0.11	
มาเลเซีย	64,455	506.34	116,601	894.54	131,277	1,149.96	107,276	914.57	95,289	895.47	12.33
บรูไน											
อินโดนีเซีย											
เวียดนาม	3	0.0003	5,493	61.36	713	24.40	281	13.67	322	15.16	650.77
ฟิลิปปินส์									5	0.002	
ญี่ปุ่น	2,376	0.04							5	0.38	
ประเทศอื่น ๆ	497	0.27	60	0.23	746	0.25	1,392	0.02	234,765	0.41	-14.84
รวม	93,986	642.75	216,671	1,501.13	254,601	1,448.61	121,777	998.04	377,734	1,153.48	7.91

ที่มา: กรมศุลกากร

ตารางที่ 46 จำนวนโคเนื้อของโลก ปี 2554

ประเทศ	ปริมาณการผลิตโคเนื้อ (ตัว)	ลำดับที่
บราซิล	212,815,311	1
อินเดีย	210,824,000	2
สหรัฐอเมริกา	92,682,400	3
จีน	83,023,752	4
เอธิโอเปีย	53,382,194	5
สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์	14,088,043	18
ไทย	6,680,000	37
ราชอาณาจักรกัมพูชา	3,406,972	61
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	1,538,000	89

ที่มา: FAOSTAT ; [www.faostat3.fao.org](http://www.faostat3.fao.org)

ตารางที่ 47 จำนวนโคเนื้อของอาเซียน ปี 2554

ประเทศ	ปริมาณการผลิตโคเนื้อ (ตัว)	ลำดับที่
อินโดนีเซีย	14,824,000	1
สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์	14,088,043	2
ไทย	6,680,000	3
เวียดนาม	5,436,600	4
ราชอาณาจักรกัมพูชา	3,406,972	5
ฟิลิปปินส์	2,518,400	6
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	1,538,000	7
มาเลเซีย	925,000	8
บรูไน	852	9
สิงคโปร์	200	10

ที่มา: FAOSTAT ; [www.faostat3.fao.org](http://www.faostat3.fao.org)

#### 4.2.5 เปรียบเทียบโคเนื้อระหว่างไทยและราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

เมื่อพิจารณาจำนวนโคเนื้อของอาเซียน จากข้อมูลของ FAO พบว่าในปี 2554 ผู้ผลิตโคเนื้อมากเป็นลำดับที่ 1 ได้แก่ อินโดนีเซีย มีจำนวน 14.82 ล้านตัว ลำดับที่สอง คือ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ มีจำนวน 14.09 ล้านตัว และลำดับที่ 3 คือ ไทย มีจำนวน 6.68 ล้านตัว (ตารางที่ 47)

เมื่อเปรียบเทียบโคเนื้อระหว่างไทยและราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์(ตารางที่ 48) พบว่าไทยมีการเลี้ยงแบบปล่อยแปลงหญ้าทั่วไร่ ร้อยละ 80 และเลี้ยงขุนร้อยละ 20 โดยแหล่งเลี้ยงที่สำคัญอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พันธุ์ที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นพันธุ์ลูกผสมพื้นเมือง อาหารที่ใช้เลี้ยงโคเนื้อ เช่น หญ้า ฟางข้าว ต้นข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ราคาโคมีชีวิตเฉลี่ย 66.72 บาทต่อกิโลกรัม ส่วนราคาขายปลีกเนื้อแดงตลาด กทม. เฉลี่ย 171 บาทต่อกิโลกรัม เป้าหมายการผลิตคือ สร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อปีละ 20,000 ราย ผลิตโคเนื้อคุณภาพปีละ 200,000 ตัว เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโคเนื้อ จากร้อยละ 55 เป็นร้อยละ 65 ต่อปี เพิ่มโคเนื้อปีละ 200,000 ตัว และเพิ่มโคเนื้อและเนื้อโคคุณภาพทดแทนการนำเข้าร้อยละ 10 ต่อปี นโยบายการผลิต คือ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโคเนื้อวิจัยและปรับปรุงพันธุ์โคเนื้อคุณภาพดีที่เหมาะสมกับไทย สร้างความมั่นคงอาชีพโดยการพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี และสร้างกระบวนการผลิตที่ได้มาตรฐานและถูกสุขอนามัย นโยบายการตลาด คือ สร้างความเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มการผลิต (Cluster) และการตลาด รวมทั้งระบบการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) เพิ่มการส่งออกโคเนื้อและเนื้อโค จุดแข็ง คือ มีพันธุ์โคเนื้อที่ดีและเทคโนโลยีที่เหมาะสม และมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในด้านการผลิตและดูแลสุขภาพสัตว์ จุดอ่อน คือ พื้นที่เลี้ยงจำกัดและไม่สามารถขยายพื้นที่เลี้ยงได้ ขาดการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มการผลิต (Cluster) โคต้นน้ำ โคกลางน้ำ โคปลายน้ำ มีปัญหาเรื่องโรคปากและเท้าเปื่อยจึงเป็นอุปสรรคในการส่งออกเนื้อโค การส่งออกโคมีชีวิตมีการส่งออกไปมาเลเซีย ลาว ส่วนเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ ส่งออกไปลาว ญี่ปุ่น สำหรับการนำเข้า นำเข้าโคมีชีวิตจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์และเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ นำเข้าจากออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ การกำกับดูแลอยู่ภายใต้คณะกรรมการนโยบายพัฒนาโคเนื้อ-กระบือและผลิตภัณฑ์ แห่งชาติ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ราชอาณาจักรกัมพูชา ลักษณะการเลี้ยงเป็นแบบโคฝูง ปล่อยให้กินหญ้าตามทุ่งหญ้าธรรมชาติ โดยแหล่งเลี้ยงที่สำคัญอยู่ที่จังหวัดไพลิน และบริเวณรอบโตนเลสาบ พันธุ์ที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นพันธุ์พื้นเมือง อาหารที่ใช้เลี้ยงโคเนื้อจะใช้วัตถุดิบที่หาได้ในท้องถิ่น เช่น ฟางข้าว หญ้า เป็นต้น ราคาโคมีชีวิตเฉลี่ย 7,619-22,856 บาทต่อตัว ส่วนราคาขายปลีกเนื้อแดงเฉลี่ย 250 บาทต่อกิโลกรัม การส่งออกโคมีชีวิตมีการส่งไปยังเวียดนาม และมีการนำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์จากไทย ออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น การกำกับดูแลอยู่ภายใต้กระทรวงเกษตรป่าไม้และประมง

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ลักษณะการเลี้ยงเป็นแบบโคฝูง ปล่อยให้กินหญ้าตามทุ่งหญ้าธรรมชาติ โดยแหล่งเลี้ยงที่สำคัญภาคใต้และกลาง ได้แก่ สะหวันเขต เวียงจันทน์ จำปาสัก พันธุ์ที่เลี้ยงส่วนใหญ่เป็นพันธุ์พื้นเมือง อาหารที่ใช้เลี้ยงโคเนื้อ เช่น ฟางข้าว ต้นข้าวโพด ราคาโคมีชีวิตเฉลี่ย 80-100 บาทต่อกิโลกรัม ส่วนราคาขายปลีกเนื้อแดงเฉลี่ย 216 บาทต่อกิโลกรัม การส่งออกโคมีชีวิตมีการส่งไปยังเวียดนามและจีน และนำเข้าโคมีชีวิต เนื้อโคและผลิตภัณฑ์จากไทย การกำกับดูแลอยู่ภายใต้กระทรวงกสิกรรมและป่าไม้ และเจ้าแขวงมีอำนาจในการกำกับดูแลอีกทอดหนึ่ง

สำหรับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์นั้น ลักษณะการเลี้ยงเป็นแบบรายย่อย มีการเลี้ยงโคครัวเรือนละ 3-5 ตัว โดยแหล่งเลี้ยงที่สำคัญอยู่ทางด่านเหนือติดกับอินเดีย พันธุ์ที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นลูกผสมพันธุ์

พื้นเมือง อาหารที่ใช้เลี้ยงโคเนื้อ เช่น หญ้า ฟางข้าว ต้นข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ราคาโคมีชีวิตเฉลี่ย 88.18 บาทต่อกิโลกรัม ส่วนราคาขายปลีกเนื้อแดงเฉลี่ย 195.96 บาทต่อกิโลกรัม มีเป้าหมายการผลิต คือ เพิ่มการผลิตปศุสัตว์ร้อยละ 8.43 ต่อปี นโยบายการผลิต คือ ผลิตเพื่อบริโภคภายในประเทศหากเหลือส่งออก ผลิตผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ที่มีคุณภาพและปลอดภัย สร้างความมั่นคงด้านอาหาร โดยระบบการเลี้ยงต้องไม่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศน์และการผลิตสินค้าปศุสัตว์ที่มีคุณภาพและปลอดภัย นโยบายการตลาด คือ ขยายองค์การธุรกิจด้านปศุสัตว์ โดยเฉพาะโคนมและโคเนื้อ จุดแข็ง คือ มีศักยภาพในการผลิตโคเนื้อ และมีจำนวนโคเนื้อมากกว่าไทยกว่า 2 เท่าตัว มีพื้นที่ ที่เหมาะสมในการเลี้ยงโคเนื้อ รวมทั้งมีทุ่งหญ้าและแหล่งอาหารที่อุดมสมบูรณ์ จุดอ่อน เทคโนโลยีและ การประยุกต์ใช้ในการผลิตโคเนื้อจำกัด สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มีการส่งออกโคมีชีวิตไปยังไทยและจีน ไม่มีการนำเข้าโคมีชีวิต แต่มีการนำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์จากออสเตรเลียและนิวซีแลนด์เช่นเดียวกับไทย การกำกับดูแล อยู่ภายใต้กระทรวงปศุสัตว์และประมง สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ และภาคเอกชนมีสัมพันธภาพกับปศุสัตว์สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ซึ่งสร้างความเชื่อมโยงกับองค์กรภาครัฐ ในการดำเนินการตามนโยบายและแนวทางของรัฐบาลสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ (ตารางที่ 48)

ตารางที่ 48 เปรียบเทียบโคเนื้อราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์และไทย

รายการ	ราชอาณาจักรกัมพูชา (กัมพูชา)	สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว(สปป.ลาว)	สาธารณรัฐแห่งสหภาพ เมียนมาร์ (เมียนมาร์)	ไทย
จำนวนโคเนื้อ	3.406 ล้านตัว	1.54 ล้านตัว	14.09 ล้านตัว	6.68 ล้านตัว
อันดับ	โลก อันดับที่ 61 อาเซียน อันดับที่ 5	โลก อันดับที่ 89 อาเซียน อันดับที่ 7	โลก อันดับที่ 18 อาเซียน อันดับที่ 2	โลก อันดับที่ 37 อาเซียน อันดับที่ 3
ลักษณะการเลี้ยง	การเลี้ยงแบบรายย่อย ครัวเรือน ละ 2-5 ตัว	เลี้ยงแบบดั้งเดิม ปล่อยให้กินหญ้า ตามทุ่งหญ้าธรรมชาติ	การเลี้ยงแบบรายย่อย ครัวเรือนละ 3-5 ตัว	การเลี้ยงแบบโคฝูง ร้อยละ 80 และ การเลี้ยงขุน ร้อยละ 20
แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ	จังหวัดไพลิน และรอบโตนเลสาบ	ภาคใต้และกลาง ได้แก่ สะหวัน เขต เวียงจันทน์ จำปาสัก	ด้านเหนือติดกับอินเดีย	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
พันธุ์	ส่วนใหญ่เป็นพันธุ์พื้นเมือง	พันธุ์พื้นเมือง	ลูกผสมพื้นเมือง	ลูกผสมพื้นเมือง
อาหารสัตว์	หญ้า ฟาง	หญ้า ฟาง ต้นข้าวโพด	หญ้า ฟาง ต้นข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	หญ้า ฟาง ต้นข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
ราคาโคเนื้อมีชีวิต	1-3 ล้านเรียลต่อตัว (7,619-22,856 บาทต่อตัว)	80-100 บาทต่อกิโลกรัม	88.18 บาทต่อกิโลกรัม	66.72 บาทต่อกิโลกรัม
ราคาขายปลีกเนื้อแดง	250 บาทต่อกิโลกรัม	216 บาทต่อกิโลกรัม	195.96 บาทต่อกิโลกรัม	171 บาทต่อกิโลกรัม (ตลาดกทม.)
นโยบายการผลิต	- Good Animal Production Practices - การผลิตเพื่อตอบสนองความ ต้องการบริโภคภายในประเทศ	- เพื่อรองรับความต้องการบริโภค ของประชาชนภายในประเทศ - อัตราการบริโภคเนื้อโค 3.5 กิโลกรัมต่อคนต่อปี - เป็นสินค้าส่งออกไปยังประเทศ เพื่อนบ้าน	- ผลิตเพื่อบริโภคภายในประเทศ - ผลิตผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ที่มีคุณภาพ และปลอดภัย - สร้างความมั่นคงด้านอาหารโดย ระบบการเลี้ยงต้องไม่มีผลกระทบ ต่อระบบนิเวศและการผลิตสินค้า ปศุสัตว์ที่มีคุณภาพและปลอดภัย	- เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโคเนื้อ - วิจัยและปรับปรุงพันธุ์โคเนื้อ คุณภาพดี ที่เหมาะสมกับประเทศไทย - สร้างความมั่นคงในอาชีพโดยการ พัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี - สร้างกระบวนการผลิตที่ได้ มาตรฐานและถูกสุขอนามัย



ตารางที่ 48 (ต่อ)

รายการ	ราชอาณาจักรกัมพูชา (กัมพูชา)	สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว(สปป.ลาว)	สาธารณรัฐแห่งสหภาพ เมียนมาร์ (เมียนมาร์)	ไทย
นโยบายการตลาด	Na	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบการ คุ้มครองสัตว์เลี้ยง</li> <li>- พัฒนาการบริการด้านสัตว แพทย์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น</li> <li>- ควบคุมการแพร่ระบาดของเชื้อโรค</li> <li>- เปลี่ยนรูปแบบเทคนิควิธีการ เลี้ยงและการผลิต</li> <li>- ตอบสนองด้านพันธุ์ให้เพียงพอ ทั้งปริมาณและคุณภาพเพื่อสนับสนุน การเลี้ยงสัตว์ของทุกภาคส่วน</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ขยายองค์ธุรกิจด้าน ปศุสัตว์ โดยเฉพาะโคนมและโคเนื้อ</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- สร้างความเชื่อมโยงระหว่างกลุ่ม การผลิต (Cluster) และการตลาด</li> <li>- เพิ่มการส่งออกโคเนื้อและเนื้อโค</li> </ul>
จุดแข็ง	<ul style="list-style-type: none"> <li>- มีแหล่งอาหารที่สามารถหาได้ใน ท้องถิ่น</li> <li>- มีพื้นที่เพียงพอและเหมาะสมใน การเลี้ยงโคเนื้อ</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- พัฒนาและปรับปรุงกลุ่มผู้ผลิต สมาคม และผู้ประกอบการ เพื่อ เป็นอุตสาหกรรมที่ทันสมัย</li> <li>- พัฒนาระบบห่วงโซ่การผลิต การปรุงแต่ง การแปรรูป และการ ขยายตลาด</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- มีศักยภาพในการผลิตโคเนื้อ และ มีจำนวนโคเนื้อมากกว่าไทยกว่า 2 เท่าตัว</li> <li>- มีพื้นที่ที่เหมาะสมในการเลี้ยงโค เนื้อรวมทั้งมีทุ่งหญ้าและแหล่งอาหาร ที่อุดมสมบูรณ์</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- มีพันธุ์โคเนื้อที่ดีและเทคโนโลยีที่ เหมาะสม</li> <li>- มีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ ในด้านการผลิตและดูแลสุขภาพสัตว์</li> </ul>

ตารางที่ 48 (ต่อ)

รายการ	ราชอาณาจักรกัมพูชา (กัมพูชา)	สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว(สปป.ลาว)	สาธารณรัฐแห่งสหภาพ เมียนมาร์ (เมียนมาร์)	ไทย
จุดอ่อน	<ul style="list-style-type: none"> <li>- การเลี้ยงยังไม่มีการพัฒนา</li> <li>- การบริการด้านสัตวแพทย์ยังมีน้อย</li> <li>- พันธุ์โคที่มีคุณภาพยังมีจำนวนจำกัด</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- จำนวนสัตวแพทย์มีน้อย</li> <li>- ไม่มีการพัฒนาการเลี้ยงเพื่อผลิตเป็นโคเนื้อคุณภาพ</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>เทคโนโลยีและการประยุกต์ใช้ในการผลิตโคเนื้อจำกัด</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- พื้นที่เลี้ยงจำกัดและไม่สามารถขยายพื้นที่เลี้ยงได้</li> <li>- ขาดการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มการผลิต (Cluster) โคต้นน้ำ โคกลางน้ำ โคปลายน้ำ</li> <li>- มีปัญหาเรื่องโรคปากและเท้าเปื่อย จึงเป็นอุปสรรคในการส่งออกเนื้อโค</li> </ul>
การส่งออก	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ส่งออกโคมีชีวิตไปเวียดนาม</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ส่งออกโคมีชีวิตไปเวียดนาม จีน</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ส่งออกโคมีชีวิตไปไทย จีน</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ส่งออกโคมีชีวิตไปมาเลเซีย ลาว</li> <li>- ส่งออกเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ไปลาว ญี่ปุ่น</li> </ul>
การนำเข้า	<ul style="list-style-type: none"> <li>- นำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ จากออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- นำเข้าโคมีชีวิต เนื้อโคและผลิตภัณฑ์จากไทย</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ไม่มีการนำเข้าโคมีชีวิต</li> <li>- นำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ จากออสเตรเลีย นิวซีแลนด์</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- นำเข้าโคมีชีวิตจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์</li> <li>- นำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ จากออสเตรเลีย นิวซีแลนด์</li> </ul>
การกำกับดูแล	กระทรวงเกษตรป่าไม้ และประมง	กระทรวงกลาโหมและป่าไม้ และ เจ้าแขวงมีอำนาจในการกำกับดูแล	กระทรวงปศุสัตว์และประมง และภาคเอกชนมีสัมพันธภาพกับ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ที่มา: จากการศึกษา

#### 4.2.6 การวิเคราะห์ผลกระทบต่อการผลิตและการตลาดของไทย

##### 1) ราชอาณาจักรกัมพูชา

###### 1.1) ด้านการผลิต

การผลิตโคเนื้อของราชอาณาจักรกัมพูชาจะไม่ส่งกระทบต่อการผลิตโคเนื้อของประเทศไทย เนื่องจากการเลี้ยงโคเนื้อของราชอาณาจักรกัมพูชายังเป็นการเลี้ยงโคเนื้อแบบพื้นบ้าน ความรู้ในด้านการเลี้ยงและการจัดการด้านต่างๆ ยังไม่พัฒนาเทียบเท่าประเทศไทย ถึงแม้ว่าจะมีองค์กรจากต่างประเทศเข้ามาให้ความรู้ในหลายๆ ด้าน

###### 1.2) ด้านการตลาด

การเลี้ยงโคเนื้อของราชอาณาจักรกัมพูชามีแนวโน้มลดลงเนื่องจากเกษตรกรมีการใช้เครื่องจักรกลทดแทนการใช้โคเนื้อไถนา และพื้นที่ในการเลี้ยงลดลง ทำให้ราคาโคมีชีวิตปรับตัวสูงขึ้น ส่งผลให้ความต้องการบริโภคเนื้อโคของคนราชอาณาจักรกัมพูชาลดลง แต่คาดว่าความต้องการเนื้อโคคุณภาพเพื่อใช้รองรับนักท่องเที่ยวจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากราชาอาณาจักรกัมพูชาคาดการณ์ว่าจะมีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ดังนั้นจึงเป็นโอกาสของไทยในการที่จะผลิตเนื้อโคคุณภาพเพื่อส่งออกไปยังราชอาณาจักรกัมพูชา

##### 2) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

###### 2.1) ด้านการผลิต

2.1.1) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เปิดกว้างให้นักลงทุนจากต่างชาติเข้ามาลงทุนด้านการเลี้ยงสัตว์ จึงเป็นโอกาสที่ดีของไทยที่สามารถไปลงทุนใน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อเป็นฐานการผลิตโคเนื้อ เนื่องจากยังมีพื้นที่ในการเลี้ยงสัตว์ นอกจากนี้จะส่งบริโภคใน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แล้ว ระยะเวลาที่จะส่งต่อไปยังเวียดนามและจีนก็ใกล้ด้วย

2.1.2) ไทยควรเข้าไปให้ความช่วยเหลือและร่วมมือกับ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในด้านปศุสัตว์ ดังเช่นเวียดนามที่เข้ามาสนับสนุนให้ความร่วมมือเกี่ยวกับศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ ซ็ออุปกรณ์ต่างๆ มาให้ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งเป็นการสร้างสัมพันธไมตรีที่ดีต่อกัน

###### 2.2) ด้านการตลาด

มีความต้องการบริโภคเนื้อโคสูง และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ยังไม่สามารถเลี้ยงโคคุณภาพ เพื่อสนองความต้องการในประเทศได้ เนื่องจากการเลี้ยงโคขุนมีต้นทุนสูง และต้องใช้เวลาในการพัฒนาให้เลี้ยงโคคุณภาพ จึงเป็นโอกาสของไทยที่จะเจาะตลาดเนื้อโคคุณภาพของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

##### 3) สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

###### 3.1) ด้านการผลิต

3.1.1) สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มีศักยภาพในการผลิตโคเนื้อ และมีจำนวนโคเนื้อมากกว่าไทยกว่า 2 เท่าตัว แต่จากข้อจำกัดด้านกฎหมายที่ห้ามส่งออกโคเนื้อ และการขนส่งที่ไม่สะดวก จึงเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมโคเนื้อ

3.1.2) นโยบายการเปิดประเทศ ส่งผลให้มีต่างชาติสนใจเข้ามาลงทุนในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ โดยเฉพาะมาเลเซีย ซึ่งเป็นประเทศมุสลิมมีความต้องการบริโภคเนื้อโคเป็นจำนวนมาก จึงสนใจที่จะมาลงทุนร่วมกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ซึ่ง 2 -3 ปีที่ผ่านมา ไทยได้ส่งออกโคเนื้อไปยังมาเลเซียเป็นจำนวนมาก โดยในปี 2555 ไทยส่งออกโคเนื้อ ไปยังมาเลเซีย 95,289 ตัว มูลค่า 895.47 ล้านบาท และเนื่องจากราคาโคมีชีวิตของไทยที่สูงขึ้นมากในปี 2556 ทำให้มาเลเซียหันไปนำเข้าโคมีชีวิตจากออสเตรเลีย

แทน และกำลังมองหาตลาดใหม่เพื่อนำเข้าโคเนื้อ ซึ่งสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์เป็นตลาดที่น่าสนใจของนักลงทุน

3.1.3) เนื่องจากเกิดปัญหาน้ำท่วมปลายเดือนกรกฎาคม 2556 ทั้งในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์และอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก การคมนาคมไม่สะดวก ส่งผลกระทบต่อให้จำนวนโคเนื้อที่ส่งออกมาจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มีจำนวนลดลง และราคาปรับตัวสูงขึ้น

3.1.4) ในอนาคตหากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มีความร่วมมือภายในประเทศที่แน่นแฟ้นขึ้น ทั้งกลุ่มชนกลุ่มน้อยและฝ่ายทหารมีนโยบายที่ชัดเจนขึ้น จะส่งผลดีต่อการร่วมมือในการควบคุมโรคระหว่างประเทศ เนื่องจากในปัจจุบัน ไทยเป็นผู้ควบคุมและป้องกันโรคระบาดเพียงฝ่ายเดียว หากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มีความร่วมมือระหว่างกันมากขึ้น จะส่งผลต่อการเฝ้าระวัง ควบคุม และป้องกันโรคระบาดสัตว์บริเวณชายแดนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งในปัจจุบันมีการเข้มงวดและเฝ้าระวังควบคุมโรคระบาดสัตว์ตามแนวชายแดนไทย-สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

3.1.5) แม้จะมีปัญหาการนำเข้าโคเนื้อ ไทยก็สามารถปรับตัวโดยอาศัยเทคโนโลยีการผลิตโคเนื้อ แต่อาจจะต้องใช้ระยะเวลาพอสมควรในการเพิ่มปริมาณการผลิต เนื่องจากโคเนื้อใช้ระยะเวลาในการเลี้ยงที่นานประมาณ 1- 2 ปี

### 3.2) ด้านการตลาด

3.2.1) ราคาโคเนื้อที่นำเข้าจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ปรับตัวสูงขึ้น เนื่องจากปัญหาความขัดแย้งระหว่างชนกลุ่มน้อยกับทหารของรัฐบาลสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ทำให้มีปัญหาด้านการเดินทางมากขึ้น ส่งผลให้โคเนื้อส่งมาไทยได้น้อยลง และราคาโคเนื้อปรับตัวสูงขึ้น

3.2.2) อัตราแลกเปลี่ยนที่ผันผวน ทำให้ค่าเงินบาทอ่อนตัว เงินจ๊าตแข็งค่าขึ้น ส่งผลให้ไทยซื้อโคเนื้อจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ในราคาที่สูงขึ้น

3.2.3) จำนวนโคเนื้อจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์จะส่งออกมาหรือลดลงขึ้นอยู่กับความต้องการจากผู้ซื้อในประเทศเป็นหลัก ปริมาณโคเนื้อที่นำเข้ามาขึ้นกับ Demand กับ Supply ในตลาด ดังนั้นจึงมีการปรับตัวตามกลไกของตลาด

### 4.2.7 การวิเคราะห์ SWOT

#### 1) ไทย-ราชอาณาจักรกัมพูชา

##### 1.1) จุดแข็ง

1.1.1) ไทยมีพันธุ์โคเนื้อที่ดีและมีการเทคโนโลยีการผลิตที่เหมาะสม

1.1.2) ไทยมีบุคลากรที่ความรู้ความสามารถที่หลากหลายในด้านต่างๆ เช่น การผลิต การดูแลสุขภาพสัตว์ อาหารสัตว์ เป็นต้น

##### 1.2) จุดอ่อน

1.2.1) ไทยมีพื้นที่เลี้ยงจำกัดและไม่สามารถขยายพื้นที่เลี้ยงได้

1.2.2) ขาดการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มการผลิต (Cluster) โคต้นน้ำ โคกลางน้ำ โคปลายน้ำ

1.2.3) มีปัญหาเรื่องโรคปากและเท้าเปื่อย จึงเป็นอุปสรรคในการส่งออกเนื้อโค

1.2.4) ขาดแคลนแรงงานในการเลี้ยง

1.2.5) อาหารหายากและมีราคาแพง

### 1.3) โอกาส

- ขยายตัวเพิ่มขึ้น
- 1.3.1) การบริโภคเพิ่มขึ้นจากการที่นักท่องเที่ยวในราชอาณาจักรกัมพูชา มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น
  - 1.3.2) กัมพูชามีพรมแดนติดกับเวียดนาม สามารถเป็นทางผ่านสินค้าโคเนื้อคุณภาพไปยังประเทศเวียดนามและอาจส่งต่อไปยังจีนได้

### 1.4) อุปสรรค

- ความล่าช้า
- 1.4.1) การคมนาคมขนส่งบางช่วงยังไม่สะดวก และต้องมีการเปลี่ยนรถทำให้เกิดความล่าช้า
  - 1.4.2) พื้นที่ในการเลี้ยงโคเนื้อลดลงเนื่องจากมีนายทุนต่างชาติเข้ามาจับสัมปทานพื้นที่ในกัมพูชาเพื่อปลูกพืชเศรษฐกิจและมีการใช้เครื่องจักรทดแทนแรงงานสัตว์ทำให้เกษตรกรในราชอาณาจักรกัมพูชาเลี้ยงโคเนื้อลดลง ทำให้การส่งเสริมการเลี้ยงทำค่อนข้างยาก

ตารางที่ 49 TOWS Martix โคเนื้อไทย-ราชอาณาจักรกัมพูชา

โคเนื้อ	โอกาส	อุปสรรค
ไทย-ราชอาณาจักรกัมพูชา	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. นักท่องเที่ยวในราชอาณาจักรกัมพูชา มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น</li> <li>2. ราชอาณาจักรกัมพูชา มีพรมแดนติดกับเวียดนาม สามารถเป็นทางผ่านสินค้าโคเนื้อคุณภาพไปยังประเทศเวียดนามและอาจส่งต่อไปยังจีนได้</li> <li>3. โคเนื้อกัมพูชา มีแนวโน้มลดลง</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. การคมนาคมขนส่งบางช่วงยังไม่สะดวก และต้องมีการเปลี่ยนรถทำให้เกิดความล่าช้า</li> <li>2. พื้นที่ในการเลี้ยงโคเนื้อลดลงเนื่องจากมีนายทุนต่างชาติเข้ามารับสัมปทานพื้นที่ในกัมพูชา เพื่อปลูกพืชเศรษฐกิจ และมีการใช้เครื่องจักรทดแทนแรงงานสัตว์ ทำให้เกษตรกรในราชอาณาจักรกัมพูชาเลี้ยงโคเนื้อลดลง</li> </ol>
<b>จุดแข็ง</b>	So	St
<ol style="list-style-type: none"> <li>1. ไทยมีพันธุ์โคเนื้อที่ดีและมีการเทคโนโลยีการผลิตที่เหมาะสม</li> <li>2. ไทยมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถที่หลากหลายในด้านต่างๆ เช่น การผลิต การดูแลสุขภาพสัตว์ อาหารสัตว์ เป็นต้น</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. ร่วมมือกันผลิตโคเนื้อที่มีคุณภาพและปริมาณตามความต้องการของกัมพูชาและเวียดนาม</li> <li>2. เจราจาเรื่องการนำเข้า-ส่งออกกับกัมพูชา สินค้าควรมีมาตรฐานเดียวกันในกลุ่ม AEC รวมถึงค่าธรรมเนียมต่างๆ เพื่อให้การส่งออกง่ายขึ้น และสามารถเอื้ออำนวยด้านการขนส่งสินค้า</li> <li>3. จัดทำระบบรหัสประจำตัวสัตว์ในแต่ละประเทศให้มีมาตรฐานเดียวกันให้สามารถเชื่อมโยงและสามารถใช้ระบบตรวจสอบย้อนกลับได้</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. ลดต้นทุนการผลิต เพื่อให้ราคาสินค้าลดลง</li> </ol>
<b>จุดอ่อน</b>	Wo	Wt
<ol style="list-style-type: none"> <li>1. ไทยมีพื้นที่เลี้ยงจำกัดและไม่สามารถขยายพื้นที่เลี้ยงได้</li> <li>2. ขาดการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มการผลิต (Cluster) โคต้นน้ำ โคกลางน้ำ โคปลายน้ำ</li> <li>3. มีปัญหาเรื่องโรคปากและเท้าเปื่อย จึงเป็นอุปสรรคในการส่งออกเนื้อโค</li> <li>4. ขาดแคลนแรงงานในการเลี้ยง</li> <li>5. อาหารหายากและมีราคาแพง</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. นำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์และแรงงานเพื่อใช้ในการเลี้ยงโคเนื้อ</li> <li>2. เพิ่มการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มการผลิตทั้งในประเทศและต่างประเทศ</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. ร่วมมือกันขยายตลาดไปยังประเทศเวียดนามโดยผ่านกัมพูชาเพิ่มขึ้น</li> </ol>

### 1.5) มาตรการเตรียมความพร้อมสินค้าโคเนื้อกรณีราชอาณาจักรกัมพูชา

- 1.5.1) ร่วมมือกันผลิตโคเนื้อที่มีคุณภาพและปริมาณตามความต้องการของกัมพูชา และเวียดนาม
- 1.5.2) เปรียบเทียบเรื่องการนำเข้า-ส่งออกกับกัมพูชา สินค้าควรมีมาตรฐานเดียวกันในกลุ่ม AEC รวมถึงค่าธรรมเนียมต่างๆ เพื่อให้การส่งออกง่ายขึ้น และสามารถเอื้ออำนวยด้านการขนส่งสินค้า
- 1.5.3) ผลิตโคเนื้อที่มีคุณภาพให้เพียงพอที่จะส่งออกได้อย่างต่อเนื่อง
- 1.5.4) นำเข้าวัตถุดิบอาหารสัตว์และแรงงานเพื่อใช้ในการเลี้ยงโคเนื้อ
- 1.5.5) เพิ่มการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มการผลิตทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- 1.5.6) ร่วมมือกันขยายตลาดส่งออกฯ ไปยังประเทศเวียดนาม

### 2) ไทย-สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

#### 2.1) จุดแข็ง

- 2.1.1) ไทยมีพันธุ์โคเนื้อที่ดีและมีการเทคโนโลยีการผลิตที่เหมาะสม
- 2.1.2) ไทยมีบุคลากรที่ความรู้ความสามารถที่หลากหลายในด้านต่างๆ เช่น การผลิต การดูแลสุขภาพสัตว์ อาหารสัตว์ เป็นต้น

#### 2.2) จุดอ่อน

- 2.2.1) ไทยมีพื้นที่เลี้ยงจำกัดและไม่สามารถขยายพื้นที่เลี้ยงได้
- 2.2.2) ขาดการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มการผลิต (Cluster) โคต้นน้ำ โคกลางน้ำ โคปลายน้ำ
- 2.2.3) มีปัญหาเรื่องโรคปากและเท้าเปื่อย จึงเป็นอุปสรรคในการส่งออกเนื้อโค
- 2.2.4) ขาดแคลนแรงงานในการเลี้ยง
- 2.2.5) อาหารหยาบหายากและมีราคาแพง

#### 2.3) โอกาส

- 2.3.1) การท่องเที่ยวในสปป.ลาว มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น ส่งผลให้มีความต้องการเนื้อโคคุณภาพดีเพิ่มขึ้น
- 2.3.2) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีนโยบายในการส่งเสริมการผลิตโคเนื้อเพื่อการส่งออก
- 2.3.3) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นเส้นทางผ่านที่มีการส่งออกทั้งไปเวียดนามและจีนได้
- 2.3.4) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีพื้นที่และทรัพยากรที่สมบูรณ์ที่เหมาะสมกับการเลี้ยงโคเนื้อ

#### 2.4) อุปสรรค

- 2.4.1) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีนโยบายในการบริหารที่แตกต่างกันในแต่ละแขวง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการผลิตโคเนื้อในระยะยาวได้
- 2.4.2) ถนนบางพื้นที่ไม่สะดวกในการขนส่ง ส่งผลให้ใช้ระยะเวลานานและมีต้นทุน Logistic สูง
- 2.4.3) การส่งเสริมการเลี้ยงทำได้ค่อนข้างจำกัด เนื่องจากเทคโนโลยีด้านการปศุสัตว์ยังมีน้อย

ตารางที่ 50 TOWS Martix โคนื้อ ไทย-สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

โคนื้อ	โอกาส	อุปสรรค
ไทย-สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. การท่องเที่ยวในสปป.ลาว มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น ส่งผลให้มีความต้องการเนื้อโคคุณภาพดีเพิ่มขึ้น</li> <li>2. สปป.ลาว มีนโยบายในการส่งเสริมการผลิตโคนื้อเพื่อการส่งออก</li> <li>3. สปป. ลาว เป็นเส้นทางผ่านที่มีการส่งออกทั้งไปเวียดนามและจีนได้</li> <li>4. สปป. ลาวมีพื้นที่และทรัพยากรที่สมบูรณ์ที่เหมาะสมกับการเลี้ยงโคนื้อ</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. สปป. ลาวมีนโยบายในการบริหารที่แตกต่างกันในแต่ละแขวง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการผลิตโคนื้อในระยะยาวได้</li> <li>2. ถนนบางพื้นที่ไม่สะดวกในการขนส่ง ส่งผลให้ใช้ระยะเวลาและมิตินทุน Logistic สูง</li> <li>3. การส่งเสริมการเลี้ยงทำได้ค่อนข้างจำกัด เนื่องจากเทคโนโลยีด้านการปศุสัตว์ยังมีน้อย</li> </ol>
<b>จุดแข็ง</b>	So	St
<ol style="list-style-type: none"> <li>1. ไทยมีพันธุ์โคนื้อที่ดีและมีการเทคโนโลยีการผลิตที่เหมาะสม</li> <li>2. ไทยมีบุคลากรที่ความรู้ความสามารถที่หลากหลายในด้านต่างๆ เช่น การผลิต การดูแลสุขภาพสัตว์ อาหารสัตว์ เป็นต้น</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. ร่วมมือกันผลิตโคนื้อที่มีคุณภาพและปริมาณตามความต้องการของ สปป. ลาว และจีน</li> <li>2. ผลิตโคนื้อที่มีคุณภาพให้เพียงพอที่จะส่งออกได้อย่างต่อเนื่อง</li> <li>3. จัดทำระบบรหัสประจำตัวสัตว์ในแต่ละประเทศให้มีมาตรฐานเดียวกัน ให้สามารถเชื่อมโยงและสามารถใช้ระบบตรวจสอบย้อนกลับได้</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. สร้างความสัมพันธ์อันดีกับเจ้าแขวงต่างๆ โดยให้ความรู้ทางวิชาการด้านการผลิตโคนื้อ</li> <li>2. ลดต้นทุนการผลิต</li> </ol>
<b>จุดอ่อน</b>	Wo	Wt
<ol style="list-style-type: none"> <li>1. ไทยมีพื้นที่เลี้ยงจำกัดและไม่สามารถขยายพื้นที่เลี้ยงได้</li> <li>2. ขาดการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มการผลิต (Cluster) โคต้นน้ำ โคกลางน้ำ โคปลายน้ำ</li> <li>3. มีปัญหาเรื่องโรคปากและเท้าเปื่อย จึงเป็นอุปสรรคในการส่งออกเนื้อโค</li> <li>4. ขาดแคลนแรงงานในการเลี้ยง</li> <li>5. อาหารหายากและมีราคาแพง</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. นำเข้าปัจจัยการผลิต เช่น โคนื้อ วัตถุดิบอาหารสัตว์ จาก สปป. ลาว</li> <li>2. เพิ่มการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มการผลิตทั้งในประเทศและต่างประเทศ</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. ควบคุมและเฝ้าระวัง การระบาดของโรคตามแนวชายแดน เพื่อลดการสูญเสียจากโรคระบาด</li> <li>2. ขยายการเลี้ยงโคนื้อไป สปป. ลาว เพื่อลดต้นทุนค่าขนส่งในการขนส่งไปประเทศที่สาม</li> </ol>



## 2.5) มาตรการเตรียมความพร้อมโคเนื้อกรณีสาธารณสุขรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

- 2.5.1) ร่วมมือกันผลิตโคเนื้อที่มีคุณภาพและปริมาณตามความต้องการของสาธารณสุขรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและจีน
- 2.5.2) ผลิตโคเนื้อที่มีคุณภาพให้เพียงพอที่จะส่งออกได้อย่างต่อเนื่อง
- 2.5.3) สร้างความสัมพันธ์อันดีกับเจ้าแขวงต่างๆ โดยให้ความรู้ทางวิชาการด้านการผลิตโคเนื้อ
- 2.5.4) ลดต้นทุนการผลิต
- 2.5.5) นำเข้าปัจจัยการผลิต เช่น วัตถุดิบอาหารสัตว์ จาก สปป. ลาว
- 2.5.6) เพิ่มการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มการผลิตทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- 2.5.7) ควบคุมและเฝ้าระวัง การระบาดของโรคตามแนวชายแดน เพื่อลดการสูญเสียจากโรคระบาด
- 2.5.8) ขยายการเลี้ยงโคเนื้อไป สปป. ลาว เพื่อลดต้นทุนค่าขนส่ง ในการขนส่งไปประเทศที่สาม

## 3) ไทย-สาธารณสุขแห่งสหภาพเมียนมาร์

### 3.1) จุดแข็ง

- 3.1.1) ไทยมีพันธุ์โคเนื้อที่ดีและมีการเทคโนโลยีการผลิตที่เหมาะสม
- 3.1.2) ไทยมีบุคลากรที่ความรู้ความสามารถที่หลากหลายในด้านต่างๆ เช่น การผลิต การดูแลสุขภาพสัตว์ อาหารสัตว์ เป็นต้น

### 3.2) จุดอ่อน

- 3.2.1) ไทยมีพื้นที่เลี้ยงจำกัดและไม่สามารถขยายพื้นที่เลี้ยงได้
- 3.2.2) ขาดการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มการผลิต (Cluster) โคต้นน้ำ โคกลางน้ำ โคปลายน้ำ
- 3.2.3) มีปัญหาเรื่องโรคปากและเท้าเปื่อย จึงเป็นอุปสรรคในการส่งออกเนื้อโค
- 3.2.4) ขาดแคลนแรงงานในการเลี้ยง
- 3.2.5) อาหารหายากและมีราคาแพง

### 3.3) โอกาส

- 3.3.1) สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มีศักยภาพในการผลิตโคเนื้อ มีพื้นที่ที่เหมาะสมในการเลี้ยงโคเนื้อรวมทั้งมีทุ่งหญ้าและแหล่งอาหารที่อุดมสมบูรณ์ และมีจำนวนโคเนื้อมากกว่าไทยกว่า 2 เท่าตัว โดยไทยไม่สามารถผลิตโคเนื้อได้เพียงพอ จึงมีการนำเข้าโคเนื้อจากเมียนมาร์ปีละหลายหมื่นตัว
- 3.3.2) ความสัมพันธ์ระหว่างไทย-สาธารณสุขแห่งสหภาพเมียนมาร์มีการพัฒนาในหลายด้าน ซึ่งอาจจะมีโอกาสที่จะเจรจาร่วมมือกันในการผลิตโคเนื้อ หรือเป็นฐานการผลิตร่วมกันได้

### 3.4) อุปสรรค

- 3.4.1) กฎหมายของสาธารณสุขแห่งสหภาพเมียนมาร์ห้ามมีการส่งออกโคเนื้อที่อายุน้อยกว่า 16 ปี
- 3.4.2) ปัญหาความขัดแย้งระหว่างรัฐบาลพม่ากับชนกลุ่มน้อยบางช่วงเวลา ซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นคงภายในประเทศ
- 3.4.3) มีความเสี่ยงโรคระบาดมายังไทยได้ เนื่องจากความรู้ด้านการจัดการเกี่ยวกับสุขภาพสัตว์ยังมีน้อย

ตารางที่ 51 TOWS Martix โคน้ำ ไทย-สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

โคน้ำ	โอกาส	อุปสรรค
ไทย-สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. เมียนมาร์มีศักยภาพในการผลิตโคน้ำ มีพื้นที่ที่เหมาะสมในการเลี้ยงโคน้ำรวมทั้งมีทุ่งหญ้าและแหล่งอาหารที่อุดมสมบูรณ์</li> <li>2. ความสัมพันธ์ระหว่างไทย-เมียนมาร์มีการพัฒนาในหลายด้าน ซึ่งอาจจะมีโอกาสที่จะเจรจาร่วมมือกันในการผลิตโคน้ำ หรือเป็นฐานการผลิตร่วมกัน</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. กฎหมายของเมียนมาร์ห้ามมิการส่งออกโคน้ำที่อายุน้อยกว่า 16 ปี</li> <li>2. ปัญหาความขัดแย้งระหว่างรัฐบาลพม่ากับชนกลุ่มน้อยบางช่วงเวลา ซึ่งส่งผลต่อความมั่นคงภายในประเทศ</li> <li>3. มีความเสี่ยงโรคระบาดมายังไทยได้ เนื่องจากความรู้ด้านการจัดการเกี่ยวกับสุขภาพสัตว์ยังมีน้อย</li> </ol>
<b>จุดแข็ง</b>	So	St
<ol style="list-style-type: none"> <li>1. ไทยมีพันธุ์โคน้ำที่ดีและมีการเทคโนโลยีการผลิตที่เหมาะสม</li> <li>2. ไทยมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถที่หลากหลายในด้านต่างๆ เช่น การผลิต การดูแลสุขภาพสัตว์ อาหารสัตว์ เป็นต้น</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. ร่วมกันผลิตโคน้ำที่มีคุณภาพ</li> <li>2. สร้างระบบการผลิตแบบเครือข่าย (Cluster) เพื่อเพิ่มความสามารถด้านการผลิตและสามารถส่งออกไปยังตลาดในประเทศเพื่อนบ้านได้</li> <li>3. จัดทำระบบรหัสประจำตัวสัตว์ในแต่ละประเทศให้มีมาตรฐานเดียวกัน ให้สามารถเชื่อมโยงและสามารถใช้ระบบตรวจสอบย้อนกลับได้</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. ขอความร่วมมือในเกี่ยวกับการส่งออกโคน้ำของเมียนมาร์</li> <li>2. ขอให้สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ทบทวนกฎหมายที่เกี่ยวข้องทางด้านปศุสัตว์ที่เป็นอุปสรรคในการพัฒนาอุตสาหกรรมโคน้ำ</li> </ol>
<b>จุดอ่อน</b>	Wo	Wt
<ol style="list-style-type: none"> <li>1. ไทยมีพื้นที่เลี้ยงจำกัดและไม่สามารถขยายพื้นที่เลี้ยงได้</li> <li>2. ขาดการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มการผลิต (Cluster) โคต้นน้ำ โคน้ำกลางน้ำ โคน้ำปลายน้ำ</li> <li>3. มีปัญหาเรื่องโรคปากและเท้าเปื่อย จึงเป็นอุปสรรคในการส่งออกโคน้ำ</li> <li>4. ขาดแคลนแรงงานในการเลี้ยง</li> <li>5. อาหารหยาบหายากและมีราคาแพง</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. ส่งเสริมให้ความรู้แก่เกษตรกรในเมียนมาร์ เกี่ยวกับการเลี้ยงโคน้ำ</li> <li>2. ลงทุนร่วมกันกับเกษตรกรในเมียนมาร์ในการผลิตโคน้ำที่มีคุณภาพ</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. ควบคุมและเฝ้าระวัง การระบาดของโรคตามแนวชายแดน เพื่อลดการสูญเสียจากโรคระบาด</li> </ol>

### 3.5) มาตรการเตรียมความพร้อมโคเนื้อกรณีสาธารณสุขแห่งสหภาพเมียนมาร์

- 3.5.1) ร่วมกันผลิตโคเนื้อที่มีคุณภาพ
- 3.5.2) สร้างระบบการผลิตแบบเครือข่าย (Cluster) เพื่อเพิ่มความสามารถด้านการผลิตและสามารถส่งออกไปยังตลาดในประเทศเพื่อนบ้านได้
- 3.5.3) จัดทำระบบรหัสประจำตัวสัตว์ในแต่ละประเทศให้มีมาตรฐานเดียวกันให้สามารถเชื่อมโยงและสามารถใช้ระบบตรวจสอบย้อนกลับได้
- 3.5.4) ขอความร่วมมือในเกี่ยวกับการส่งออกโคเนื้อของสาธารณสุขแห่งสหภาพเมียนมาร์
- 3.5.5) ขอให้สาธารณสุขแห่งสหภาพเมียนมาร์ ทบทวนกฎหมายที่เกี่ยวข้องทางด้านปศุสัตว์ที่เป็นอุปสรรคในการพัฒนาอุตสาหกรรมโคเนื้อ
- 3.5.6) ส่งเสริมให้ความรู้แก่เกษตรกรในสาธารณสุขแห่งสหภาพเมียนมาร์เกี่ยวกับการเลี้ยงโคเนื้อ
- 3.5.7) ลงทุนร่วมกันกับเกษตรกรในเมียนมาร์ในการผลิตโคเนื้อที่มีคุณภาพ
- 3.5.8) ควบคุมและเฝ้าระวัง การระบาดของโรคตามแนวชายแดน เพื่อลดการสูญเสียจากโรคระบาด

## บทที่ 5

### สรุปและข้อเสนอแนะ

#### 5.1 สรุป

การศึกษาเศรษฐกิจสินค้าเกษตรเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) กรณีศึกษา: สินค้าปศุสัตว์ ประเทศราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ได้ผลจากการศึกษา ดังนี้

##### 5.1.1 สุกร

1) ราชอาณาจักรกัมพูชา มีการเลี้ยงเป็นแบบพื้นบ้าน เชิงการค้า และบริษัท แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ ได้แก่ Plain Zone และบริเวณรอบโตนเลสาบ พันธุ์ที่ใช้ คือ พันธุ์พื้นเมือง และพันธุ์ลูกผสม สำหรับอาหารสัตว์ใช้ผสมอาหารเอง อาหารสำเร็จรูป และวัตถุดิบในท้องถิ่น (พืชน้ำ ปลา) เสริม ราคาสุกรมีชีวิต กิโลกรัมละ 60-70 บาท ราคาขายปลีกเนื้อแดงชำแหละกิโลกรัมละ 190 บาท เป้าหมายการผลิต “Good Animal Production Practices” การผลิตเพื่อตอบสนองความต้องการบริโภคภายในประเทศ จุดแข็ง มีแหล่งวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่อุดมสมบูรณ์ และหลากหลาย ค่าแรงงานต่ำ จุดอ่อน ขาดแคลนเงินทุน ความรู้เกี่ยวกับการผลิตและอาหารสัตว์มีน้อย การป้องกันและรักษาโรคยังไม่ได้มาตรฐาน การส่งออก ยังไม่สามารถส่งออกได้ เนื่องจากยังผลิตไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภค การนำเข้า สุกรมีชีวิต และสุกรพันธุ์ นำเข้าจากประเทศไทย และประเทศเวียดนาม การกำกับดูแลโดยกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมง

2) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ส่วนใหญ่เป็นรายย่อย เลี้ยงแบบปล่อยให้สุกรหาอาหารกินเองตามธรรมชาติ แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ ได้แก่ แขวงสาละวัน สะหวันนะเขต หลวงพระบาง พันธุ์ที่ใช้ คือ พันธุ์พื้นเมืองสำหรับอาหารสัตว์ ส่วนใหญ่ใช้อาหารจากธรรมชาติ เช่น รำ เผือก มัน ราคาสุกรมีชีวิต กิโลกรัมละ 53.89-68.59 บาท ราคาขายปลีกเนื้อแดงชำแหละกิโลกรัมละ 192 บาท เป้าหมายการผลิต เพื่อรองรับความต้องการบริโภคของประชาชนภายในประเทศ จุดแข็ง มีแหล่งวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่อุดมสมบูรณ์ จุดอ่อน ส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงแบบพื้นบ้าน ความรู้เกี่ยวกับการผลิตและอาหารสัตว์มีน้อย การป้องกันและรักษาโรคยังไม่ได้มาตรฐาน จำนวนสัตว์แพทย์มีน้อย และยังไม่มีการส่งออกสุกร การนำเข้าสุกรมีชีวิต เนื้อสุกรชำแหละ ผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร และส่วนอื่นๆ ที่บริโภคได้ของสุกรส่วนใหญ่จากไทย การกำกับดูแลโดยกระทรวงกสิกรรมและป่าไม้ และเจ้าแขวงมีอำนาจในการกำกับดูแล

3) สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ส่วนใหญ่เป็นผู้เลี้ยงรายย่อยแบบหลังบ้าน แหล่งเลี้ยงที่สำคัญอยู่ในบริเวณภาคกลางของประเทศ พันธุ์ที่ใช้ คือ พันธุ์พื้นเมือง สำหรับอาหารสัตว์ ส่วนใหญ่ใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นที่หาได้ทั่วไป เช่น รำผสมข้าวหนึ่ง ปลายข้าว ราคาสุกรมีชีวิต กิโลกรัมละ 53.89-68.59 บาท ราคาขายปลีกเนื้อแดงชำแหละกิโลกรัมละ 127.37-156.77 บาท เป้าหมายการผลิต เป็นการเลี้ยงและบริโภคในครัวเรือนเป็นหลัก จุดแข็ง การผลิตส่วนใหญ่เป็นสุกรพื้นเมืองในครัวเรือนขนาดเล็ก จึงมีกระจายอยู่ทั่วประเทศ ใช้วัตถุดิบอาหารสัตว์เหลือใช้จากภาคเกษตร เช่น ปลายข้าว รำ เป็นต้น ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตต่ำ จุดอ่อน ยังมีการเกิดโรค FMD และ PRRS ต้องพึ่งพาการนำเข้าปύ่าพันธุ์สุกร(GP) จากไทยครบวงจร การส่งออกส่งออกสุกรมีชีวิต ไปยังจีนและอินเดียทางด้าน Mizoram State การนำเข้าเนื้อสุกรแช่แข็งและสุกร แปรรูปจากออสเตรเลีย สิงคโปร์ มาเลเซีย การกำกับดูแลโดยกระทรวงปศุสัตว์และประมงและภาคเอกชนมีสมาพันธ์ปศุสัตว์สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

4) ไทย มีการเลี้ยงเชิงการค้า และบริษัทครบวงจร แหล่งเลี้ยงสำคัญ ในภาคตะวันออก และภาคกลาง ใช้พันธุ์ลูกผสม อาหารสัตว์ใช้ผสมอาหารเอง และใช้อาหารสำเร็จรูป ราคาสุกรมีชีวิต กิโลกรัมละ 55-60 บาท ราคาขายปลีกเนื้อแดงชำแหละกิโลกรัมละ 120-130 บาท เป้าหมายการผลิต ยกกระดับมาตรฐานการผลิตสุกรของประเทศทั้งระบบ ให้มีประสิทธิภาพ สะอาด ปลอดภัย ปลอดภัย สำหรับผู้บริโภค จุดแข็ง เทคโนโลยีการผลิตที่ดีและได้มาตรฐาน และมีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย จุดอ่อน ขาดแคลนแรงงาน วัตถุดิบอาหารสัตว์ราคาสูง การส่งออก เนื้อสุกรส่งออกไปยังฮ่องกงและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เนื้อสุกรแปรรูปส่งออกไปยังญี่ปุ่นและฮ่องกง สุกรมีชีวิตส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ กัมพูชา สปป.ลาว เมียนมาร์ การนำเข้า ส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าส่วนอื่นๆ ที่บริโภคได้ของสุกรแช่เย็นแช่แข็ง (หนัง ตับ และเครื่องในอื่นๆ) และผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร โดยส่วนใหญ่นำเข้าตัดจาก เกาหลีใต้ บราซิล เยอรมนี และเดนมาร์ก และส่วนอื่นๆ จากเนเธอร์แลนด์ อิตาลี เบลเยียม และเยอรมนี การกำกับดูแลโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

อย่างไรก็ตาม สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ราชอาณาจักรกัมพูชา และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ มีแหล่งวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่อุดมสมบูรณ์และมีค่าแรงงานต่ำกว่า รวมทั้งมีนักลงทุนจากต่างชาติเข้ามาลงทุน ในอนาคตจึงมีโอกาที่จะพัฒนาการผลิตได้ใกล้เคียงกับไทยและเป็นคู่แข่งได้ มาตรการสำหรับไทย ควรมีการพัฒนาฟาร์มเข้าสู่มาตรฐานฟาร์มเพิ่มขึ้น พัฒนาผลิตภัณฑ์สุกรแปรรูปที่หลากหลาย ฝ่าละอองระลอกโรคระบาดที่อาจแพร่กระจายมาภายในประเทศ สร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเจรจาในด้านต่างๆ เช่น การลงทุนในประเทศเพื่อนบ้าน

### 5.1.2 โคเนื้อ

ไทยมีศักยภาพในการผลิตโคเนื้อ (พันธุ์พื้นเมืองหรือพันธุ์ลูกผสมพื้นเมือง) และโคเนื้อคุณภาพ (พันธุ์ลูกผสม) เพื่อป้อนตลาดทั้งในประเทศและตลาดระดับบน ขณะที่ประเทศผู้เลี้ยงที่สำคัญ ได้แก่

1) ราชอาณาจักรกัมพูชา ลักษณะการเลี้ยงเป็นแบบโคฝูง ปล่อยให้กินหญ้าตามทุ่งหญ้าธรรมชาติ โดยแหล่งเลี้ยงที่สำคัญอยู่ที่จังหวัดโพลิน และบริเวณรอบโตนเลสาบ พันธุ์ที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นพันธุ์พื้นเมือง อาหารที่ใช้เลี้ยงโคเนื้อจะใช้วัตถุดิบที่หาได้ในท้องถิ่น เช่น ฟางข้าว หญ้า เป็นต้น ราคาโคมีชีวิตเฉลี่ย 7,619-22,856 บาทต่อตัว ส่วนราคาขายปลีกเนื้อแดงเฉลี่ย 250 บาทต่อกิโลกรัม การส่งออกโคมีชีวิตมีการส่งไปยังเวียดนาม และมีการนำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์จากไทย ออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น การกำกับดูแลอยู่ภายใต้กระทรวงเกษตรป่าไม้และประมง

2) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ลักษณะการเลี้ยงเป็นแบบโคฝูง ปล่อยให้กินหญ้าตามทุ่งหญ้าธรรมชาติ โดยแหล่งเลี้ยงที่สำคัญภาคใต้และกลาง ได้แก่ สหวันนะเขต เวียงจันทน์ จำปาสัก พันธุ์ที่เลี้ยงส่วนใหญ่เป็นพันธุ์พื้นเมือง อาหารที่ใช้เลี้ยงโคเนื้อ เช่น ฟางข้าว ต้นข้าวโพด ราคาโคมีชีวิตเฉลี่ย 80-100 บาทต่อกิโลกรัม ส่วนราคาขายปลีกเนื้อแดงเฉลี่ย 216 บาทต่อกิโลกรัม การส่งออกโคมีชีวิตมีการส่งไปยังเวียดนามและจีน และนำเข้าโคมีชีวิต เนื้อโคและผลิตภัณฑ์จากไทย การกำกับดูแลอยู่ภายใต้กระทรวงกสิกรรมและป่าไม้ และเจ้าแขวงมีอำนาจในการกำกับดูแลอีกทอดหนึ่ง

3) สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ มีลักษณะการเลี้ยงเป็นแบบรายย่อย มีการเลี้ยงโคเนื้อคร้วเรือนละ 3-5 ตัว โดยแหล่งเลี้ยงที่สำคัญอยู่ทางด้านเหนือติดกับอินเดีย พันธุ์ที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นลูกผสมพันธุ์พื้นเมือง อาหารที่ใช้เลี้ยงโคเนื้อ เช่น หญ้า ฟางข้าว ต้นข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ราคาโคมีชีวิตเฉลี่ย 88.18 บาทต่อกิโลกรัม ส่วนราคาขายปลีกเนื้อแดงเฉลี่ย 195.96 บาทต่อกิโลกรัม มีเป้าหมายการผลิต คือ เพิ่มการผลิตปศุสัตว์ร้อยละ 8.43 ต่อปี นโยบายการผลิต คือ ผลิตเพื่อบริโภคภายในประเทศหากเหลือส่งออก ผลิตผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ที่มีคุณภาพและปลอดภัย สร้างความมั่นคงด้านอาหาร โดยระบบการเลี้ยงต้องไม่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศและการผลิตสินค้าปศุสัตว์ที่มีคุณภาพและปลอดภัย นโยบายการตลาด คือ ขยายองค์ธุรกิจด้านปศุสัตว์ โดยเฉพาะโคนมและโคเนื้อ จุดแข็ง คือ มีศักยภาพในการผลิตโคเนื้อ และมีจำนวนโคเนื้อมากกว่าไทยกว่า 2 เท่าตัว มีพื้นที่ที่เหมาะสมในการเลี้ยงโคเนื้อ รวมทั้งมีทุ่งหญ้าและแหล่งอาหารที่อุดมสมบูรณ์ จุดอ่อน เทคโนโลยีและ การประยุกต์ใช้ในการผลิตโคเนื้อจำกัด สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์มีการส่งออกโคมีชีวิตไปยังไทยและจีน ไม่มีการนำเข้าโคมีชีวิต แต่มีการนำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์จากออสเตรเลียและนิวซีแลนด์เช่นเดียวกับไทย การกำกับดูแล อยู่ภายใต้กระทรวงปศุสัตว์และประมง สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ และภาคเอกชนมีสมาพันธ์ปศุสัตว์สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ซึ่งสร้างความเชื่อมโยงกับองค์กรภาครัฐ ในการดำเนินการตามนโยบายและแนวทางของรัฐบาลสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

4) ไทยมีการส่งออกโคเนื้อที่เลี้ยงในประเทศและที่นำเข้าจากเมียนมาร์ไปยังมาเลเซีย เวียดนาม และสปป.ลาว เพื่อส่งต่อไปยังจีน ซึ่งเป็นประเทศที่มีความต้องการบริโภคเนื้อโคสูง ขณะที่กัมพูชาความต้องการบริโภคโคเนื้อคุณภาพดีมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น เช่นเดียวกับ สปป.ลาว ที่ยังไม่มีศักยภาพในการเลี้ยงโคเนื้อคุณภาพเนื่องจากต้นทุนสูง แต่ความต้องการบริโภคมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

มาตรการโคเนื้อของไทย ควรส่งเสริมให้มีการผลิต โคเนื้อและเนื้อโคคุณภาพเพิ่มขึ้น เพื่อสนองความต้องการทั้งในประเทศและประเทศกลุ่มประเทศอาเซียน แต่ภาครัฐต้องควบคุม กำกับ ดูแลเรื่องโรคสัตว์ตามแนวชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน

## 5.2 ข้อเสนอแนะ

### 5.2.1 สุกร

- (1) พัฒนาฟาร์มเข้าสู่มาตรฐานฟาร์มเพิ่มขึ้น เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้บริโภคลดต้นทุนการผลิต
- (2) สร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อง่ายในการเจรจาในด้านต่างๆ เช่น การลงทุนในประเทศเพื่อนบ้าน เป็นต้น
- (3) เฝ้าระวังโรคระบาดที่อาจแพร่กระจายมาจากการขนส่งมาภายในประเทศ และระหว่างประเทศ
- (4) ศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคในแต่ละประเทศอาเซียนเพื่อรองรับตลาดที่ใหญ่ขึ้นและผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลาย
- (5) พัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปที่หลากหลาย

(6) เพิ่มช่องทางในการส่งออกสุกรไปยัง ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

### 5.2.2 โคเนื้อ

(1) ควรมีมาตรฐานเดียวกันในกลุ่ม AEC รวมถึงค่าธรรมเนียมต่างๆ เพื่อให้การส่งออกง่ายขึ้น และสามารถเอื้ออำนวยด้านการขนส่งสินค้า เนื่องจากโคมีชีวิตสามารถส่งออกได้ แต่เนื้อโคไม่สามารถส่งออกได้ เนื่องจากมีกฎระเบียบและขั้นตอนในการนำเข้าของแต่ละประเทศที่แตกต่างกันมาก จึงควรมีการประชุมหารือในกลุ่มประเทศ AEC เพื่อกำหนดมาตรฐานในการส่งออกและนำเข้าที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน และเป็นมาตรฐานขั้นต่ำที่ทุกประเทศสามารถปฏิบัติได้

(2) สนับสนุนให้มีการผลิตโคเนื้อที่มีคุณภาพให้เพียงพอที่จะส่งออกได้อย่างต่อเนื่อง

(3) สร้างระบบการผลิตแบบเครือข่าย (Cluster) เพื่อเพิ่มความสามารถด้านการผลิตและสามารถส่งออกไปยังตลาดในประเทศเพื่อนบ้านได้

(4) ควรศึกษากฎระเบียบการนำเข้าของแต่ละประเทศ เพื่อนำมาปรับใช้ในการส่งออกนำเข้าได้

(5) จัดทำระบบรหัสประจำตัวสัตว์ในแต่ละประเทศให้มีมาตรฐานเดียวกัน ให้สามารถเชื่อมโยงและสามารถใช้ระบบตรวจสอบย้อนกลับได้

(6) สร้างฐานการผลิตร่วมกันและนำร่องการผลิตเนื้อโค ภายใต้สัญลักษณ์การค้า “เนื้อโค AEC” โดยให้ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ผลิตโคเนื้อต้นน้ำส่งมาให้ไทย

(7) ไทยควรมีการเจรจาขอให้สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ทบทวนกฎหมายที่เกี่ยวข้องทางด้านปศุสัตว์ที่เป็นอุปสรรคในการพัฒนาอุตสาหกรรมโคเนื้อ และเพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้ากับประเทศในกลุ่มอาเซียนเนื่องจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ปิดประเทศมาเป็นเวลานาน กฎหมายบางอย่างล้าสมัย

## บรรณานุกรม

กรมเลี้ยงสัตว์และการประมง. 2555. **บทรายงานย่อการผลิตสัตว์และปลา ระหว่างปี 2010-2011 และ  
ทิศทางการ 2011-2012.** กระทรวงกสิกรรมและป่าไม้. สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชน  
ลาว.

กรมส่งเสริมการส่งออก. 2554. **คู่มือ การค้าและการลงทุน ราชอาณาจักรกัมพูชา.** กระทรวงพาณิชย์

กรมส่งเสริมการส่งออก. 2554. **คู่มือ การค้าและการลงทุน สหภาพเมียนมาร์.** กระทรวงพาณิชย์

กรมส่งเสริมการส่งออก. 2554. **คู่มือ การค้าและการลงทุน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว.**  
กระทรวงพาณิชย์

กระทรวงกสิกรรมและป่าไม้. 2555. **การสำรวจสถิติกสิกรรมทั่วประเทศ ระหว่างปี 2010/11 ผลได้รับโดย  
ย่อ.** สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว.

กระทรวงพาณิชย์. (2556). **สถิติการค้าระหว่างประเทศของไทย. [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา:  
[www.moc.go.th](http://www.moc.go.th) .** กันยายน 2556

**ความสัมพันธ์กับประเทศไทย : ลาว (Laos) : ประชาคมอาเซียน.** [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก:

[http://www.baanjomyut.com/library\\_2/asean\\_community/laos/05.html](http://www.baanjomyut.com/library_2/asean_community/laos/05.html) 2013

ฝ่ายวิจัยธุรกิจ. 2556. **ธุรกิจเกษตรและเกษตรแปรรูป...โอกาสการลงทุนที่น่าสนใจในกัมพูชา.** ธนาคารเพื่อ  
การส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ

สถานเอกอัครราชทูต ณ เวียงจันทน์ และสำนักส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ เวียงจันทน์. (2553). **คู่มือ  
ส่งเสริมการค้าการลงทุนในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว.**

สำนักความร่วมมือการค้าและการลงทุน. 2556. **กัมพูชา โอกาสทางการค้าสำหรับสินค้าเกษตรและจักรกล  
การเกษตรของไทย.** กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. 2556. **คู่มือประกอบธุรกิจราชอาณาจักรกัมพูชา.** กรุงเทพฯ.

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2555. **สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2556.** กระทรวง  
เกษตรและสหกรณ์. กรุงเทพฯ.

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. 2555. **คู่มือการค้าและการลงทุนในประเทศกัมพูชา.**  
กรุงเทพฯ.

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. 2555. **แผนการตลาดอาเซียน.** กรุงเทพฯ.

สุกัญญา ตันธนวัฒน์ และคณะ. 2552. **เศรษฐศาสตร์ทั่วไป.** [online]. เข้าถึงได้จาก: [http://e-  
book.ram.edu/e-book/e/EC103/chapter13.pdf](http://e-book.ram.edu/e-book/e/EC103/chapter13.pdf) (วันที่สืบค้นข้อมูล: 1 กันยายน 2556).

Cambodian Rice Exports Double in the First Seven Months. (2013, 24 September). **The  
Cambodia Daily.**



- Department Animal Health and Production. 2555. **Livestock Development in Cambodia.** Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries. Cambodia. [online]. เข้าถึงได้จาก: [http://www.ildex.com.vn/doc\\_viewer.aspx?fileName=/upload/document/1LivestockDevelopmentinCambodia-EN.pdf](http://www.ildex.com.vn/doc_viewer.aspx?fileName=/upload/document/1LivestockDevelopmentinCambodia-EN.pdf) (วันที่สืบค้นข้อมูล: 10 ตุลาคม 2555).
- Department of Planning. 2555. **Agricultural Statistics.** The Ministry of Agriculture and Forestry of Laos.   
 dmdocuments/APHCA%20Publications/swine\_marketing\_in\_cambodia\_-fao-usaid-eu\_-final.pdf (วันที่สืบค้นข้อมูล: 28 พฤศจิกายน 2555)
- Food and Agriculture Organization of the United Nations. 2556. **Production.** [online]. เข้าถึงได้จาก: [http://faostat3.fao.org/faostat-gateway/go/to/browse/Q/\\*E](http://faostat3.fao.org/faostat-gateway/go/to/browse/Q/*E) (วันที่สืบค้นข้อมูล: 10 กรกฎาคม 2556).
- Food and Agriculture Organization of the United Nations. 2556. **Swine Marketing in Cambodia: Reducing Market Distortions, Improving Competitiveness, and Ensuring Safe Trade.** [online]. เข้าถึงได้จาก: <http://cdn.dairyasia.org/APHCA/>
- Food and Agriculture Organization of the United Nations. 2556. **Production.** [online]. เข้าถึงได้จาก: [http://faostat3.fao.org/faostat-gateway/go/to/browse/Q/\\*E](http://faostat3.fao.org/faostat-gateway/go/to/browse/Q/*E) (วันที่สืบค้นข้อมูล: 30 กรกฎาคม 2556).
- <http://mittaphap.go.th/th/news/156%E0%B8%84%E0%B8%A7%E0%B8%B2%E0%B8%A1%E0%B8%A3%E0%B8%B9%E0%B9%89%E0%B8%AA%E0%B8%B9%E0%B9%88%E0%B8%AD%E0%B8%B2%E0%B9%80%E0%B8%8B%E0%B8%B5%E0%B8%A2%E0%B8%99>. องค์การบริหารส่วนตำบลมิตรภาพ (วันที่สืบค้นข้อมูล: 26 มิถุนายน 2556)
- [http://www.boi.go.th/thai/clmv/Back\\_up/2010\\_laos/2010\\_laos\\_pdf/pdf\\_lao\\_full\\_3.pdf](http://www.boi.go.th/thai/clmv/Back_up/2010_laos/2010_laos_pdf/pdf_lao_full_3.pdf). สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (วันที่สืบค้นข้อมูล: 20 พฤษภาคม 2556)
- <http://www.exim.go.th/doc/newsCenter/41608.pdf>. ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (วันที่สืบค้นข้อมูล: 26 มิถุนายน 2556)
- <https://www.kasikornresearch.com/th/keconanalysis/pages/ViewSummary.aspx?docid=30723>. ศูนย์วิจัยกสิกรไทย (วันที่สืบค้นข้อมูล: 26 มิถุนายน 2557)
- International Trade Centre. 2556. **Import & export value.** [online]. เข้าถึงได้จาก: [www.trademap.org/SelectionMenu.aspx](http://www.trademap.org/SelectionMenu.aspx) (วันที่สืบค้นข้อมูล: 20 กรกฎาคม 2556).
- Lao-Thai Business Outlook 2015 (AEC World), ฐานเศรษฐกิจ. วันที่ 16-19 มิถุนายน 2556 หน้า 46
- Lao-Thai Business Outlook 2015 (AEC World), ฐานเศรษฐกิจ. วันที่ 23-26 มิถุนายน 2556 หน้า 46-47

- Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries, 2557. **Cambodia Country Report On Agriculture, Water and Food Security.** [online]. เข้าถึงได้จาก: [http://www.maff.go.jp/j/kokusai/kokkyo/other\\_meeting/pdf/cambodia.pdf](http://www.maff.go.jp/j/kokusai/kokkyo/other_meeting/pdf/cambodia.pdf) (วันที่สืบค้นข้อมูล: 27 สิงหาคม 2557).
- Ministry of Livestock and Fisheries. 2556. **Livestock Statistics.** [online]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.livestock-fisheries.gov.mm> (วันที่สืบค้นข้อมูล: 3 กรกฎาคม 2556).
- Mr. Sak Choeun Mr. Thong Sros. 2551. **Value Chain for Pig Meat Marketing in Cambodia.** [online]. เข้าถึงได้จาก: [http://cdn.aphca.org/dmdocuments/Study/PAP\\_08\\_Cambodia%20Value%20Chain%20for%20Pig%20Meat%20Marketing.pdf](http://cdn.aphca.org/dmdocuments/Study/PAP_08_Cambodia%20Value%20Chain%20for%20Pig%20Meat%20Marketing.pdf) (วันที่สืบค้นข้อมูล: 15 ตุลาคม 2555)
- Myanmar Livestock Federation. 2555. **Paving the way towards sustainable livestock in Myanmar.** Myanmar.
- National Agriculture and Forestry Research Institute. 2556. **Increasing household pig production to match demand from traders.** [online]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.nafri.org.la/index.php/en/nafri-newsletter-a-journaldoc-details/439-pig-marketing-in-luang-prabang> (วันที่สืบค้นข้อมูล: 1 กุมภาพันธ์ 2556).
- P Samkol, K Borin and Sovann. 2551. **Pig systems in Southeast Asia-The case of Cambodia.** [online]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.ilri.cgiar.org/InfoServ/Webpub/fulldocs/>
- Pen Miranda, Darryl Savage, Werner Stür and Seng Mom. 2551. **Cattle production of smallholder farmers in Kampong Cham province, Cambodia.** [online]. เข้าถึงได้จาก: <http://aci.gov.au/files/pr138.pdf> (วันที่สืบค้นข้อมูล: 26 สิงหาคม 2557)
- Phanxay Ingxay. 2552. **Food security through the livestock (cattle and buffalo) production: case study at phonxay district, luangphabang province, Loa PDR.** [online]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.nafri.org.la/index.php/en/nafri-newsletter-a-journaldoc-details/439-pig-marketing-in-luang-prabang> (วันที่สืบค้นข้อมูล: 1 กุมภาพันธ์ 2556).
- [Pig%20Systems\\_proceeding/CH\\_04\\_Borin\\_Sovann.pdf](http://www.nafri.org.la/index.php/en/nafri-newsletter-a-journaldoc-details/439-pig-marketing-in-luang-prabang) (วันที่สืบค้นข้อมูล: 10 ตุลาคม 2555)
- Suon Sothoeun. 2555. **Livestock Production in Cambodia: Demand, Supply, Potential and FutureTrend.** [online]. เข้าถึงได้จาก: <http://mekonglivestock.files.wordpress.com/2013/10/suon-cambodia-livestock-2012.pdf> (วันที่สืบค้นข้อมูล: 26 สิงหาคม 2557)
- www.cia.gov (CIA World Factbook) Yem Daranath, Neth Top and Vuthy Lic. **Rubber Plantation Development in Cambodia : At What Cost?.** 2011